

RAPPORTAGE ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR

1995

Deel 2 : Tabellenrapport

Opgesteld door: NIVEL, NZi en OSA

nederlands instituut
voor onderzoek van de
gezondheidszorg

drieharingstraat 6
postbus 1568 3500 bn utrecht
tel. 030 2319048 fax 030 2319290

RAPPORTAGE
ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR
1995

DEEL 2: TABELLENRAPPORT

Augustus 1995

RAPPORTAGE
ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR
1995

DEEL 2: TABELLENRAPPORT

Augustus 1995

NIVEL

- J. Harmsen
- L. Hingstman

NZi

- W. van der Windt
- J. van der Bent

OSA

- P.C. Allaart
- J.M. van Werkhoven

INHOUD

pag.

VERKLARING DER TEKENS	5
-----------------------	---

DEEL A Informatievoorziening ten behoeve RAZ-1995

I. BEROEPEN	9
II. VOORZIENINGEN	11

DEEL B Aanbod arbeidsmarkt zorgsector; uitsplitsing naar beroepen

1. MEDISCHE BEROEPEN	15
1.1. Huisartsen	15
1.2. Specialisten	19
1.3. Sociaal-geneeskundigen	25
1.4. Verpleeghuisartsen	28
1.5. Overige artsen	30
1.6. Tandartsen	32
1.7. Tandarts-specialisten	34
1.8. Apothekers	36
1.9. Verloskundigen	38
2. PARAMEDISCHE BEROEPEN	43
2.1. Fysiotherapeuten	43
2.2. Ergotherapeuten	49
2.3. Logopedisten	53
2.4. Diëtisten	58
2.5. Mondhygiënisten	64
2.6. Oefentherapeuten-Cesar	67
2.7. Oefentherapeuten-Mensendieck	70
2.8. Orthoptisten	72
2.9. Podotherapeuten	74
2.10. Radiologisch laboranten	76
3. VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN	79
3.1. Gekwalificeerde en werkzame personen	79
3.2. Opleidingsgegevens	82
3.3. Arbeidsmarktpositie	85
4. ASSISTERENDE BEROEPEN	89
4.1. Apothekersassistenten	89
4.2. Operatie-assistenten	93
4.3. Medisch analisten	96
4.4. CBS-gegevens assisterende beroepen	98

DEEL C	Aanbod arbeidsmarkt zorgsector; uitsplitsing naar voorzieningen	
5.	ZIEKENHUIZEN	103
5.1.	Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen	103
5.2.	Werkzame personen naar achtergrondkenmerken	105
6.	GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG	109
6.1.	Intramurale voorzieningen	109
6.2.	Semimurale voorzieningen	112
6.3.	Extramurale voorzieningen	113
7.	VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN	115
7.1.	Intramurale voorzieningen	115
7.1.1.	Zwakzinnigeninrichtingen	115
7.1.2.	Instellingen voor zintuiglijk gehandicapten	119
7.1.3.	Medische kindertehuizen en kleuterdagverblijven	121
7.2.	Semimurale voorzieningen	123
8.	VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN	125
8.1.	Verpleeghuizen	125
8.2.	Bejaardenoorden	131
9.	EXTRAMURALE VOORZIENINGEN	135
9.1.	Thuiszorg	135
9.2.	Gezondheidscentra	139
10.	APOTHEKEN	141
11.	AMBULANCE HULPVERLENING	143
DEEL D	Varia	
12.	REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID	147
13.	VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN	151
	LITERATUUR EN BRONNEN	155
	LIJST VAN AFKORTINGEN	159

VERKLARING DER TEKENS

.	= gegevens ontbreken (tenzij anders aangeduid)
-	= nul
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
<	= minder dan, respectievelijk kleiner dan
>	= meer dan, respectievelijk groter dan
≤	= minder/kleiner dan of gelijk aan
≥	= meer/groter dan of gelijk aan
1990-1992	= 1990 tot en met 1992

DEEL A

Informatievoorziening ten behoeve RAZ-1995

I. BEROEPEN

De informatievoorziening omtrent het aanbod van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg wordt gekenmerkt door grote verschillen in zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de gegevens die beschikbaar zijn. Deze verschillen zullen aan de hand van de vier onderscheiden categorieën van beroepen kort worden besproken.

In het algemeen kan worden opgemerkt dat, met betrekking tot de mate van part-time werken, de arbeidsmarktpositie en het aantal openstaande vacatures, voor de verschillende beroepsgroepen nauwelijks informatie beschikbaar is. Incidenteel onderzoek onder een specifieke beroepsgroep vormt tot op heden één van de weinige bronnen van informatie. Deze informatie kan - evenals persoonskenmerken - bijdragen tot een volledig beeld van de positie van de verschillende beroepsbeoefenaren binnen de zorgsector.

Medische beroepen

Voor wat betreft de medische beroepen moet worden geconstateerd dat voor de huisartsen, verloskundigen (NIVEL) en in iets mindere mate de apothekers (KNMP) vrijwel alle belangrijke aanbodgegevens worden verzameld en gepubliceerd. Verder zijn de gegevens over deze drie beroepen in het algemeen tamelijk up-to-date.

Een belangrijke beroepsgroep waarover een aantal essentiële aanbodgegevens ontbreken zijn de specialisten. In de eerste plaats is niet bekend hoeveel er exact werkzaam zijn. In de tweede plaats zijn er nauwelijks gegevens voorhanden over een aantal kenmerken van de groep werkzamen.

Andere medische beroepsgroepen waarover de informatievoorziening kwalitatief minder is, zijn de sociaal-geneeskundigen en verpleeghuisartsen. Het blijkt vrijwel onmogelijk om exact te bepalen hoeveel van deze gekwalificeerde beroepsbeoefenaren op een bepaalde peildatum werkzaam zijn.

Tot slot moet worden geconstateerd dat het veel problemen kost om het aantal overige artsen boven tafel te krijgen. Deels heeft dit te maken met verschillende definities die worden gehanteerd door de diverse gegevensbronnen.

Paramedische beroepsgroepen

De enige paramedische beroepsgroep waarvan de aanbodgegevens compleet en up-to-date zijn, zijn de fysiotherapeuten werkzaam in de extramurale gezondheidszorg (eigen praktijk). Het NIVEL heeft sinds 1985 voor deze beroepsgroep een aanbodregistratie. Voor wat betreft de fysiotherapeuten werkzaam in de intramurale gezondheidszorg, moet worden geconstateerd dat hierover vrijwel geen aanbodgegevens beschikbaar zijn. Met betrekking tot de overige paramedische beroepsgroepen kan in het algemeen worden geconcludeerd dat de belangrijkste aanbodgegevens verkregen zijn via de verschillende beroepsverenigingen. Dit zijn veelal de ledenadministraties van deze beroepsverenigingen. Dit betekent dat in veel gevallen geen volledig inzicht verkregen kan worden in het aantal werkzame personen. Immers, een deel van de werkzamen is geen lid van een beroepsvereniging en niet alle leden zijn daadwerkelijk werkzaam. Daarbij moet worden opgemerkt dat de verschillende ledenadministraties

veelal niet zijn opgezet om op eenvoudige wijze aanbodgegevens te kunnen publiceren.

De conclusie is dat door het ontbreken van een continue registratie van alle werkzame paramedische beroepsbeoefenaren geen volledig inzicht verkregen kan worden in het aanbod van de onderscheiden paramedische beroepsgroepen.

Verplegende en verzorgende beroepen

In de verpleging en verzorging wordt het beroep in verreweg de meeste gevallen in dienstverband uitgeoefend. Deze informatie over deze categorie is afkomstig uit instellingen waar zij werkzaam zijn. De informatie over de verplegende en verzorgende beroepen is per sector echter ongelijksoortig. Is het in de thuiszorg en verzorgingshuizen mogelijk om allerlei subcategorieën te onderscheiden, in de intramurale gezondheidszorg ontbreekt deze mogelijkheid. Slechts via ramingen is de omvang van bepaalde subcategorieën (bijvoorbeeld A-verpleegkundigen) aan te geven.

De gegevens over het onderwijs zijn relatief goed. Bij de komende herziening van het verplegend en verzorgend onderwijs is het van essentieel belang dat de continuïteit gewaarborgd blijft.

Assisterende beroepen

Over het merendeel van de assisterende beroepen zijn nauwelijks aanbodgegevens voorhanden. Zo zijn er over het aantal dokters- en tandartsassistenten geen betrouwbare gegevens aanwezig. Alleen over de apothekersassistenten (KNMP), operatieassistenten en de medisch analisten (NZi) kunnen enkele aanbodgegevens gepresenteerd worden.

De CBS-gegevens zijn geschat en gebaseerd op een enquête gehouden onder een steekproef van de Nederlandse beroepsbevolking.

II. VOORZIENINGEN

Wat voor de beroepen geldt, geldt ook voor de voorzieningen: de informatievoorziening wordt door de grote verschillen gekenmerkt.

Van oudsher zijn er relatief veel gegevens beschikbaar over instellingen die tot de intramurale gezondheidszorg behoren. Deze gegevensverzameling heeft een wettelijke grondslag (ex artikel 22 WZV). Voor een sectorsgewijze benadering voldoen deze gegevens goed; door de verandering in de statistische categorieën in 1987 zijn echter gegevens over beroepsbeoefenaren nauwelijks meer te achterhalen.

Waar een dergelijk wettelijk kader en traditie ontbreken is de informatie schaarser voor handen. Twee soorten problemen spelen: de reikwijdte en de beschikbaarheid van informatie. Zo zijn de gegevens over personeel in verzorgingshuizen veel beperkter van aard. Het probleem van materiaal dat wel verzameld wordt, maar lastig beschikbaar komt, speelt bijvoorbeeld in de semimurale gehandicaptenzorg.

Beide problemen golden ook voor de thuiszorg. Sinds 1993 worden door het NZi ook de gegevens van de thuiszorginstellingen verzameld. De vooruitzichten dat de kwaliteit van de respons en de breedte van de vraagstelling verbeteren, wettigt de verwachting dat een informatiebron vergelijkbaar met die over de intramurale gezondheidszorginstellingen zal ontstaan.

DEEL B

Aanbod arbeidsmarkt zorgsector; uitsplitsing naar beroepen

1. MEDISCHE BEROEPEN

1.1 Huisartsen

1.1.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.1.1.1.: Aantal gekwalificeerde en potentieel werkzame huisartsen¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	5.921	6.068	6.257	6.437	6.581
Vrouwen	1.108	1.199	1.326	1.463	1.576
Totaal	7.029	7.267	7.583	7.900	8.157

¹ Volgens registratiegegevens Hoofinspectie van de Gezondheidszorg.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 1.1.1.2.: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen¹ en assistent-huisartsen² naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Zelfstandig gevestigde huisartsen					
Mannen	5.616	5.634	5.623	5.631	5.657
Vrouwen	849	901	972	1.018	1.096
Totaal	6.465	6.535	6.595	6.649	6.753
Assistent-huisartsen					
Mannen	154	127	120	107	96
Vrouwen	238	242	254	257	276
Totaal	392	369	374	364	372
Totaal					
Mannen	5.770	5.761	5.743	5.738	5.753
Vrouwen	1.087	1.143	1.226	1.275	1.372
Totaal	6.857	6.904	6.969	7.013	7.125

¹ Huisarts die de algemene praktijk uitoefent voor ziekenfonds- en particuliere patiënten en die ziekenfonds-patiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft.

² Huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal een half jaar) als assistent in de praktijk van een zelfstandig gevestigde huisarts werkt.

Bron: NIVEL, 1995.

1.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.1.2.1.: Leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	5	0,1	5	0,5	10	0,1
30-34	194	3,4	138	12,6	332	4,9
35-39	1.011	17,9	387	35,3	1.398	20,7
40-44	1.494	26,4	339	30,9	1.833	27,1
45-49	1.525	27,0	157	14,3	1.682	24,9
50-54	761	13,5	47	4,3	808	12,0
55-59	411	7,3	16	1,5	427	6,3
60-64	225	4,0	7	0,6	232	3,4
65-69	29	0,5	-	-	29	0,4
> 69	2	-	-	-	2	-
Totaal	5.657	100,0	1.096	100,0	6.753	100,0

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 1.1.2.2.: Absoluut en relatief aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk ¹	3.467	53,6	3.454	52,9	3.433	52,1	3.373	50,7	3.323	49,2
Duopraktijk ²	1.871	28,9	1.908	29,2	1.945	29,5	1.998	30,0	2.094	31,0
Groepspraktijk ³	581	9,0	612	9,4	638	9,7	700	10,5	699	10,4
Gezondheidscentrum ⁴	546	8,4	561	8,6	579	8,8	578	8,7	637	9,4
Totaal	6.465	100,0	6.535	100,0	6.595	100,0	6.649	100,0	6.753	100,0

¹ Praktijkvoering door een zelfstandig gevestigde huisarts (al of niet in samenwerking met een assistent-huisarts).² Praktijkvoering door twee zelfstandig gevestigde huisartsen in een gezamenlijk praktijkgebouw.³ Praktijkvoering door tenminste drie zelfstandig gevestigde huisartsen onder één dak.⁴ Praktijkvoering van tenminste één zelfstandig gevestigde huisarts, een wijkverpleegkundige en een maatschappelijk werkende onder één dak.

Bron: NIVEL, 1995

Tabel 1.1.2.3.: Absoluut en relatief aantal apotheekhoudende huisartsen¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Apotheekhoudend	718	11,1	710	10,9	667	10,1	669	10,1	665	9,8
Niet apotheekhoudend	5.747	88,9	5.825	89,1	5.928	89,9	5.980	89,9	6.088	90,2
Totaal	6.465	100,0	6.535	100,0	6.595	100,0	6.649	100,0	6.753	100,0

¹ Een zelfstandig gevestigde huisarts met een apotheekvergunning.

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 1.1.2.4.: Absoluut en relatief aantal praktijken naar praktijkvorm vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk	3.473	72,9	3.458	72,4	3.441	72,0	3.394	71,2	3.342	70,0
Duopraktijk	949	19,9	968	20,3	982	20,6	1.007	21,1	1.054	22,1
Groepspraktijk	180	3,8	187	3,9	193	4,0	208	4,4	207	4,3
Gezondheidscentrum	162	3,4	161	3,4	161	3,4	157	3,3	172	3,6
Totaal	4.764	100,0	4.774	100,0	4.777	100,0	4.766	100,0	4.775	100,0

Bron: NIVEL, 1995.

1.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.1.3.1.: Opleidingsgegevens van huisartsen vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994 ¹
- In opleiding gekomen	283	288	291	313	395
waarvan % vrouw	41%	43%	51%	51%	54%
- Totaal aantal in opleiding ²	689	748	585	599	692
waarvan % vrouw					54%
- Opleiding voltooid	187	299	273	277	299
waarvan % vrouw	28%	38%	41%	45%	49%

¹ Zowel tweejarig als driejarig curriculum.

² Gegevens HVRC.

Bron: SBOH, 1990-1994/HVRC, 1995/NIVEL, 1995.

Tabel 1.1.3.2.: Aantal in- en uitschrijvingen Huisartsenregister vanaf 1990, per jaar¹

	1990	1991	1992	1993	1994
Nieuwe inschrijvingen	214	237	325	340	348
Uitschrijvingen	352	365	745 ²	259	198
Totaal aantal ingeschrevenen	8.074	7.956	8.209	8.550	8.787

¹ De totalen komen niet overeen met het saldo van in- en uitschrijvingen als gevolg van overgang van een handmatig naar een geautomatiseerd systeem, het niet meetellen van overledenen en uitschrijvingen met terugwerkende kracht in verband met beroepstermijn.

² Eind 1991 is een intensieve herregistratie gestart.

Bron: HVRC, 1990-1994.

1.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.1.4.1.: Aantal praktijkzoekende huisartsen¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	326	327	288	329	326
Vrouwen	177	207	161	249	290
Totaal	503	534	449	578	616

¹ Inclusief in het buitenland opgeleide huisartsen.

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 1.1.4.2.: Overzicht van de activiteiten van de afgestudeerde huisartsen per 31 december 1994, vanaf 1990 naar jaar van voltooiing van de opleiding

	Jaar voltooiing opleiding				
	1990	1991	1992	1993	1994
Gevestigd als huisarts	135	189	155	123	40
Werkzaam als assistent-huisarts	10	21	24	25	14
Praktijkzoekend	19	53	62	109	222
Afgezien van vestiging	16	24	18	10	6
Overig	7	12	14	10	17
Totaal	187	299	273	277	299

Bron: NIVEL, 1995.

1.2 Specialisten

1.2.1 Gekwalificeerde werkzame personen naar achtergrondkenmerken

Tabel 1.2.1.1.: Totaal aantal gekwalificeerde specialisten¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Totaal aantal gekwalificeerde specialisten	13.557	14.052	14.521	14.971	15.388

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde specialisten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 1.2.1.2.: Specificatie aantal inschrijvingen Specialistenregister vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Aantal inschrijvingen	428	446	463	436
Waarvan buiten EEG-verband ingeschreven	7	4	13	21
Waarvan in EEG-verband ingeschreven	30	15	31	36
Ned. arts met opleiding in buitenland	.	9	15	.
EEG-artsdiploma en opl. in Nederland	.	7	7	.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.3.: Aantal in het Specialistenregister (1990-1993) en in REGBIG (1994) ingeschreven specialisten¹ naar specialisme, per ultimo jaar

Specialisme	1990	1991	1992	1993	1994
Allergologie	22	21	27	28	24
Anesthesiologie	1.050	1.037	995	1.030	945
Cardiologie	589	593	573	593	567
Cardiopulmonale chirurgie	75	82	90	95	95
Dermatologie en venerologie	417	396	365	378	352
Gastro-enterologie	61	61	58	67	79
Heelkunde	1.230	1.133	1.030	1.051	942
Inwendige geneeskunde	1.902	1.834	1.674	1.732	1.702
Keel-, neus- en oorheelkunde	529	494	456	463	434
Kindergeneeskunde	991	891	836	864	820
Klinisch chemie	15	15	13	15	21
Klinisch genetica	31	37	38	42	39
Klinisch geriatrie	37	40	47	49	84
Longziekten en tuberculose	511	415	361	372	348
Medische microbiologie	220	208	202	208	209
Neurochirurgie	87	83	81	83	86
Neurologie	451	462	482	497	647
Nucleaire geneeskunde	43	46	50	54	67
Oogheelkunde	611	591	563	585	533
Orthopedie	420	415	402	424	398
Pathologie	329	320	314	325	316
Plastische chirurgie	124	127	132	147	132
Psychiatrie	1.175	1.216	1.302	1.375	1.591
Radiodiagnostiek	590	597	686	700	673
Radiologie	330	285	141	148	206
Radiotherapie	126	129	135	142	146
Rheumatologie	146	135	122	127	133
Revalidatiegeneeskunde	276	270	262	270	278
Urologie	278	279	269	279	257
Verloskunde en gynaecologie	899	859	790	809	724
Zenuw- en zielsziekten	1.010	899	742	742	489
Totaal	14.575 ²	13.970 ²	13.238 ²	13.694 ²	13.337 ²

¹ Inclusief specialisten die het specialisme niet meer daadwerkelijk uitoefenen.

² Bij uitsplitsing naar specialisme kunnen bij de totaalcijfers verschillen optreden in vergelijking met tabel 1.2.1.1.

Bron: SRC (1990-1993)/VWS (REGBIG, 1994).

Tabel 1.2.1.4.: Aantal nieuw ingeschreven specialisten (exclusief uit het buitenland) naar specialisme, 1990-1993

Specialisme	1990	1991	1992	1993
Allergologie	1	-	1	1
Anesthesiologie	36	38	31	28
Cardiologie	12	16	21	16
Cardiopulmonale chirurgie	4	6	7	5
Dermatologie en venerologie	12	10	16	13
Gastro-enterologie	5	8	2	8
Heelkunde	20	15	20	14
Inwendige geneeskunde	60	69	53	53
Keel-, neus- en oorheelkunde	12	14	10	3
Kindergeneeskunde	13	26	24	27
Klinisch chemie	1	2	-	2
Klinisch genetica	2	5	2	4
Klinisch geriatrie	2	5	5	2
Longziekten en tuberculose	14	14	15	11
Medische microbiologie	12	13	11	6
Neurochirurgie	3	-	4	2
Neurologie	14	15	18	15
Nucleaire geneeskunde	6	3	3	4
Oogheelkunde	21	18	22	19
Orthopedie	13	94	14	9
Pathologie	13	12	8	7
Plastische chirurgie	2	6	5	3
Psychiatrie	47	55	50	61
Radiodiagnostiek	14	20	24	12
Radiologie	.	.	.	7
Radiotherapie	8	10	3	7
Rheumatologie	5	6	2	5
Revalidatiegeneeskunde	9	9	9	8
Urologie	8	5	13	10
Verloskunde en gynaecologie	21	20	20	19
Zenuw- en zielsziekten	-	1	.	.
Totaal	390	514	413	381

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.5.: Gemiddeld aantal werkzame specialisten in 1993 en aantal arbeidsplaatsen 1992-1993 (fte's) in de algemene, academische en categorale ziekenhuizen

Specialisme	1992	1993	1993
	fte's	fte's	koppen ¹
Interne specialismen			
Inwendige geneeskunde	1.096	1.099	1.200
Longziekten en tuberculose	276	280	321
Cardiologie	470	481	537
Reumatologie	101	102	144
Gastro-enterologie	76	69	74
Allergologie	10	11	16
Kindergeneeskunde	566	559	645
Klinische geriatrie	27	30	33
Dermatologie en venerologie	240	236	308
Totaal interne specialismen	2.862	2.867	3.278
Heelkundige specialismen			
Chirurgie	790	768	811
Orthopaedie	327	329	376
Urologie	234	230	275
Plastische chirurgie	105	111	166
Neurochirurgie	81	81	121
Cariopulmonale chirurgie	83	86	95
Verloskunde/gynaecologie	596	586	646
Oogheelkunde	359	364	453
Keel-, neus- en oorheelkunde	370	358	413
Totaal heelkundige specialismen	2.945	2.913	3.356
Zenuw en zielsziekten			
Neurologie	465	465	533
Psychiatrie	278	273	323
Zenuw- en zielsziekten	29	13	16
Totaal zenuw- en zielsziekten	772	751	872
Overige specialismen			
Anaesthesiologie	760	745	797
Revalidatie	185	193	265
Radiodiagnostiek	551	553	594
Radiotherapie	104	108	131
Radiologie	106	109	117
Nucleaire geneeskunde	39	50	53
Pathologische anatomie	235	219	298
Medische microbiologie	128	141	188
Klinische genetica	20	19	19
Totaal overige specialismen	2.128	2.137	2.462
Subtotaal	8.707	8.668	9.968
Tandarts	44	37	110
Tandarts specialist	177	163	244
Totaal	8.928	8.868	10.322

¹ Full-timers en part-timers tezamen.

Bron: NZi.

1.2.2 Achtergrondkenmerken specialisten

Tabel 1.2.2.1.: Specialisten naar geslacht en leeftijd per specialisme, ultimo 1994

Specialisme	man	vrouw	< 45 jaar	> 45 jaar
	%	%	%	%
Allergologie	62	38	50	50
Anesthesiologie	77	23	40	60
Cardiologie	90	10	44	56
Cardiopulmonale chirurgie	97	3	41	59
Dermatologie en venerologie	76	24	39	61
Gastro-enterologie	89	11	38	62
Heelkunde	96	4	24	76
Inwendige geneeskunde	82	18	39	61
Keel-, neus- en oorheelkunde	95	5	32	68
Kindergeneeskunde	62	38	43	57
Klinisch chemie	71	29	38	62
Klinisch genetica	61	39	60	40
Klinisch geriatrie	61	39	33	67
Longziekten en tuberculose	85	15	46	54
Medische microbiologie	77	23	41	59
Neurochirurgie	93	7	36	64
Neurologie	84	16	41	59
Nucleaire geneeskunde	84	16	36	64
Oogheelkunde	75	25	40	60
Orthopedie	99	1	32	68
Pathologie	83	17	35	65
Plastische chirurgie	92	8	34	66
Psychiatrie	72	28	43	57
Radiodiagnostiek	90	10	42	58
Radiologie	95	5	4	96
Radiotherapie	73	27	49	51
Rheumatologie	75	25	41	59
Revalidatiegeneeskunde	64	36	39	61
Urologie	99	1	37	63
Verloskunde en gynaecologie	82	18	31	69
Zenuw- en zielsziekten	87	13	4	96
Totaal	82	18	35	65

Bron: VWS, 1995.

1.2.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.2.3.1.: Aantal werkzame specialistenopleiders, specialisten in opleiding, ag(n)io's en aspirant-specialisten, per ultimo jaar

	1990	1991	1992	1993
Specialistenopleiders	3.788 ¹	3.933 ²	4.115 ³	4.300 ⁴
Specialisten in opleiding	2.307	2.437	2.541	2.759
Assistenten (niet) in opleiding	901	1.096	1.005	1.055
Aspirant specialisten	39	35	54	

¹ 3.540 arbeidsplaatsen.² 3.635 arbeidsplaatsen.³ 3.809 arbeidsplaatsen.⁴ 4.146 arbeidsplaatsen.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.3.2.: Aantal specialisten in opleiding naar specialisme, 1990-1993

Specialisme	1990	1991	1992	1993
Allergologie	2	2	1	3
Anesthesiologie	141	143	150	162
Cardiologie	95	69	74	89
Cardiopulmonale chirurgie	25	21	24	26
Dermatologie en venerologie	58	53	57	58
Gastro-enterologie	19	23	25	28
Heelkunde	221	244	264	184
Inwendige geneeskunde	457	460	454	395
Keel-, neus- en oorheelkunde	63	62	62	73
Kindergeneeskunde	143	165	175	225
Klinisch chemie	4	4	5	4
Klinisch genetica	12	13	16	20
Klinisch geriatrie	10	13	12	14
Longziekten en tuberculose	50	50	51	52
Medische microbiologie	33	33	27	33
Neurochirurgie	20	25	21	22
Neurologie	118	106	110	130
Nucleaire geneeskunde	14	15	14	17
Oogheelkunde	76	83	88	95
Orthopedie	52	55	64	84
Pathologie	49	57	61	70
Plastische chirurgie	16	20	23	26
Psychiatrie	286	322	331	416
Radiodiagnostiek	119	139	144	154
Radiologie				
Radiotherapie	32	37	37	38
Rheumatologie	17	19	15	24
Revalidatiegeneeskunde	50	53	61	71
Urologie	38	36	37	52
Verloskunde en gynaecologie	107	115	138	194
Totaal	2.307	2.437	2.541	2.759

Bron: SRC.

1.3 Sociaal-geneeskundigen

1.3.1 Gekwalificeerde personen

Tabel 1.3.1.1.: Aantal ingeschrevenen in het register van erkende sociaal geneeskundigen naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen			2.559		2.728
Vrouwen			1.006		1.147
Totaal	3.181	3.432	3.565		3.875

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.1.2.: Relatieve verdeling van het aantal ingeschrevenen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak, per ultimo 1994

	%
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	36,0
Jeugdgezondheidszorg	23,7
Verzekeringsgeneeskunde	24,0
Algemene gezondheidszorg	14,0
Sportgeneeskunde	0,8
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	1,1
Zonder takaanduiding	0,4
Totaal	100,0

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.1.3.: Totaal aantal inschrijvingen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak en geslacht vanaf 1990

Opleidingstak	1990	1991	1992	1993	1994
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	66	70	66	41	51
Jeugdgezondheidszorg	21	20	12	22	41
Verzekeringsgeneeskunde	54	87	69	87	110
Algemene gezondheidszorg	34	26	28	35	21
Sporgeneeskunde	3	1	2	5	1
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	2	1	1	1	13
Zonder takaanduiding	-	2	-	1	2
Totaal	180	207	178	192	239

Bron: KNMG, 1995.

Tabel 1.3.1.4.: Aantal inschrijvingen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak en geslacht vanaf 1990

Opleidingstak	1990		1991		1992		1993		1994	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	51	15	55	15	55	11	29	12	35	16
Jeugdgezondheidszorg	5	16	5	15	5	7	5	17	7	34
Verzekeringsgeneeskunde	43	11	66	21	43	26	65	22	84	26
Algemene gezondheidszorg	32	2	17	9	18	10	22	13	15	6
Sportgeneeskunde	3	-	-	1	-	2	5	-	-	1
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	2	-	-	1	-	1	1	-	10	3
Zonder takaanduiding	-	-	-	1	-	-	1	-	2	1
Totaal	136	44	145	62	121	57	128	64	153	87

Bron: KNMG, 1995.

1.3.2 Achtergrondkenmerken

Tabel 1.3.2.1.: Leeftijdsverdeling van in het register opgenomen erkende sociaal-geneeskundigen naar geslacht in 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	-	-	2	2,3	1	0,4
30-34	32	20,9	37	42,5	69	28,9
35-39	56	36,6	27	31,0	83	34,7
40-44	41	26,8	12	13,8	53	22,2
45-49	19	12,4	7	8,0	26	10,9
50-54	2	1,3	2	2,3	4	1,7
> 54	3	2,0	-	-	3	1,3
Totaal	153	100,0	87	100,0	239	100,0

Bron: KNMG, 1995.

1.3.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.3.3.1.: Opleidingsgegevens van sociaal-geneeskundigen vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994 ¹
- In opleiding gekomen <i>waarvan % vrouw</i>	267 34%	291 37%	291 37%	311 37%	204 36%
- Totaal in opleiding <i>waarvan % vrouw</i>
- Opleiding voltooid <i>waarvan % vrouw</i>	154 26%	145 29%	145 32%	181 32%	172 35%

¹ Voorlopige gegevens.
Bron: SGRC/CBS.

1.4 Verpleeghuisartsen

1.4.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.4.1.1.: Aantal inschrijvingen en totaal aantal ingeschrevenen in het register van erkende verpleeghuisartsen naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Aantal inschrijvingen	733 ¹	21	27	30	36
Totaal aantal ingeschrevenen	733	754	776	798	821

¹ Register is in 1989 ingesteld.
Bron: HVRC, 1995.

1.4.2 Achtergrondkenmerken werkzame personen

Tabel 1.4.2.1.: Kenmerken beroepsgroep (verpleeg)huisartsen werkzaam in verpleeghuizen, per ultimo 1992

Aantal werkzame (verpleeghuis)artsen	950
- waarvan geregistreerd als verpleeghuisarts	680
- waarvan verpleeghuisarts in opleiding	76
- waarvan noch geregistreerd noch in opleiding	194
Gemiddelde leeftijd	39 jaar
Aandeel vrouwen	43%
Aandeel full-time werkzaam	40%
Duur gemiddelde werkweek	45,8 uur
Vacatures ¹	7%
(Verpleeghuis)artsen naar functie	
- verpleeghuisarts	44%
- verpleeghuisarts in opleiding	8%
- hoofd medische dienst	17%
- geneesheer-directeur	4%
- combinatie van functies	8%
- overig	20%

¹ Uitgedrukt in een percentage van het aantal functies.
Bron: V.d. Heuij & v.d. Windt, 1993.

1.4.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.4.3.1.: Opleidingsgegevens van verpleeghuisartsen

	1990	1991	1992	1993	1994
- In opleiding gekomen <i>waarvan % vrouw</i>	24 42%	36 50%	28 61%	42 55%	36 67%
- Totaal aantal in opleiding <i>waarvan % vrouw</i>	39 49%	61 48%	62 56%	79 57%	80 60%
- Opleiding voltooid <i>waarvan % vrouw</i>	-	15 60%	23 43%	25 53%	28 61%
- Uitval	-	1	4	-	2

Bron: HVRC/Verpleeghuisartsopleiding VU.

1.5 Overige artsen

1.5.1 Werkzame personen

Tabel 1.5.1.1.: Aantal werkzame overige artsen in loondienst naar werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
ARTSEN IN:				
AGGZ				
- RIAGG	685	708	739	736
- CAD	56	60	53	52
- overig	42	40	45	31
Subtotaal	783	808	837	819
GMD/GAK	896	975	1.024	931
Bedrijfsgezondheidsdiensten	1.012	1.038	1.096	1.150
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	1.253	1.227	1.217	1.211
Kruisorganisaties ¹	871	899	883	847
Trombosediensten	71	74	77	73
Bloedbanken	92	102	118	128
TOTAAL	4.978	5.123	5.252	5.159
Index (1990=100)	100	103	106	104

¹ Inclusief Consultatiebureau-artsen.
Bron: CBS/NVAGG/GAK/GMD.

Tabel 1.5.1.2.: Aantal bezette arbeidsplaatsen door overige artsen naar werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
ARTSEN IN:				
AGGZ	570	582	613	603
GMD/GAK	896	975	1.024	861
Bedrijfsgezondheidsdiensten	932	954	1.016	1.047
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	1.002	976	976	963
Kruisorganisaties ¹	272	286	290	254
Trombosediensten	26	27	29	25
Bloedbanken	36	42	45	50
TOTAAL	3.734	3.842	3.993	3.803
index (1990=100)	100	103	107	107

¹ Inclusief Consultatiebureau-artsen.
Bron: CBS/LVT.

1.5.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.5.2.1.: Relatieve verdeling van overige artsen naar geslacht en werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
AGGZ	68%	32%	67%	33%	65%	35%	64%	36%
GMD/GAK							68%	32%
Bedrijfsgezondheidsdiensten	80%	20%	78%	22%	76%	24%	74%	26%
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	48%	52%	47%	53%	47%	53%	46%	54%
Kruisorganisaties ¹	14%	86%	13%	87%	15%	85%		
Trombosediensten	56%	44%	51%	49%	60%	40%	55%	45%
Bloedbanken	52%	48%	54%	46%	53%	47%	52%	48%

¹ Inclusief Consultatiebureau-artsen.
Bron: CBS/LVT.

Tabel 1.5.2.2.: Relatieve verdeling van overige artsen naar part-time (PT) en full-time (FT) werkenden naar werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993	
	PT ¹	FT ²	PT ¹	FT ²	PT ¹	FT ²	PT ¹	FT ²
AGGZ	65%	35%	65%	33%	66%	34%	66%	34%
GMD/GAK								
Bedrijfsgezondheidsdiensten	21%	79%	22%	78%	22%	78%	26%	74%
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	50%	50%	52%	48%	53%	47%	54%	46%
Kruisorganisaties	98%	2%	98%	2%	99%	1%		
Trombosediensten	93%	7%	92%	8%	94%	6%	97%	3%
Bloedbanken	87%	13%	86%	14%	90%	10%	88%	12%

¹ Part-time werkzaam.

² Full-time werkzaam.

Bron: CBS.

1.6 Tandartsen

1.6.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.6.1.1.: Aantal gekwalificeerde tandartsen¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	7.721	7.838	7.896	7.961	8.022
Vrouwen	1.534	1.582	1.623	1.663	1.710
Totaal	9.255	9.410	9.519	9.624	9.732

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde tandartsen en inclusief ouder dan 65 jaar.

Bron: VWS, 1995.

Tabel 1.6.1.2.: Aantal in Nederland gevestigde tandartsen van 65 jaar en jonger naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen			5.971	5.980	6.006
Vrouwen			1.239	1.278	1.322
Totaal	7.544	7.377	7.210	7.258	7.328

Bron: NMT, 1995.

1.6.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.6.2.1.: Leeftijdsverdeling van in Nederland gevestigde tandartsen van 65 jaar en jonger naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	7	0,1	16	1,2	23	0,3
25-29	261	4,3	192	14,5	453	6,2
30-34	810	13,5	316	23,9	1.126	15,4
35-39	1.207	20,1	297	22,5	1.504	20,5
40-44	1.215	20,2	202	15,3	1.417	19,3
45-49	1.092	18,2	145	11,0	1.237	16,9
50-54	680	11,3	72	5,4	752	10,3
55-59	403	6,7	38	2,9	441	6,0
60-65	331	5,5	44	3,3	375	5,1
Totaal	6.006	100,0	1.322	100,0	7.328	100,0

Bron: NMT, 1995.

1.6.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.6.3.1.: Opleidingsgegevens van tandartsen

	1990	1991	1992	1993	1994
- In opleiding gekomen <i>waarvan % vrouw</i>	132 49%	139 59%	162 47%	151 46%	153 44%
- Totaal in opleiding <i>waarvan % vrouw</i>	819 39%	788 44%	861 44%	915 44%	981 44%
- Opleiding voltooid <i>waarvan % vrouw</i>	196 32%	151 31%	117 37%	115 37%	176 39%

Bron: CBS, 1995.

1.7 Tandarts-specialisten

1.7.1 Werkzame personen

Tabel 1.7.1.1.: Aantal in Nederland werkzame tandarts-specialisten naar specialisme en geslacht, per 31 december 1994

	1994					
	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Kaakchirurgen	178	98,3	3	1,7	181	100,0
Orthodontisten	200	80,3	49	19,7	249	100,0
Totaal	378	87,9	51	12,1	430	100,0

Bron: NMT, 1995.

1.7.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.7.2.1.: Leeftijdsverdeling van in Nederland werkzame tandarts-specialisten naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	-	-	-	-	-	-
25-29	1	0,3	1	1,9	2	0,5
30-34	30	7,9	11	21,2	41	9,5
35-39	54	14,3	16	30,8	70	16,3
40-44	76	20,1	10	19,2	86	20,0
45-49	78	20,6	8	15,4	86	20,0
50-54	79	20,9	2	3,8	81	18,8
55-59	36	9,5	2	3,8	38	8,8
60-64	18	4,8	1	1,9	19	4,4
> 64	6	1,6	1	1,9	7	1,6
Totaal	378	100,0	52	100,0	430	100,0

Bron: NMT, 1995.

1.7.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.7.3.1.: Opleidingsgegevens van tandarts-specialisten

	1990	1991	1992	1993	1994
- In opleiding gekomen	.	7	12	11	11
<i>waarvan % vrouw</i>	.	14%	25%	27%	27%
- Totaal in opleiding	.	36	44	44	42
<i>waarvan % vrouw</i>	.	25%	27%	23%	24%
- Opleiding voltooid	23	13	10	19	27
<i>waarvan % vrouw</i>	26%	15%	-	37%	19%

Bron: NMT, 1995.

1.8 Apothekers

1.8.1 Werkzame personen

Tabel 1.8.1.2: Aantal werkzame openbare apothekers¹ en ziekenhuisapothekers naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
- Openbare apothekers waarvan % vrouw	1.672 31%	1.737 31%	1.843 33%	1.916 34%	1.931 34%
- Ziekenhuisapothekers waarvan % vrouw	278 21%	298 24%	300 27%	306 29%	317 32%
- Totaal waarvan % vrouw	1.950 29%	2.035 30%	2.143 32%	2.222 33%	2.248 34%

¹ Gevestigde apothekers en tweede apothekers.
Bron: KNMP.

1.8.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.8.2.1.: Leeftijdsverdeling van openbare apothekers en ziekenhuis-apothekers naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	openbare apothekers			ziekenhuis-apothekers			Totaal		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
< 25	1	-	1	-	-	-	1	-	1
25-29	84	145	229	13	32	45	97	177	274
30-34	201	149	350	32	37	69	233	186	419
35-39	275	111	386	42	14	56	317	125	442
40-44	255	105	360	46	8	54	301	113	414
45-49	213	74	287	40	6	46	253	80	333
50-54	147	37	184	30	3	33	177	40	217
55-59	67	17	84	9	2	11	76	19	95
60-64	25	15	40	6	1	7	31	16	47
65-69	6	2	8	-	-	-	6	2	8
> 69	10	6	16	-	-	-	10	6	16
Totaal absoluut	1.284	661	1.945	218	103	321	1.502	764	2.266
Totaal %	66,0	34,0	100,0	67,9	32,1	100,0	66,3	33,7	100,0

Bron: KNMP, 1995.

1.8.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.8.3.1.: Opleidingsgegevens van apothekers vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten	203	251	232	288	354
<i>waarvan % vrouw</i>	53%	60%	56%	57%	54%
- Totaal aantal in opleiding	1.237	1.332	1.304	1.385	1.564
<i>waarvan % vrouw</i>	54%	55%	55%	55%	55%
- Opleiding voltooid	153	143	144	94	132
<i>waarvan % vrouw</i>	42%	54%	60%	64%	55%

Bron: KNMP.

1.8.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.8.4.1.: Arbeidsmarktpositie van apothekers, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Werkzoekend	52	35	40	65	84
- waarvan werkloos		28	33	61	55

Bron: KNMP.

1.9 Verloskundigen*

1.9.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.9.1.1.: Aantal gekwalificeerde verloskundigen¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	41	43	44	45	49
Vrouwen	2.895	2.958	3.033	3.111	3.201
Totaal ²	2.936	3.001	3.077	3.165	3.250

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde verloskundigen.

² Waarvan gemiddeld 30% ouder dan 65 jaar.

Bron: VWS, 1995.

Tabel 1.9.1.2.: Aantal werkzame verloskundigen naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Vrouwen	1.085	1.129	1.167	1.194	1.235
Mannen	37	38	36	40	41
Totaal	1.122	1.167	1.203	1.234	1.276

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 1.9.1.3.: Aantal nieuw gevestigde verloskundigen (eigen praktijk) en het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen dat de praktijk heeft neergelegd vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Praktijk begonnen	87	74	72	75	66
Praktijk neergelegd	42	53	52	45	34
Saldo	+45	+21	+20	+30	+32

Bron: NIVEL, 1995.

* Medicus die op grond van de wet- of regelgeving de bevoegdheid is verleend, de verloskunde als verloskundige uit te oefenen.

1.9.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.9.2.1.: Leeftijdsverdeling van praktizerende verloskundigen naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	-	-	59	4,8	59	4,6
25-29	3	7,3	188	15,2	191	15,0
30-34	12	29,3	299	24,2	311	24,4
35-39	12	29,3	209	16,9	221	17,3
40-44	7	17,1	160	13,0	167	13,1
45-49	6	14,6	136	11,0	142	11,1
50-54	1	2,4	96	7,8	97	7,6
55-59	-	-	51	4,1	51	4,0
60-64	-	-	26	2,1	26	2,0
65-69	-	-	10	0,8	10	0,8
> 69	-	-	1	0,1	1	0,1
Totaal	41	100,0	1.235	100,0	1.276	100,0

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 1.9.2.2.: Aantal werkzame verloskundigen naar functie vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Eigen praktijk ¹	811	832	849	875	907
Klinisch werkzaam ²	165	174	179	192	188
Vaste waarneemster ³	95	105	114	114	112
Wisselende waarneemster ⁴	51	56	61	53	69
Totaal	1.122	1.167	1.203	1.234	1.276

¹ Verloskundige die een overeenkomst heeft met het ziekenfonds en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent.² In dienstverband van een ziekenhuis.³ Een verloskundige - die al dan niet in loondienst - voor onbepaalde tijd bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkt.⁴ Een verloskundige die voor een bepaalde tijd werkzaam is bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n), dat wil zeggen freelance of via waarneembureau.

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 1.9.2.3.: Aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen (in eigen praktijk) naar praktijkvorm vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Solopraktijk ¹	271	248	227	212	186
Duopraktijk ²	290	295	271	279	294
Groepspraktijk ³	250	289	351	384	427
Totaal	811	832	849	875	907

¹ De praktijk van één zelfstandig gevestigde verloskundige (eventueel met een vaste waarnemer).

² De praktijk van twee geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen (eventueel met een vaste waarnemer).

³ De praktijk van drie of meer geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen (eventueel met een vaste waarnemer).

Bron: NIVEL, 1995.

1.9.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.9.3.1.: Opleidingsgegevens van verloskundigen vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten	77	82	60	64	78
waarvan % vrouw	96%	98%	98%	97%	99%
- Totaal aantal in opleiding	197	211	230	255	285
waarvan % vrouw	93%	97%	97%	98%	98%
- Opleiding voltooid	64	52	59	63	67
waarvan % vrouw	100%	98%	98%	95%	99%

Bron: CBS, 1995.

1.9.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.9.4.1.: Relatieve verdeling van werkzaamheden van afgestudeerde verloskundigen per 31 december 1994, vanaf 1984, naar jaar van voltooiing van de opleiding

Afstudeerjaar	eigen praktijk		klinisch werkzaam		vaste waarnemer		nog niet werkzaam ¹		niet meer werkzaam		Totaal ²	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1984	31	52,5	11	18,6	3	5,1	2	3,4	12	20,3	59	100,0
1985	37	56,1	7	10,6	3	4,5	2	3,0	17	25,8	66	100,0
1986	38	61,3	4	6,5	4	6,5	5	8,1	11	17,7	62	100,0
1987	40	62,5	3	4,7	5	7,8	2	3,1	14	21,9	64	100,0
1988	42	59,2	16	22,5	2	2,8	1	1,4	10	14,1	71	100,0
1989	49	64,5	10	13,2	1	1,3	5	6,6	11	14,5	76	100,0
1990	67	70,5	5	5,3	-	-	14	14,7	9	9,5	95	100,0
1991	49	60,5	11	13,6	7	8,6	10	12,3	4	4,9	81	100,0
1992	52	63,4	3	3,7	10	12,2	9	11,0	8	9,8	82	100,0
1993	39	43,3	8	8,9	19	21,1	23	25,6	1	1,1	90	100,0
1994	26	27,1	1	1,0	22	22,9	48	50,6	-	-	97	100,0
Totaal	470	55,7	79	9,4	76	9,0	121	14,4	97	11,5	843	100,0

¹ Tot deze groep worden ook de wisselende waarnemers gerekend.

² Inclusief uit buitenland (gelijkstelling).

Bron: NIVEL, 1995.

2. PARAMEDISCHE BEROEPEN

2.1 Fysiotherapeuten**

2.1.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.1.1.1.: Aantal gekwalificeerde fysiotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	14.666	15.319	15.898	16.485	17.058
Vrouwen	11.089	11.545	11.979	12.370	12.714
Totaal	25.755	26.864	27.877	28.855	29.772

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde fysiotherapeuten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.1.1.2.: Extramuraal werkzame fysiotherapeuten¹ en heilgymnasten/masseurs², naar aantal, full-time equivalenten (fte)³ en geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990		1992		1994	
	aantal	fte	aantal	fte	aantal	fte
Fysiotherapeuten						
Mannen	5.571	5.472	5.840	5.860	5.965	5.922
Vrouwen	5.026	3.347	5.382	3.475	5.576	3.529
Totaal	10.597	8.819	11.222	9.335	11.541	9.451
Heilgymnasten/masseurs						
Mannen	56	52	47	39	44	41
Vrouwen	155	91	131	74	116	66
Totaal	211	143	178	113	160	107
Totaal						
Mannen	5.627	5.524	5.887	5.899	6.009	5.963
Vrouwen	5.181	3.348	5.513	3.549	5.692	3.595
Totaal	10.808	8.962	11.400	9.448	11.701	9.558

¹ Fysiotherapeuten, voorzover niet werkzaam in verpleeghuizen, revalidatiecentra en zwakzinnigeninrichtingen, danwel in deze instellingen poliklinische behandelingen verrichten.

² Paramedicus met de titel heilgymnast/masseur die wettelijk bevoegd is het beroep van heilgymnast/masseur uit te oefenen (gericht op bewegings- en massagetherapie).

³ Eenheid van 40 uur fysiotherapie.

Bron: NIVEL, 1995.

** Een paramedicus met de titel fysiotherapeut die wettelijk bevoegd is het beroep van fysiotherapeut uit te oefenen.

Tabel 2.1.1.3.: Intramuraal werkzame fysiotherapeuten¹ naar aantal en geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Totaal				3.865 ²	

¹ Fysiotherapeuten werkzaam in verpleeghuizen, ziekenhuizen, revalidatiecentra en instellingen voor gehandicapten.

² Schatting.

Bron: NZi, 1995.

Tabel 2.1.1.4.: Aantal vrijgevestigde¹ en in loondienst werkzame² fysiotherapeuten (medewerkers) in de eerste lijn en naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990		1992		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%
Vrijgevestigd						
Mannen	4.445	59,6	4.718	59,5	4.843	59,4
Vrouwen	3.014	40,4	3.211	40,5	3.317	40,6
Totaal	7.459	100,0	7.929	100,0	8.160	100,0
Loondienst						
Mannen	1.182	35,3	1.169	33,7	1.166	32,9
Vrouwen	2.167	64,7	2.302	66,3	2.375	67,1
Totaal	3.349	100,0	3.471	100,0	3.541	100,0
Totaal						
Mannen	5.627	52,1	5.887	51,6	6.009	51,4
Vrouwen	5.181	47,9	5.513	48,4	5.692	48,6
Totaal	10.808	100,0	11.400	100,0	11.701	100,0

¹ Fysiotherapeut in de eerste lijn werkzaam die zich alleen of met één of meerdere collega's zelfstandig heeft gevestigd (ook wel praktijkeigenaar of maatschaphouder genoemd).

² Fysiotherapeut die langdurig in dienst is bij een eigenaar van een praktijk of maatschap. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst en de praktijkeigenaar/maatschap draagt sociale lasten voor hem/haar af.

Bron: NIVEL, 1995.

2.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.1.2.1.: Leeftijdsverdeling van (extramuraal) werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	424	7,1	946	16,7	1.370	11,7
30-34	962	16,0	1.188	20,9	2.150	18,4
35-39	1.580	26,3	1.364	24,0	2.944	25,2
40-44	1.416	23,6	1.022	18,0	2.438	20,9
45-49	957	15,9	603	10,6	1.560	13,4
50-54	392	6,5	338	6,0	730	6,2
55-59	165	2,7	136	2,4	301	2,6
60-64	73	1,2	47	0,8	120	1,0
65-69	14	0,2	16	0,3	30	0,3
> 69	24	0,4	17	0,3	41	0,4
Totaal	6.007	100,0	5.677	100,0	11.684	100,0

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 2.1.2.2.: Omvang van de werkweek van fysiotherapeuten naar functie en geslacht, per 31 december 1994 (in procenten)

Aantal uren per week	Eigen praktijk of maatschap			Medewerker in loondienst			Totaal		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
< 9	1,3	3,0	2,0	3,2	4,8	4,3	1,7	3,8	2,7
9-16	2,3	10,0	5,4	4,9	16,9	13,2	2,8	12,9	7,7
17-24	3,0	14,5	7,7	9,7	54,1	38,9	4,3	31,0	17,3
25-32	4,7	51,0	23,5	48,6	14,2	25,6	13,3	35,6	24,2
33-40	23,2	15,7	20,1	27,6	8,4	14,7	24,0	12,6	18,5
> 40	65,5	5,8	41,2	6,0	1,6	3,0	53,9	4,0	29,7
Totaal %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Absoluut	4.843	3.317	8.160	1.166	2.375	3.541	6.009	5.692	11.701
Gemiddeld aantal uren	41,7	27,4	35,9	31,4	22,2	25,2	39,7	25,3	32,7

Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 2.1.2.3.: Absoluut en relatief aantal praktijken¹ naar het aantal fysiotherapeuten per praktijk vanaf 1990, per 31 december

Aantal fysiotherapeuten per praktijk	1990		1992		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.662	40,7	1.792	40,7	1.853	40,5
2	803	19,7	914	20,8	968	21,1
3	565	13,8	609	13,8	629	13,7
4	363	8,9	382	8,7	413	9,0
5	254	6,2	263	6,0	279	6,1
6	145	3,6	158	3,6	167	3,6
7	106	2,6	91	2,1	89	1,9
8	71	1,7	77	1,8	77	1,7
9	29	0,7	40	0,9	32	0,7
10	27	0,7	27	0,6	23	0,5
> 10	55	1,3	47	1,1	48	1,0
Totaal	4.080	100,0	4.400	100,0	4.578	100,0

¹ Een organisatorische eenheid van één of meer praktijkeigenaren die fysiotherapeutische zorg aanbieden, vanuit één of meer adressen, waarvan één adres het hoofdpraktijkadres is.

Bron: NIVEL, 1995.

2.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.1.3.1.: Opleidingsgegevens van fysiotherapeuten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten waarvan % vrouw	1.501 56%	1.338 41%	1.228 617%	1.521 59%	1.521 56%
- Totaal aantal in opleiding waarvan % vrouw	5.317 57%	4.928 58%	4.715 60%	4.765 61%	4.714 59%
- Opleiding voltooid waarvan % vrouw	1.266 60%	1.169 59%	957 58%	940 61%	987 63%

Bron: CBS, 1995.

2.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.1.4.1.: Arbeidsmarktpositie van fysiotherapeuten anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993
Absoluut aantal respondenten	410	363
Respons	53%	51%
Geslacht		
Man	39%	38%
Vrouw	61%	62%
Duur intrede werkloosheid		
0 maanden	52%	53%
1-3 maanden	29%	27%
4-6 maanden	13%	12%
> 6 maanden	5%	7%
Werkloos		
Ja	18%	18%
Nee	82%	82%
Maatschappelijke positie		
Betaald werk	77%	73%
Studie	7%	8%
Werkzoekend	12%	14%
Dienst	2%	3%
Onbetaald werk	1%	-
Andere situatie	1%	2%
Loondienst		
Ja	88%	84%
Nee	12%	16%
Aanstelling		
Vast	67%	67%
Tijdelijk	33%	33%
Arbeidsduur man		
Full-time ¹	66%	62%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	35,2	
Arbeidsduur vrouw		
Full-time ¹	43%	39%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	30,5	
Belangrijkste beroepen werkzaam²		
Fysiotherapeut	96%	93%
Belangrijkste branches werkzaam²		
Fysio-/arbeidstherapeutische praktijk	67%	64%
Algemeen ziekenhuis	10%	6%
Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek/verpleeghuis e.d.	5%	6%

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%

Bron: V.d. Loo e.a., 1993-1994.

2.1.5 Vacatures

Tabel 2.1.5.1.: Vacaturegegevens van de beroepsgroep fysiotherapeuten¹ vanaf 1990, ultimo september

	1990	1991	1992	1993	1994
Aantal vacatures	400	200	300	300	200
waarvan:					
Vacature > 19 uur	200	100	200	100	100
Advertentie geplaatst	200	100	200	200	100
Gemeld bij arbeidsbureau	100	100	100	100	100
Moeilijk vervulbaar	100	²	100	²	²

¹ Inclusief heilgmnastenmassieurs, bewegings-, arbeids- en bezigheidstherapeuten e.d.

² < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS, 1995.

2.2 Ergotherapeuten

2.2.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.2.1.1.: Aantal gekwalificeerde ergotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	128	142	155	191	205
Vrouwen	1.781	1.904	2.008	2.105	2.208
Totaal	1.909	2.046	2.163	2.296	2.413

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde ergotherapeuten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.2.1.2.: Aantal werkzame leden van de NVE en het aantal werkzame ergotherapeuten¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Werkzame leden NVE	847	919	958	1.056	1.103
Aantal werkzame ergotherapeuten ¹	1.210	1.313	1.368	1.509	1.576

¹ Schatting op basis van een organisatiegraad en beroepsdeelname.
Bron: NVE, 1990-1995/NIVEL, 1995.

2.2.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.2.2.1.: Relatieve verdeling van werkzame ergotherapeuten naar werkveld vanaf 1990

	1990	1991	1992 ¹	1993	1994
	%	%	%	%	%
Intramuraal	79,0	80,8	87,3	80,4	73,6
Extramuraal	9,3	7,9	4,6	8,6	11,5
Onderwijs	8,7	5,0	5,4	4,4	5,1
Overig	3,0	6,3	2,7	6,6	9,8
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Op basis van meest aantal uren werkzaam.
Bron: WVC, 1990/Driessen & Dekker, 1994/NVE, 1990-1995.

Tabel 2.2.2.2.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame ergotherapeuten¹ naar werkplekken, per 31 december 1994

	Werkplekken
	%
Intramuraal	
- verpleeghuizen	30,2
- revalidatiecentra	21,2
- ziekenhuizen	16,0
- psychiatrische instituten	3,4
- zwakzinnigeninstituten	2,9
Extramuraal	
- vrijgevestigd	3,3
- dagverblijf/activiteitencentrum	3,0
- centrum voor blinden/slechtzienden	1,1
- overig	4,2
Onderwijs	
- mytyl/tytylschool of speciaal onderwijs	2,8
- docent opleiding Ergotherapie	2,3
Overig	9,7
Totaal	100,0

¹ Leden NVE.
Bron: NVE, 1995.

Tabel 2.2.2.3.: Leeftijdsverdeling van werkzame ergotherapeuten¹ per 31 december 1994

Leeftijd	abs	%
< 25	168	15,2
25-29	259	23,5
30-34	241	21,8
35-39	160	14,5
40-44	161	14,6
45-49	71	6,4
50-54	31	2,8
55-59	5	0,5
60-64	3	0,3
> 64	4	0,4
Totaal	1.103	100,0

¹ Leden NVE.
Bron: NVE, 1995.

Tabel 2.2.2.4.: Gemiddelde omvang van de werkweek van werkzame ergotherapeuten¹ naar geslacht, per 31 december 1993 en 1994

Aantal uren per week	1993		1994	
	abs ²	%	abs ³	%
< 20 uur	184	19,3	189	18,5
≥ 20	769	80,7	832	81,5
Totaal	953	100,0	1.021	100,0

¹ Leden NVE.

² Van 103 leden is het aantal uren onbekend.

³ Van 82 leden is het aantal uren onbekend.

Bron: NVE, 1994-1995.

2.2.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.3.3.1.: Opleidingsgegevens van ergotherapeuten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten	187	184	164	189	303
<i>waarvan % vrouw</i>	95%	91%	93%	90%	88%
- Totaal aantal in opleiding	630	587	575	623	801
<i>waarvan % vrouw</i>	93%	93%	93%	92%	90%
- Opleiding voltooid	133	140	115	128	128
<i>waarvan % vrouw</i>	97%	94%	94%	95%	91%

Bron: CBS, 1995.

2.2.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.2.4.1.: Arbeidsmarktpositie van ergotherapeuten anderhalf jaar na afstuderen, vanaf 1991, per 31 december

	1992	1993
Absoluut aantal respondenten	86	80
Respons	62%	72%
Geslacht		
Man	2%	5%
Vrouw	98%	95%
Duur intrede werkloosheid		
0 maanden	64%	63%
1-3 maanden	35%	36%
4-6 maanden	1%	1%
> 6 maanden	0%	0%
Werkloos		
Ja	4%	1%
Nee	96%	99%
Maatschappelijke positie		
Betaald werk	92%	95%
Studie	5%	3%
Werkzoekend	1%	3%
Dienst	0%	0%
Onbetaald werk	1%	0%
Andere situatie	1%	0%
Loondienst		
Ja	99%	97%
Nee	1%	3%
Aanstelling		
Vast	77%	74%
Tijdelijk	23%	26%
Arbeidsduur man		
Full-time ¹	50%	50%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	36,0	
Arbeidsduur vrouw		
Full-time ¹	55%	41%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	33,2	
Belangrijkste beroepen werkzaam²		
Ergotherapeut/activiteitenbegeleider/arbeidstherapeut	93%	97%
Belangrijkste branches werkzaam²		
Algemeen ziekenhuis (niet academisch)	21%	18%
Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek/verpleeghuis e.d.	13%	18%
Verpleeghuis algemeen	20%	14%
Verpleeghuis somatisch	11%	10%
Tehuis en dagverblijf gehandicapten		5%
Multidisciplinaire gezondheidscentra	11%	

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

² Minimaal aandeel 5%.

Bron: V.d. Loo e.a., 1993-1994.

2.3 Logopedisten

2.3.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.1.1.1.: Aantal gekwalificeerde logopedisten¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	408	422	430	440	447
Vrouwen	4.636	5.054	5.360	5.640	5.890
Totaal	5.044	5.476	5.790	6.080	6.337

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde logopedisten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.1.1.2.: Aantal werkzame leden van de NVLF en het aantal werkzame logopedisten¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Werkzame leden NVLF	2.999	3.263	3.239	3.018	2.870
Aantal werkzame logopedisten ¹	3.332	3.626	3.599	3.471	3.589

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.
Bron: NVLF, 1990-1995/NIVEL, 1995.

Tabel 2.1.1.3.: Logopedisten naar werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Extramuraal	1.610	1.794	1.842	1.797	1.706
Intramuraal	675	752	767	745	701
Onderwijs	1.484	1.521	1.462	1.492	1.552
Totaal aantal werkplekken ¹	3.769	4.067	4.071	4.034	3.959

¹ Dit aantal correspondeert niet met het aantal werkzamen als gevolg van meerdere werkplekken per logopedist.
Bron: NVLF, 1995.

2.3.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.3.2.1.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame logopedisten naar werkveld, per 31 december 1993

	Werkplekken ¹
	%
Intramuraal	
- ziekenhuis	4,8
- verpleeghuis	5,8
- instelling voor zwakzinnigenzorg	2,0
- revalidatiecentrum	2,0
- psychiatrisch ziekenhuis	0,4
Vrijgevestigd	
- zelfstandig	35,4
- in loondienst	
Basisonderwijs/BAGD/GGD	
- gezondheidsdienst	6,3
- basisonderwijs	8,0
Speciaal onderwijs	
- LOBK, LOM, MLK	11,5
- ZMOK/ZMLK	2,8
- school voor slechthorende en spraakgebrekkige kinderen	1,9
- overige	2,2
- niet gespecificeerd	5,0
Anders	
- HBO/WO	1,3
- Overig onderwijs	2,0
- audiologisch centrum	0,6
- dagverblijven	4,1
- overige	1,7
Totaal	100,0

¹ Dit betreft 539 werkplekken van 381 logopedisten.
Bron: Raaijmakers & Dekker, 1995.

Tabel 2.3.2.2.: Relatieve leeftijdsverdeling van logopedisten naar geslacht per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Totaal
	%	%	%
< 26	2,3	15,3	14,6
26-30	8,2	25,6	24,6
31-35	12,3	18,6	18,3
36-40	15,0	13,8	13,9
41-45	13,6	9,1	9,4
46-50	15,9	7,7	8,1
51-55	11,4	4,6	5,0
56-60	6,8	3,2	3,4
61-65	8,2	0,9	1,4
> 65	6,4	1,0	1,3
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: NVLF, 1995.

Tabel 2.3.2.3.: Gemiddelde omvang van de werkweek van logopedisten naar geslacht, per 31 december 1994

Aantal uren per week	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
	< 5	23	13,2	351	13,0	374
5- 8	11	6,3	257	9,5	268	9,3
9-16	36	20,7	774	28,7	810	28,2
17-24	37	21,3	659	24,4	696	24,3
25-32	22	12,6	397	14,7	419	14,6
33-40	45	25,9	258	9,6	303	10,6
> 40	-	-	-	-	-	-
Totaal	174	100,0	2.696	100,0	2.870	100,0

Bron: NVLF, 1995.

Tabel 2.3.2.4.: Aantal logopedisten per praktijk/afdeling (N=362)

Werkveld	Aantal logopedisten in %			Totaal
	1	2-3	4 of meer	%
Intramuraal	36,5	44,5	19,0	100,0
Vrijgevestigd	64,5	27,6	7,9	100,0
Basisonderwijs/BAGD/GGD	15,8	14,0	70,2	100,0
Speciaal onderwijs	53,5	30,2	16,3	100,0

Bron: Raaijmakers & Dekker, 1995.

2.3.3 Opleidingsgegevens*Tabel 2.3.3.1.: Opleidingsgegevens van logopedisten vanaf 1990*

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten	391	371	332	347	350
<i>waarvan % vrouw</i>	98	98	97	98	97
- Totaal aantal in opleiding	1.669	1.473	1.361	1.297	1.267
<i>waarvan % vrouw</i>	96	97	97	98	98
- Opleiding voltooid	428	442	302	304	279
<i>waarvan % vrouw</i>	96	96	94	95	96

Bron: CBS, 1995.

2.3.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.3.4.1.: Arbeidsmarktpositie van logopedisten *anderhalf jaar na afstuderen* vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993
Absoluut aantal respondenten		128	134
Respons	67%	55%	67%
Geslacht			
Man	3%	4%	1%
Vrouw	97%	96%	99%
Duur intrede werkloosheid			
0 maanden	67%	37%	35%
1-3 maanden	22%	36%	33%
4-6 maanden	6%	16%	14%
> 6 maanden	6%	11%	19%
Werkloos			
Ja	1%	14%	9%
Nee	99%	86%	91%
Maatschappelijke positie			
Betaald werk	90%	76%	78%
Studie	8%	15%	15%
Werkzoekend	1%	9%	5%
Dienst	0%	0%	0%
Onbetaald werk	0%	1%	1%
Andere situatie	1%	0%	2%
Loondienst			
Ja	71%	81%	85%
Nee	29%	19%	15%
Aanstelling			
Vast	65%	56%	57%
Tijdelijk	35%	44%	43%
Arbeidsduur man			
Full-time ¹	100%	67%	100%
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	39,0	30,0	
Arbeidsduur vrouw			
Full-time ¹	33%	36%	16%
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	25,9	27,7	
Belangrijkste beroepen werkzaam²			
Logopedist	89%	89%	84%
Belangrijkste branches werkzaam²			
Logopedische diensten/praktijken e.d.	40%	39%	22%
Speciaal onderwijs	19%	17%	20%
Zwakzinnigeninrichting		7%	7%
Algemeen ziekenhuis			6%
Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek e.d.			5%
Verpleeghuizen (voor somatische zieken)	7%	6%	
Medische en verpleegkundige diensten	7%	5%	
Basisonderwijs	6%		

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%.

Bron: V.d. Loo e.a., 1992-1994.

2.4 Diëtisten

2.4.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.4.1.1.: Aantal gekwalificeerde diëtisten¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Aantal gekwalificeerde diëtisten ²	4.944	5.150	5.311	5.457	5.586

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde diëtisten.

² Omdat het aandeel mannen 1 à 2% bedraagt, is geen onderscheid gemaakt naar geslacht.

Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.4.1.2.: Aantal (werkzame) leden van de NVD en het aantal werkzame diëtisten¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Leden NVD	2.051	1.940	2.109	2.171	1.986
Werkzame diëtisten ¹	2.273	2.150	2.337	2.306	2.201

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: GHI, 1993/NVD, 1995/NIVEL, 1995.

2.4.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.4.2.1.: Relatieve verdeling van het belangrijkste werkveld van diëtisten (leden NVD) vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994
Intramuraal	56,0	56,1	55,9
Extramuraal	32,6	32,5	32,1
Industrie	5,4	5,4	5,1
Onderwijs	3,5	3,4	3,6
Overig	2,4	2,6	3,3
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: NVD, 1994-1995.

Tabel 2.4.2.2.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame diëtisten naar (belangrijkste) werkveld, per 31 december 1994

	Werkveld	
	% (N=531)	
Algemeen/categoriaal ziekenhuis klinisch	7,5	
Algemeen/categoriaal ziekenhuis poliklinisch	2,1	
Algemeen/categoriaal ziekenhuis zowel klinisch als poliklinisch	22,0	
Academisch ziekenhuis klinisch	2,4	
Academisch ziekenhuis poliklinisch	1,7	
Academisch ziekenhuis zowel klinisch als poliklinisch	4,0	
Thuiszorg/kruiswerkorganisatie	11,3	
Verpleeghuis	24,5	
Eigen praktijk	13,7	
Overig	10,7	
Totaal	100,0	

Bron: Paas & Friele, 1995.

Tabel 2.4.2.3.: Leeftijdsverdeling van diëtisten, per 31 december 1994

Leeftijd	Diëtisten	
	abs	%
< 30	60	6,6
30-34	231	25,4
35-39	208	22,8
40-44	170	18,7
45-49	111	12,2
50-54	59	6,5
55-59	26	2,9
60-64	27	3,0
65-69	11	1,2
> 69	8	0,9
Totaal	911	100,0

Bron: Paas & Friele, 1995.

Tabel 2.4.2.4.: Gemiddelde omvang van de werkweek¹ van diëtisten, per 31 december 1994

Aantal uren per week ¹	Diëtisten	
	abs	%
< 8	41	7,8
8-15	74	14,1
16-23	141	27,0
24-31	79	15,1
32-40	130	24,9
> 40	58	11,1
Totaal	523	100,0
Gemiddeld aantal uren per week		23,9

¹ Het betreft het aandeel uren binnen de instelling/praktijk waar men het grootste aantal uren werkzaam is.
Bron: Paas & Friele, 1995.

Tabel 2.4.2.5.: Aantal jaren werkervaring van diëtisten, per 31 december 1994

Werkervaring	Diëtisten	
	abs	%
< 1 jaar	79	9,2
1-3 jaar	141	16,4
4-6 jaar	165	19,1
7-9 jaar	96	11,1
> 9 jaar	382	44,3
Totaal	863	100,0

Bron: Paas & Friele, 1995.

2.4.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.4.3.1.: Opleidingsgegevens van diëtisten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten <i>waarvan % vrouw</i>	324 89%	364 87%	422 91%	431 92%	436 93%
- Totaal aantal in opleiding <i>waarvan % vrouw</i>	1.043 93%	1.020 92%	1.036 92%	1.085 92%	1.186 92%
- Opleiding voltooid <i>waarvan % vrouw</i>	300 99%	212 96%	179 90%	169 89%	159 87%

Bron: CBS, 1995.

2.4.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.4.4.1.: Arbeidsmarktpositie van diëtisten anderhalf jaar na afstuderen, vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993
Absoluut aantal respondenten		83	88
Respons	70%	62%	59%
Geslacht			
Man	3%	3%	2%
Vrouw	97%	97%	98%
Duur intrede werkloosheid			
0 maanden	61%	30%	49%
1-3 maanden	24%	45%	32%
4-6 maanden	9%	19%	6%
> 6 maanden	6%	6%	13%
Werkloos			
Ja	6%	5%	7%
Nee	94%	95%	93%
Maatschappelijke positie			
Betaald werk	79%	74%	76%
Studie	13%	18%	17%
Werkzoekend	6%	5%	3%
Dienst	0%	0%	0%
Onbetaald werk	0%	0%	0%
Andere situatie	2%	3%	3%
Loondienst			
Ja	91%	95%	88%
Nee	9%	5%	12%
Aanstelling			
Vast	61%	53%	60%
Tijdelijk	39%	17%	40%
Arbeidsduur man			
Full-time ¹	50%	100%	100%
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	34,5	36,0	
Arbeidsduur vrouw			
Full-time ¹	53%	57%	51%
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	31,1	33,4	
Belangrijkste beroepen werkzaam²			
Diëtist	50%	48%	45%
Artsenbezoeker		7%	12%
Voedingsvoorlichter, -adviseur			7%
Secretar./administratieve functie	7%	18%	
Overige beroepen		16%	
Belangrijkste branches werkzaam²			
Algemeen ziekenhuis (niet academisch)	21%	21%	18%
Academisch ziekenhuis	9%	13%	9%
Voedings- en genotmiddelenindustrie algemeen	10%	5%	9%
Genees- en verbandmiddelenindustrie			9%
Diëtisten e.d.		5%	6%
Detailhandel levensmiddelen algemeen			5%
Verpleeghuis	8%		
Overige branches	14%	25%	5%

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%.

Bron: V.d. Loo e.a., 1992-1994.

Tabel 2.4.4.2.: Diëtisten naar werkstatus en leeftijd, per 31 december 1994

Leeftijd	Werkzoekend									
	nee		werkloos ¹		uitbreiding ²		andere baan ³		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
< 26	36	60,0	8	13,3	8	13,3	8	13,3	60	100,0
26-29	177	76,6	11	4,8	27	11,7	16	6,9	231	100,0
30-34	171	82,2	8	3,8	20	9,6	9	4,3	208	100,0
35-39	151	88,1	3	1,8	13	7,6	3	1,8	170	100,0
40-44	96	86,5	5	4,5	8	7,2	2	1,8	111	100,0
45-49	51	86,4	2	3,4	3	5,1	3	5,1	59	100,0
50-54	23	88,5	2	7,7	-	-	1	3,8	26	100,0
55-59	23	85,2	3	11,1	1	3,7	-	-	27	100,0
60-64	11	100,0	-	-	-	-	-	-	11	100,0
> 64	8	100,0	-	-	-	-	-	-	8	100,0
Totaal	747	82,0	42	4,6	80	8,8	42	4,6	911	100,0

¹ Op peildatum werkloos, op zoek naar werk als diëtist.

² Op peildatum werkzaam als diëtist, op zoek naar uitbreiding.

³ Op peildatum andere baan, op zoek naar werk als diëtist.

Bron: Paas & Friele, 1995.

2.5 Mondhygiënisten

2.5.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.5.1.1.: Aantal gekwalificeerde mondhygiënisten¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	19	19	21	22	24
Vrouwen	1.300	1.386	1.465	1.558	1.580
Totaal	1.319	1.405	1.486	1.580	1.604

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde mondhygiënisten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.5.1.2.: Aantal leden van de NVM en het aantal werkzame mondhygiënisten* vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Leden NVM	908	965	1.001	1.087	1.086
Aantal werkzame mondhygiënisten ¹	1.068	1.135	1.178	1.278	1.278

¹ Schatting op basis van een organisatiegraad van 85%.
Bron: NVM, 1995/NIVEL, 1995.

2.5.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.5.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame mondhygiënisten naar geslacht ultimo 1993

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Totaal
	% (N=23)	% (N=930)	% (N=960)
< 25	9,1	13,0	12,9
25-29	22,7	22,4	22,4
30-34	31,8	23,9	24,1
35-39	27,3	21,7	21,9
40-45	9,1	14,8	14,7
> 45	-	4,2	4,1
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: NVM, 1995.

Tabel 2.5.2.2.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame mondhygiënisten naar leeftijd en omvang van de werkweek ultimo 1993

Leeftijd	full-time ¹	part-time ²	Totaal
	% (N=234)	% (N=584)	% (N=818)
< 25	50,0	50,0	100,0
25-29	37,6	62,4	100,0
30-34	27,7	72,3	100,0
35-39	12,3	87,7	100,0
40-45	15,0	85,0	100,0
> 45	22,6	77,4	100,0
Totaal	28,6	71,4	100,0

¹ Full-time = meer dan acht dagdelen per week.

² Part-time = acht dagdelen en minder per week.

Bron: NVM, 1995.

Tabel 2.5.2.3.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame mondhygiënisten naar werkveld¹ ultimo 1989 en 1993

Sector	1989	1993
	%	%
Extramuraal	78,2	83,4
- tandartspraktijk	54,6	57,8
- praktijk orthodontist	10,0	10,1
- parodontologiepraktijk	.	6,3
- vrije vestiging	5,9	9,2
- overig	7,7	.
Intramuraal	15,7	7,6
- ziekenhuis	10,7	3,0
- gehandicaptenzorg	5,0	4,6
Overig	6,1	9,0
- in opleiding	4,1	3,3
- universiteit	1,3	0,6
- GGD	.	3,1
- overig	0,7	2,0
Totaal¹	100,0	100,0

¹ Mondhygiënisten kunnen op meerdere locaties werkzaam zijn: 35,4% van alle mondhygiënisten werkt op twee locaties; 11,4% op drie of meer locaties.

Bron: NVM, 1990/1995.

2.5.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.5.3.1.: Opleidingsgegevens van mondhygiënisten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten waarvan % vrouw	117 98%	131 96%	139 97%	145 97%	152 95%
- Totaal in opleiding waarvan % vrouw	205 99%	224 96%	251 97%	266 97%	374 97%
- Opleiding voltooid waarvan % vrouw	88 99%	76 100%	80 97%	96 94%	22 ¹ 96%

¹ Bezemklas, in 1992 in de opleiding verlengd tot drie jaar.
Bron: VWS, 1995.

2.5.4 Vacatures

Tabel 2.5.4.1.: Aantal bij tandartsen nog openstaande vacatures voor mondhygiënisten naar provincie vanaf 1990¹

	1990	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Groningen	1	-	-	-	1	2
Friesland	-	2	-	-	4	6
Drenthe	1	1	1	1	0	1
Overijssel	-	-	1	0	13	2
Flevoland	-	-	-	-	-	-
Gelderland	4	2	3	4	11	10
Utrecht	-	1	1	7	18	10
Noord-Holland	-	3	4	5	17	19
Zuid-Holland	12	15	11	9	18	23
Zeeland	4	1	1	3	-	2
Noord-Brabant	7	11	13	7	2	12
Limburg	-	1	2	3	3	1
Totaal	29	37	37	39	87	88

¹ De NVM tekent hierbij aan dat vacatures slecht worden afgemeld.

² Tot 1 juni.

Bron: NVM, 1995.

2.6 Oefentherapeuten-Cesar

2.6.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.6.1.1.: Aantal gekwalificeerde oefentherapeuten-Cesar¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	51	59	64	68	70
Vrouwen	1.043	1.058	1.107	1.152	1.199
Totaal	1.094	1.117	1.171	1.220	1.269

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde oefentherapeuten-Cesar.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.6.1.2.: Aantal (werkzame) leden VBC naar geslacht en totaal aantal werkzame oefentherapeuten-Cesar vanaf 1990, per ultimo jaar

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	-	-	43	40	42
Vrouwen	-	-	709	710	733
Totaal	688	714	743	764	761
Aantal werkzaam ¹	717	744	783	795	793

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.
Bron: VBC, 1990-1995/NIVEL, 1995.

2.6.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.6.2.1.: Relatieve verdeling van het soort praktijken/instellingen waar oefentherapeuten-Cesar werkzaam zijn¹, per ultimo 1992

Werkveld	% ¹
Eerstelijnsgezondheidszorg (extramuraal)	
Praktijk oefentherapie-Cesar	93
Praktijk fysiotherapie	2
Subtotaal	95
Tweedelijnsgezondheidszorg (intramuraal)	
Ziekenhuis	2
Verpleeghuis	5
Overig	3
Subtotaal	10
Elders	6

¹ Het totaal-percentage is hoger dan 100% omdat therapeuten meer dan één werkplek kunnen hebben.
Bron: Zijderduin & Dekker, 1994a.

Tabel 2.6.2.2.: Relatieve verdeling van werkzame oefentherapeuten-Cesar naar dienstverband vanaf 1990, per ultimo jaar

	1990	1991	1992	1993	1994
	%	%	%	%	%
Particuliere praktijk	90,6	87,4	83,7	84,1	85,3
Algemeen dienstverband ¹	4,1	6,2	10,1	10,3	10,5
Instelling onder CAO-Ziekenhuiswezen	5,4	6,4	6,2	5,5	4,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Bij een collega, onderwijsinstelling of anderszins.
Bron: VBC, 1991-1995.

Tabel 2.6.2.3.: Leeftijdsverdeling van werkzame oefentherapeuten-Cesar (leden VBC) naar omvang van de werkweek, per 31 december 1994

Leeftijd	full-time ¹		part-time ²		Totaal ³	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	29	4,8	15	9,5	44	5,7
25-29	160	26,3	25	15,8	185	24,1
30-34	174	28,6	33	20,9	207	27,0
35-39	123	20,2	31	19,6	154	20,1
40-44	54	8,9	21	13,3	75	9,8
45-49	34	5,6	15	9,5	49	6,4
50-54	22	3,6	8	5,1	30	3,9
55-59	4	0,7	3	1,9	7	0,9
60-64	5	0,8	3	1,9	8	1,0
> 64	4	0,7	4	2,5	8	1,0
Totaal	609	100,0	158	100,0	767	100,0
%	79,4		20,6			100,0

¹ Meer dan 25 behandelingen per week.

² Minder dan 25 behandelingen per week.

³ Van acht leden is de leeftijd onbekend.

Bron: VBC, 1995.

Tabel 2.6.2.4.: Gemiddelde omvang van de werkweek van oefentherapeuten-Cesar naar geslacht, per ultimo 1992

Aantal uren per week	Vrouwen		Mannen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 9	7	3,3	-	-	7	3,1
9-16	30	14,2	-	-	30	13,3
17-24	39	18,4	2	15,4	41	18,2
25-32	59	27,8	2	15,4	61	27,1
33-40	55	25,9	3	23,1	58	25,8
> 40	22	10,4	6	46,2	28	12,4
Totaal	212	100,0	13	100,0	225	100,0

Bron: Zijlderduin & Dekker, 1994a.

2.6.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.6.3.1.: Opleidingsgegevens van oefentherapeuten-Cesar vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Instroom ¹	73	68	74	65	69
<i>waarvan % vrouw</i>	93%	90%	85%	95%	86%
- Totaal aantal in opleiding	206	208	213	211	211
<i>waarvan % vrouw</i>	91%	92%	90%	91%	89%
- Opleiding voltooid	44	55	54	46	52
<i>waarvan % vrouw</i>	91%	91%	91%	96%	94%

¹ Exclusief recidivisten.

Bron: Opleiding Oefentherapie-Cesar, 1995.

2.7 Oefentherapeuten-Mensendieck

2.7.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.7.1.1.: Aantal gekwalificeerde oefentherapeuten-Mensendieck¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	32	37	39	44	47
Vrouwen	1.043	1.097	1.144	1.178	1.220
Totaal	1.075	1.134	1.183	1.222	1.267

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde oefentherapeuten-Mensendieck.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.7.1.2.: Aantal (werkzame) leden NVOM naar geslacht en totaal aantal werkzame oefentherapeuten-Mensendieck vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	36	37	38	39	38
Vrouwen	683	711	730	735	728
Totaal	719	748	768	774	766
Aantal werkzamen ¹	799	831	853	860	851

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.
Bron: NVOM, 1990-1995/NIVEL, 1995.

2.7.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.7.2.1.: Relatieve verdeling van het soort praktijken/instellingen waar oefentherapeuten-Mensendieck werkzaam zijn¹, per ultimo 1992

Werkveld	% ¹
Eerstelijnsgezondheidszorg (extramuraal)	
Praktijk oefentherapie-Mensendieck	95
Overig	3
Subtotaal	98
Tweedelijnsgezondheidszorg (intramuraal)	
Ziekenhuis	2
Verpleeghuis	3
Overig	1
Subtotaal	6
Elders	7

¹ Het totaal-percentage is hoger dan 100% omdat therapeuten meer dan één werkplek kunnen hebben.
Bron: Zijderduin & Dekker, 1994a.

Tabel 2.7.2.2.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame oefentherapeuten-Mensendieck naar geslacht, per ultimo 1992

Leeftijd	Vrouwen		Mannen		Totaal	
	% (N=214)		% (N=11)		% (N=225)	
< 25	3,3		-		3,1	
25-29	28,5		36,4		28,9	
30-34	20,6		18,2		20,4	
35-39	15,9		27,3		16,4	
40-44	9,3		18,2		9,8	
45-49	10,3		-		9,8	
50-54	7,0		-		6,7	
55-59	3,7		-		3,6	
60-64	0,5		-		0,4	
> 64	0,9		-		0,9	
Totaal	100,0		100,0		100,0	

Bron: Zijderduin & Dekker, 1994a.

Tabel 2.7.2.3.: Gemiddelde omvang van de werkweek van oefentherapeuten-Mensendieck naar geslacht, per ultimo 1992

Aantal uren per week	Vrouwen		Mannen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
	< 9	5	2,3	-	-	5
9-16	23	10,7	-	-	23	10,3
17-24	47	22,0	-	-	47	21,0
25-32	61	28,5	-	-	61	27,2
33-40	62	29,0	7	70	69	30,8
> 40	16	7,5	3	30	19	8,5
Totaal	214	100,0	10	100,0	224	100,0

Bron: Zijderduin & Dekker, 1994a.

2.7.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.7.3.1.: Opleidingsgegevens van oefentherapeuten-Mensendieck vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Instroom ¹	70	63	73	75	74
waarvan % vrouw	80%	92%	84%	83%	85%
- Totaal aantal in opleiding	215	196	200	209	215
waarvan % vrouw	89%	88%	86%	84%	86%
- Opleiding voltooid	44	53	46	39	44
waarvan % vrouw	93%	91%	96%	87%	93%

¹ Exclusief recidivisten.

Bron: Opleiding Oefentherapie-Mensendieck, 1995.

2.8 Orthoptisten

2.8.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.8.1.1.: Aantal gekwalificeerde orthoptisten¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	4	4	4	4	4
Vrouwen	330	340	354	357	375
Totaal	334	344	358	361	379

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde orthoptisten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.8.1.2.: Aantal (werkzame) orthoptisten (leden NVvO) naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	3	3	3	3	59
Vrouwen	240	255	265	266	265
Totaal	243	258	268	269	268

Bron: NVvO, 1990-1995.

2.8.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.8.2.1.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame orthoptisten naar werkveld¹, per ultimo 1994

Werkveld	% ¹
Algemeen ziekenhuis	62,9
Academisch ziekenhuis	17,7
Particuliere praktijk	19,4
V.O.V./Kruiswerk	3,2
Overig	6,5

¹ Het totaal-percentage is hoger dan 100% omdat orthoptisten in meer dan één praktijk werkzaam kunnen zijn.

Bron: NVvO, 1995.

Tabel 2.8.2.2.: Relatieve verdeling van de omvang van de werkweek van orthoptisten, werkzaam in de oogheeskundige praktijk c.q. orthoptische afdeling, per ultimo 1994

Aantal uren per week	Totaal	- waarvan als orthoptist
	%	%
< 8	5,6	10,5
8-15	17,0	25,0
16-23	22,6	25,8
24-31	14,5	15,3
32-39	22,6	16,9
> 39	17,7	6,5
Totaal	100,0	100,0

Bron: NVvO, 1995.

Tabel 2.8.2.3.: Relatieve verdeling van het aantal orthoptisten werkzaam per afdeling/praktijk, per ultimo 1994

Aantal orthoptisten	%
1	37,1
2	26,6
3	12,9
> 3	20,2
onbekend	3,2
Totaal	100,0

Bron: NVvO, 1995.

2.8.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.8.3.1: Opleidingsgegevens van orthoptisten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Instroom ¹	16	25	25	25	27
waarvan % vrouw	100%	100%	96%	92%	100%
- Totaal aantal in opleiding	32	41	52	65	72
waarvan % vrouw	100%	100%	98%	93%	100%
- Opleiding voltooid	15	10	13	3 ²	18
waarvan % vrouw	100%	100%	100%	100%	100%

¹ Exclusief recidivisten.

² Bezemklas, in 1991 is de opleiding verlengd tot drie jaar.

Bron: Hogeschool van Utrecht, 1995.

2.9 Podotherapeuten

2.9.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.9.1.1.: Aantal gekwalificeerde podotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	45	46	51	63	68
Vrouwen	123	137	148	168	184
Totaal	168	183	199	231	252

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde podotherapeuten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.9.1.2.: Aantal podotherapeuten (leden NVvP) naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Mannen	31	36	40	52	59
Vrouwen	91	102	116	132	151
Totaal	122	138	156	184	210
Aantal werkzame podotherapeuten ¹	133	150	170	200	228

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.
Bron: NVvP, 1990-1995/NIVEL, 1995.

2.9.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.9.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van het aantal (extramuraal) werkzame podotherapeuten naar geslacht, per ultimo 1992

Leeftijd	Vrouwen	Mannen	Totaal
	%	%	%
< 25	10,9	7,4	10,1
25-29	42,2	29,6	39,5
30-34	6,5	33,3	12,6
35-39	3,3	3,7	3,4
40-44	8,7	11,1	9,2
45-49	19,6	7,4	16,8
50-54	4,3	7,4	5,0
55-59	2,2	-	1,7
>59	2,2	-	1,7
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: Zijderduin & Dekker, 1994b.

Tabel 2.9.2.2.: Relatieve verdeling van het aantal uren dat podotherapeuten werkzaam zijn naar geslacht, per ultimo 1992

Aantal uren werkzaam	Vrouwen	Mannen	Totaal
	% (N=93)	% (N=28)	% (N=121)
< 9	1,1	-	0,8
9-16	7,5	-	5,8
17-24	15,1	10,7	14,0
25-32	31,2	32,1	31,4
33-40	30,1	32,1	30,6
> 40	15,1	25,0	17,4
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: Zuiderduin & Dekker, 1994b.

Tabel 2.9.2.3.: Absolute en relatieve verdeling van het aantal werkzame podotherapeuten naar werkplek¹ per 31 december 1994.

Werkveld	Aantal podotherapeuten ¹	
	absoluut	%
Praktijk voor podotherapie	227	86,6
Ziekenhuis	17	6,5
Gezondheidscentrum	7	2,7
Overig	11	4,2
Totaal	262	100,0

¹ Men kan op meerdere plekken werkzaam zijn.

Bron: NVvP, 1995.

2.9.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.9.3.1.: Opleidingsgegevens van podotherapeuten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
- Aantal eerstejaarsstudenten	32	35	37	43	36
waarvan % vrouw	65%	81%	69%	74%	70%
- Totaal in opleiding	83	86	98	104	97
waarvan % vrouw	73%	73%	74%	75%	76%
- Opleiding voltooid	23	15	17	28	20
waarvan % vrouw	67%	90%	79%	68%	40%

Bron: Opleiding Podotherapie, 1995/WWS, 1995.

2.10 Radiologisch laboranten

2.10.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.10.1.1.: Aantal gekwalificeerde radiologisch laboranten¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Radiodiagnostisch laborant					
- mannen	1.170	1.222	1.294	1.360	1.435
- vrouwen	5.224	5.422	5.604	5.783	6.010
Subtotaal	6.394	6.644	6.898	7.143	7.445
Radiotherapeutisch laborant					
- mannen	304	312	327	356	381
- vrouwen	1.045	1.080	1.115	1.163	1.247
Subtotaal	1.349	1.392	1.442	1.519	1.628
Totaal	7.743	8.036	8.340	8.662	9.072

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde radiologisch laboranten.
Bron: VWS, 1995.

Tabel 2.10.1.2.: Radiologisch personeel in 1992, per 1 september

RADIODIAGNOSTIEK	Aantal
Aantal gediplomeerden	3.026
Aantal fte's	2.440
Aantal leerlingen werkzaam	776
Totaal aantal fte's	3.057
RADIOTHERAPIE	Aantal
Aantal gediplomeerden	535
Aantal fte's	441
Aantal leerlingen werkzaam	164
Totaal aantal fte's	585

Bron: NZi, 'Radiologie doorgelicht'.

2.10.2 Opleidingsgegevens

Tabel 2.10.2.1.: Opleidingsgegevens van radiologisch laboranten vanaf 1990

INSTROOM LEERLINGEN	1990	1991	1992	1993
Radiodiagnostiek	294	302	252	211
Radiotherapie	52	80	74	40
MBRT	96	112	140	160
UITSTROOM GEDIPLOMEERDEN	1990	1991	1992	1993
Radiodiagnostiek	290	252	253	197
Radiotherapie	46	49	49	59
MBRT				50

Bron: RBRL/MBRT.

2.10.3 Vacatures

Tabel 2.10.3.1.: Aantal vacatures radiologisch personeel per september 1992

	Vacatures
Radiodiagnostiek	99
Radiotherapie	58
Totaal	157

Bron: NZi, 'Radiologie doorgelicht'.

3. VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

3.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 3.1.1.: Aantal gekwalificeerde verpleegkundigen¹ naar opleidingstak vanaf 1990, per 31 december

Opleidingstak	1990	1991	1992	1993	1994
A	121.137	124.653	127.957	130.991	133.764
B	32.873	33.646	34.364	35.019	35.619
Z	24.658	25.870	27.094	28.158	29.315
HBOV	10.416	12.241	14.168	15.841	17.717
MBOV ²	4.251	4.269	4.345	4.378	4.435
MDGO/VP	1.552	2.243	2.831	3.593	4.479
ZV ³	41.338	44.802	48.241	51.820	55.044
Totaal	236.225	247.724	259.000	269.800	280.373

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde verpleegkundigen.

² Groei uitsluitend erkenning buitenlands diploma.

³ Register Ziekenverzorgenden deels nog niet geautomatiseerd.

Bron: VWS, 1995.

Tabel 3.1.2.: Het aantal werkzame personen in verplegende en verzorgende beroepen vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
Verpleging en verzorging in:				
Ziekenhuis	58.300	61.503	64.364	65.828
Psychiatrie	14.338	15.155	16.189	17.203
Verstandelijk gehandicapten	22.003	23.695	25.174	26.924
Zintuiglijk gehandicapten	667	668	719	751
MKD/MKT	1.537	1.555	1.720	1.912
Verpleeghuizen	39.188	42.134	45.202	47.556
Bejaardenoorden	44.184	46.844	45.351	45.563
Totaal intramuraal	180.217	191.554	198.719	205.737
Thuiszorg:				
Verpleegkundigen	8.575	9.009	8.956	9.236
Ziekenverzorgenden	2.219	2.686	2.933	3.093
Kraamverzorgenden	5.299	5.339	5.202	5.590
Gezinsverzorgenden/helpenden/Alpha-hulpen	100.800	101.200	101.000	98.000
Overig extramuraal werkende verpleegkundigen	3.980	3.684	3.726	3.814
Totaal	301.090	313.472	320.536	325.470

Bron: NZI/CBS.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.1.3.: *Het aantal fte's van werkzame verplegenden en verzorgenden vanaf 1990, per 31 december*

	1990	1991	1992	1993
Verpleging en verzorging in:				
Ziekenhuis	44.428	45.564	47.171	47.753
Psychiatrie	11.378	11.712	12.362	12.842
Verstandelijk gehandicapten	16.779	17.464	18.338	18.911
Zintuiglijk gehandicapten	559	547	579	576
MKD/MKT	1.181	1.164	1.248	1.328
Verpleeghuizen	27.719	28.427	29.621	31.028
Bejaardenoorden	30.237	30.567	29.901	29.597
Totaal intramuraal	132.281	135.445	139.220	142.035
Thuiszorg:				
Verpleegkundigen	.	.	.	5.498
Ziekenverzorgenden	.	.	.	1.893
Kraamverzorgenden	.	.	.	4.333
Gezinsverzorgenden	.	.	.	9.942
Gezinshelpenden	.	.	.	20.505
Alpha-hulpen	.	.	.	4.693
Overig extramuraal werkende verpleegkundigen	3.309	3.066	3.092	3.111
Totaal				192.110

Bron: NZi/CBS.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.1.4.: Aantal werkzame personen verplegend-, opvoedkundig- en verzorgend personeel naar RBA-regio en sector, per 31 december 1993

RBA-regio	ZH ¹	PZ ²	ZW ³	VH ⁴	Totaal intramuraal	VZ ⁶	TZ ⁷	Totaal
Groningen	3.513	393	569	2.062	6.537	509	551	7.597
Friesland	2.415	409	996	2.379	6.199	610	563	7.372
Drenthe	1.515	1.213	1.420	1.544	5.692	470	423	6.585
IJssel-Vecht	1.711	0	322	796	2.829	343	302	3.474
Twente	2.399	261	911	1.856	5.427	432	514	6.373
Midden-IJssel	884	797	126	834	2.641	286	247	3.174
Veluwe	1.883	996	3.151	1.946	7.976	627	458	9.061
Arnhem-O.-Gelderland	2.260	741	803	1.764	5.568	692	509	6.769
Nijmegen/Rivierenland	2.982	289	1.839	1.415	6.525	369	345	7.239
Flevoland	586	0	162	349	1.097	123	175	1.395
Oost-Utrecht	1.598	1.528	2.539	1.507	7.172	594	413	8.179
West-Utrecht	4.312	384	158	1.429	6.283	473	426	7.182
Gooi/Vecht	1.125	0	77	1.010	2.212	311	235	2.758
Noord-Holland Noord	2.038	327	1.230	1.278	4.873	568	425	5.866
Amsterdam	5.971	1.065	607	2.970	10.613	901	853	12.367
Kennermerland	2.888	1.111	614	2.082	6.695	476	523	7.694
Rijnstreek	2.955	767	2.129	2.005	7.856	567	523	8.946
Den Haag/Delft	3.217	1.513	951	3.803	9.484	899	819	11.202
Drechtsteden	1.511	132	343	1.049	3.035	267	298	3.600
Rijnmond	5.885	961	737	3.915	11.498	860	1.003	13.361
Zeeland	1.098	171	713	1.333	3.315	397	316	4.028
Westnoord-Brabant	765	295	293	427	1.780	205	190	2.175
Breda	1.592	287	414	853	3.146	377	297	3.820
Midden-Brabant	1.548	261	1.268	873	3.950	440	289	4.679
Noordoost-Brabant	1.879	1.066	1.133	1.759	5.837	464	409	6.710
Zuidoost-Brabant	2.514	479	1.306	2.120	6.419	449	476	7.344
Noordmidden-Limburg	1.407	772	1.247	1.275	4.701	512	298	5.511
Zuid-Limburg	3.293	529	845	1.845	6.512	619	447	7.578
Nederland	65.744	16.747	26.903	46.478	155.872	13.840	12.327	182.039

¹ Ziekenhuizen.

² Psychiatrisch ziekenhuizen.

³ Intramurale gehandicaptenzorg.

⁴ Verpleeghuizen.

⁵ ZH + PZ + ZW + VH inclusief MKT, MKD en instellingen voor zintuiglijk gehandicapten.

⁶ Verzorgingshuizen.

⁷ Thuiszorg.

Bron: NZi/REGIOMARGE.

3.2 Opleidingsgegevens

3.2.1 Verpleegkundig onderwijs

Tabel 3.2.1.1.: De instroom in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleegkundige-A	3.563	3.599	3.332	2.784	2.005
Verpleegkundige-B	1.199	1.214	1.138	1.063	850
Verpleegkundige-Z	1.693	1.728	1.721	1.561	1.119
Ziekenverzorgenden	5.379	5.340	5.061	4.471	3.392
Totaal in-service	11.834	11.881	11.252	9.879	7.366
HBO-V (voltijd)	2.342	2.436	2.427	2.616	2.624
MDGO-VP	1.189	1.541	1.499	1.709	1.574
Totaal dagonderwijs	3.531	3.977	3.926	4.325	4.198
Totaal	15.365	15.858	15.178	14.204	11.564

Bron: VWS/OCW.

Tabel 3.2.1.2.: Het aantal diplomabehalers in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleegkundige-A	3.705	3.516	3.307	3.040	2.651
Verpleegkundige-B	629	769	718	655	606
Verpleegkundige-Z	1.324	1.212	1.226	1.063	1.098
Ziekenverzorgenden	3.749	3.466	3.451	3.571	3.209
Totaal in-service	9.407	8.963	8.702	8.329	7.564
HBO-V (voltijd)	1.431	1.813	1.882	1.683	1.708
MDGO-VP ¹	578	591	563	762	883
Totaal dagonderwijs	2.009	2.404	2.445	2.445	2.591
Totaal	11.416	11.367	11.147	10.774	10.155

¹ De cijfers kunnen enkele MBO-V'ers bevatten; de instroom in deze opleiding is vanaf 1987 beëindigd.
Bron: VWS/OCW.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.2.1.3.: Het totaal aantal leerlingen in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Verpleegkundige-A	12.271	11.907	11.339	10.731
Verpleegkundige-B	2.608	2.766	2.612	2.546
Verpleegkundige-Z	4.566	4.117	4.150	4.214
Ziekenverzorgenden	8.427	8.203	8.112	7.676
Totaal in-service	27.872	26.993	26.213	25.167
HBO-V (voltijd)	8.177	8.210	7.971	8.024
MDGO-VP	2.793	3.487	3.735	4.102
Totaal dagonderwijs	10.970	11.796	11.706	12.16
Totaal	38.842	38.690	37.919	37.293

Bron: NZi/OCW.

3.2.2 Verzorgend onderwijs

Tabel 3.2.2.1.: De instroom in het verzorgend onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	1.413	1.622	1.543	1.346	1.181
Bejaardenhelpenden	647	566	497	427	467
Gezinsverzorgenden	1.053	1.080	1.028	992	432
Gezinshelpenden	538	467	355	204	125
Kraamverzorgenden	130	170	105	102	57
Verzorgingsassistenten	1.329	1.187	988	740	225
Totaal leerlingstelsel	5.110	5.092	4.516	3.811	2.487
MDGO-Vz lang	4.706	4.692	4.340	3.974	3.998
MDGO-Vz kort	1.276	1.568	1.893	2.376	2.509
Totaal	11.092	11.352	10.749	10.161	8.994

Bron: OVDB/CBS.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.2.2.2.: De gediplomeerden in het verzorgend onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	.	.	.	1.242	1.185
Bejaardenhelpenden	.	.	.	318	282
Gezinsverzorgenden	633	725	854	920	850
Gezinshelpenden	345	384	322	335	247
Kraamverzorgenden	.	.	.	110	81
Verzorgingsassistenten	.	.	.	658	564
Totaal leerlingstelsel	.	.	.	3.583	3.209
MDGO-Vz	3.101	3.273	3.246	3.120	4.329
Totaal	.	.	.	6.703	7.538

Bron: OVDB/CBS.

Tabel 3.2.2.3.: Het totaal aantal leerlingen in het verzorgend onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	2.295	2.651	2.734	2.493	2.150
Bejaardenhelpenden	908	774	674	572	600
Gezinsverzorgenden	1.760	1.928	1.915	1.830	1.216
Gezinshelpenden	731	634	546	330	254
Kraamverzorgenden	126	272	228	168	132
Verzorgingsassistenten	2.008	1.601	1.298	992	262
Totaal leerlingstelsel	7.828	7.860	7.395	6.385	4.614
MDGO-Vz lang	12.309	12.096	11.665	11.115	10.814
MDGO-Vz kort	1.861	2.782	3.287	4.001	4.402
Totaal	21.988	22.738	22.347	21.501	19.830

Bron: OVDB/CBS.

3.3 Arbeidsmarktpositie

Tabel 3.3.1.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen (voltijd/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993		
	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)
Absoluut aantal respondenten		605	53	636	51
Respons	74%	65%	58%	60%	54%
Geslacht					
Man	13%	14%	2%	16%	20%
Vrouw	87%	86%	98%	84%	80%
Duur intrede werkloosheid					
0 maanden	84%	74%	89%	66%	84%
1-3 maanden	15%	23%	9%	27%	12%
4-6 mnd.	1%	2%	2%	5%	-
> 6 maanden	-	1%	-	2%	4%
Werkloos					
Ja	1%	3%	-	6%	2%
Nee	99%	97%	100%	94%	98%
Maatschappelijke positie					
Betaald werk	92%	84%	89%	78%	94%
Studie	3%	10%	-	14%	-
Werkzoekend	1%	2%	2%	4%	4%
Dienst	1%	1%	-	1%	-
Onbetaald werk	-	-	-	-	-
Andere situatie	3%	2%	9%	2%	2%
Loondienst					
Ja	93%	97%	100%	89%	93%
Nee	7%	3%	-	11%	7%
Aanstelling					
Vast	79%	84%	93%	79%	79%
Tijdelijk	21%	16%	7%	21%	21%
Arbeidsduur man					
Full-time ¹	67%	67%	.	65%	70%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	35,4	36,20	.	.	.
Arbeidsduur vrouw					
Full-time ¹	67%	64%	.	62%	16%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	34,7	35,2	.	.	.
Belangrijkste beroepen werkzaam²					
Verpleegkundige	66%	74%	10%	73%	35%
Wijk/schoolverpleegkundige	19%	15%	55%	14%	28%
Zieken/zwakzinnigenverzorger	6%	.	.	.	5%
Docent kraamcentrum	.	.	23%	.	5%
Hoofdverpleegkundige	.	.	8%	.	7%
Hoofdverpleegkundige/verz. dienst	9%

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

² Minimaal aandeel 5%.

Bron: V.d. Loo e.a., 1992-1994.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.3.2.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen maatschappelijke gezondheidszorg (voltijd/deeltijd)¹ anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993		
	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)
Absoluut aantal respondenten		89	24	158	58
Respons	57%	47%	100%	63%	67%
Geslacht					
Man	11%	17%	13%	10%	21%
Vrouw	89%	83%	87%	90%	79%
Duur intrede werkloosheid					
0 maanden	89%	79%	91%	69%	89%
1-3 maanden	9%	16%	9%	23%	5%
4-6 maanden	1%	2%	-	6%	-
> 6 maanden	1%	2%	-	2%	6%
Werkloos					
Ja	1%	4%	-	2%	2%
Nee	99%	96%	100%	98%	98%
Maatschappelijke positie					
Betaald werk	96%	88%	83%	84%	100%
Studie	2%	4%	-	11%	-
Werkzoekend	2%	4%	9%	4%	-
Dienst	-	-	-	-	-
Onbetaald werk	-	-	-	-	-
Andere situatie	1%	4%	9%	1%	-
Loondienst					
Ja	95%	96%	100%	89%	94%
Nee	5%	4%	-	11%	6%
Aanstelling					
Vast	80%	78%	89%	69%	88%
Tijdelijk	20%	22%	11%	31%	12%
Arbeidsduur man					
Full-time ²	54%	63%	.	42%	33%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	34,5	35	.	.	.
Arbeidsduur vrouw					
Full-time ²	34%	31%	.	42%	13%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	30,1	30,7	.	.	.
Belangrijkste beroepen werkzaam³					
Verpleegkundige	15%	32%	37%	49%	19%
Wijk/schoolverpleegkundige	63%	51%	47%	25%	46%
Docent kraamcentrum	6%	7%	11%	.	.
Medisch, psycholoog, maatschappelijk werker	.	.	.	9%	19%
Hoofdverpleegkundige	.	.	8%	.	9%

¹ Opleidingsterreinen zijn preventieve zorg, curatieve zorg en jeugdgezondheidszorg.

² 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

³ Minimaal aandeel 5%.

Bron: V.d. Loo e.a., 1992-1994.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.3.3.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen met vrijstelling (voltijd/deeltijd)¹ en van het kader gezondheidszorg² (voltijd-/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1991, per 31 december.

	1991		1992		1993	
	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)
Absoluut aantal respondenten			87	233	166	
Respons	66%	53%	54%	53%	57%	
Geslacht						
Man	19%	39%	17%	37%	38%	
Vrouw	81%	61%	83%	63%	62%	
Duur intrede werkloosheid						
0 maanden	93%	100%	86%	99%	97%	
1-3 maanden	5%	-	9%	-	1%	
4-6 maanden	1%	-	4%	-	2%	
> 6 maanden	1%	-	1%	-	1%	
Werkloos						
Ja	-	-	-	-	3%	
Nee	100%	100%	100%	100%	97%	
Maatschappelijke positie						
Betaald werk	92%	98%	89%	98%	95%	
Studie	4%	1%	7%	-	1%	
Werkzoekend	1%	-	-	-	1%	
Dienst	1%	-	-	-	-	
Onbetaald werk	1%	-	1%	-	-	
Andere situatie	1%	1%	2%	1%	3%	
Loondienst						
Ja	95%	98%	100%	100%	99%	
Nee	5%	2%	-	-	1%	
Aanstelling						
Vast	81%	95%	80%	96%	96%	
Tijdelijk	19%	5%	20%	4%	4%	
Arbeidsduur man						
Full-time ³	44%	93%	69%	91%	84%	
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	35,1	38,4	36,5	38,2		
Arbeidsduur vrouw						
Full-time ³	42%	66%	59%	60%	49%	
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	31,7	35	35	34,5		
Belangrijkste beroepen werkzaam⁴						
Verpleegkundige	46%	26%	65%	28%	31%	
Wijk/schoolverpleegkundige	34%	9%	25%	6%		
Zieken/zwakzinnigenverzorger		6%			6%	
Hoofdverpleegkundige/verz. dienst		6%			17%	
Hoofdverpleegkundige	5%	41%	6%	37%	33%	

¹ Vrijstelling op basis van gevolgde in-service opleiding.

² Opleiding voor leidinggevende functies in de gezondheidszorg.

³ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

⁴ Minimaal aandeel 5%.

Bron: V.d. Loo e.a., 1992-1994.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.3.4.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde mdgo'ers in de richting verpleging en verzorging *anderhalf jaar na afstuderen* vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993	
	verzorging	verpleging	verzorging	verpleging
Aantal respondenten (absoluut)	508	94	381	81
Geslacht				
Man	1%	8%	1%	6%
Vrouw	99%	92%	99%	94%
Etniciteit				
Nederlands	99%	98%	99%	99%
Niet-Nederlands	1%	2%	1%	1%
Duur intrede werkloosheid				
0 maanden	83%	82%	75%	75%
1-3 maanden	13%	15%	19%	19%
4-6 maanden	3%	3%	5%	3%
> 6 maanden	1%	-	1%	2%
Werkloos				
Ja	2%	2%	2%	2%
Nee	98%	98%	98%	98%
Maatschappelijke positie				
Studie	9%	34%	9%	34%
Betaald werk	66%	34%	59%	31%
LLW/in-service	23%	28%	29%	32%
Onbetaald werk	-	-	-	-
Werkloos	1%	1%	2%	2%
Militaire dienst	0%	1%	-	-
Anders	1%	1%	2%	1%
Loondienst				
Ja	99%	100%	99%	99%
Nee	1%	-	1%	1%
Aanstelling				
Vast	68%	41%	79%	71%
Tijdelijk	32%	59%	21%	29%
Arbeidsduur				
Full-time	89%	86%	44%	34%
Part-time	11%	14%	56%	66%

Bron: V.d. Loo e.a., 1993-1994.

4. ASSISTERENDE BEROEPEN

4.1 Apothekersassistenten

4.1.1 Werkzame personen

Tabel 4.1.1.1.: Aantal werkzame apothekersassistenten naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Mannen	257	2,4	266	2,3	278	2,3	298	2,4
Vrouwen	10.624	97,6	11.277	97,7	11.981	97,7	12.363	97,6
Totaal	10.881	100,0	11.543	100,0	12.259	100,0	12.661	100,0

Bron: KNMP/SPMA/NOVON.

Tabel 4.1.1.2.: Aantal werkzame apothekersassistenten naar werkveld, geslacht en aantal arbeidsplaatsen vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Openbare apotheek¹								
- vrouwen	9.091	99,0	9.644	99,0	10.254	99,1	10.526	99,0
- mannen	95	1,0	93	1,0	95	0,9	104	1,0
Subtotaal	9.186	100,0	9.737	100,0	10.349	100,0	10.630	100,0
Ziekenhuisapotheek								
- vrouwen	1.479	90,4	1.576	90,4	1.667	90,4	1.773	90,4
- mannen	157	9,6	168	9,6	178	9,6	189	9,6
Subtotaal	1.636	100,0	1.744	100,0	1.845	100,0	1.962	100,0
Industrie								
- vrouwen	54	91,5	57	91,9	60	92,3	64	92,8
- mannen	5	8,5	5	8,1	5	7,7	5	9,2
Subtotaal	59	100,0	62	100,0	65	100,0	69	100,0
Totaal algemeen	10.881		11.543		12.259		12.661	

¹ Inclusief receptenuitrekenbureaus.

Bron: KNMP/SPMA/NOVON.

4.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 4.1.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame apothekersassistenten, per ultimo 1994

Leeftijd	%
< 25	23,3
25-35	41,7
36-45	22,9
> 45	12,1
Totaal	100,0

Bron: SBA/Hogeschool van Utrecht.

Tabel 4.1.2.2: Aantal apothekersassistenten (in openbare farmacie) naar deeltijd en gemiddelde werktijd per week, naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vrouwen										
- full-time	4.106	47,7	4.163	45,7	4.250	44,1	4.377	42,7	4.445	42,2
- part-time	4.494	52,3	4.955	54,3	5.394	55,9	5.877	57,3	6.081	57,8
gem. werkduur per week (uren)	27,0		29,5		29,0		28,7		28,6	
Mannen										
- full-time	83	84,7	82	86,3	85	91,4	84	88,4	89	85,6
- part-time	15	15,3	13	13,7	8	8,6	11	11,6	15	14,4
gem. werkduur per week (uren)	35,4		35,9		36,7		36,5		36,4	

Bron: SPMA.

4.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 4.1.3.1.: Aantal afgestudeerde apothekersassistenten naar opleiding vanaf 1990

	1990		1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Staatsexamen										
- Groningen	8	1,1	7	0,9	4	0,5	5	0,7	2	0,2
- Rotterdam	37	4,9	27	3,4	31	3,9	41	5,4	65	6,7
- Utrecht	19	2,5	28	3,5	30	3,8	17	2,3	45	4,6
- Haarlem									22	2,3
Subtotaal	64	8,5	62	7,8	65	8,2	63	8,0	134	13,8
Schoolexamen										
- MDGO-scholen AA	690	91,5	734	92,2	723	91,8	720	92,0	836	86,2
Totaal	754	100,0	796	100,0	788	100,0	783	100,0	970	100,0

Bron: KNMP.

Tabel 4.1.3.2.: Aantal geslaagden Voorgezette Opleiding Apothekersassistenten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Basisjaar	320	182	250	299	312
Farmacotherapeutische richting	266	219	234	185	260
Ziekenhuisrichting	144	80	133	95	93
Chemisch-analytische richting	22	19	18	31	18
Bereidingstechnische richting	40	51	63	67	62
Totaal kopstudies	472	369	448	378	433

Bron: KNMP.

4.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 4.1.4.1.: Werkloze en werkzoekende apothekersassistenten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Werkzoekend	304	547	833	1.216
- waarvan werkloos	239	323	539	717

Bron: KNMP.

Tabel 4.1.1.3.: Aantal (full-time)¹ apothekersassistenten in de gemiddelde openbare apotheek en het aantal voorschriften in relatie tot (full-time)¹ assistenten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Aantal assistenten per apotheek	473	4,80	4,98	5,22
Index (1990 = 100)	100	101	105	110
Aantal voorschriften per full-time assistent	12.142	13.748	14.046	13.839
Index (1990 = 100)	100	113	116	114

¹ Op basis van een 38-urige werkweek
Bron; SPMA.

4.2 Operatie-assistenten

4.2.1 Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen

Tabel 4.2.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) op operatie-afdelingen in ziekenhuizen naar functie ultimo 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
Leiding	288	270	256
Chirurgie	3.245	3.242	3.182
Aneesthesiologie	1.560	1.613	1.699
Verkoever	390	422	444
Praktijkbegeleiding	78	91	79
Totaal	5.561	5.638	5.660

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.2.1.2.: Aantal werkzame personen op operatie-afdelingen in ziekenhuizen naar functie ultimo 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
Leiding	305	288	284
Chirurgie	3.904	3.931	4.045
Aneesthesiologie	1.786	1.896	1.934
Verkoever	567	614	656
Praktijkbegeleiding	125	156	147
Totaal	6.687	6.885	7.066

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.2.1.3.: De samenstelling van het personeel op operatie-afdelingen in ziekenhuizen ultimo 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
NZr-ge diplomeerd	4.439	4.751	5.347
Niet-ge diplomeerd	958	1.007	862
Leerling	1.326	1.375	1.039
Totaal	6.723	7.133	7.248

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.2.1.4.: Gediplomeerden op operatie-afdelingen naar soort diploma in 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
Operatie-assistenten			
Met een diploma: <i>Achtergrond</i>			
Chirurgie verpleging	1.528	1.562	1.576
andere	1.498	1.658	2.014
Aneesthesiologie verpleging	1.100	1.147	1.277
andere	313	384	480
Totaal	4.439	4.751	5.347
Waarvan dubbel gediplomeerd	310	308	362

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.2.1.5.: Het verloop onder gediplomeerde operatie-assistenten naar richting in 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
Totaal (bruto-verloop)	579	467	345
(in procenten)	13,0	9,8	6,5
Naar ander ziekenhuis	246	226	117
Netto-verloop	333	241	228
(in procenten)	7,5	5,1	4,3
Bestemming:			
Buitenland	45	46	37
Bedrijfsleven	46	39	12
Studie	35	33	12
Pensioen etc.	46	34	47
Overig	161	89	120

Bron: NZi/NVZ.

4.2.2 Opleidingsgegevens

Tabel 4.2.2.1.: Instroom, aantal in opleiding en geslaagden bij de opleiding tot operatie-assistent vanaf 1990, per september

	1990	1991	1992	1993	1994
Instroom	400	490	347	299	186
Aantal in opleiding	1.281	1.367	1.343	1.249	978
Geslaagden	416	401	365	446	443

Bron: NZi/NVZ.

4.2.3 Vacatures

Tabel 4.2.3.1.: Aantal vacatures op operatie-afdelingen naar functie ultimo 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
Leiding	15	20	8
Chirurgie	180	123	52
Aneesthesiologie	86	46	33
Verkoever	27	20	13
Praktijkbegeleiding	9	4	0
Totaal	317	213	106
Als % van totaal	5,7	3,8	1,9

Bron: NZi/NVZ.

4.3. Medisch analisten

4.3.1 Werkzame personen

Tabel 4.3.1.1.: De werkgelegenheid van medisch analisten naar richting in 1991 en 1994, per 1 januari

HBO-NIVEAU	per 1-1-1991		per 1-1-1994	
	fte's	personen	fte's	personen
Klinisch chemisch	3.417	4.268	3.727	4.655
Medisch microbiologisch	1.013	1.291	1.105	1.408
Cyto-histopathologisch	343	462	374	504
HBO totaal	4.773	6.021	5.206	6.567

MBO-NIVEAU	per 1-1-1991		per 1-1-1994	
	fte's	personen	fte's	personen
Klinisch chemisch	1.368	1.720	1.492	1.876
Medisch microbiologisch	141	176	153	191
Cyto-histopathologisch	328	431	359	471
MBO totaal	1.837	2.327	2.004	2.538
Totaal HBO en MBO	6.610	8.348	7.210	9.105

Bron: NZi, 'De stap van school naar lab'.

Tabel 4.3.1.2.: De werkgelegenheid van medisch analisten naar provincie, arbeidsplaatsen en werknemers in 1994 (januari)

	1994	1994
	arbeidsplaatsen	werknemers
Groningen	313	370
Friesland	236	270
Drenthe	117	144
Overijssel	533	612
Gelderland	709	857
Utrecht	418	476
Noord-Holland	1.704	2.025
Zuid-Holland	1.482	1.702
Zeeland	99	119
Noord-Brabant	914	1.071
Limburg	503	578
Flevoland	57	66
Totaal	7.085	8.290

Bron: NZi, 'De stap van school naar lab'.

4.3.2 Opleidingsgegevens

Tabel 4.3.2.1.: Personen in opleiding; instroom van leerlingen¹ vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
HLO	257	248	316	352
MLO	466	481	536	

¹ Het gaat om instroom in het tweede leerjaar. Het eerste jaar is algemeen.
Bron: NZi.

Tabel 4.3.2.2.: Totaal aantal leerlingen medische richting in laboratoriumonderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
HLO	859	727	798	929
MLO	1.113	1.132	1.228	

Bron: NZi.

Tabel 4.3.2.3.: Het aantal diplomabelers medische richting laboratoriumonderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
HLO	303	278	258	269
MLO	348	297	285	

Bron: NZi.

4.4 CBS-gegevens assisterende beroepen

4.4.1 Werkzame personen

Tabel 4.4.1.1.: Aantal werkzame assistenten vanaf 1990 (jaargemiddelden)

	1990	1991	1992	1993	1994
	x 1000				
Apothekersassistenten	14	9	14	13	14
Doktersassistenten	15	13	13	12	12
Tandartsassistenten	6	8	7	7	8
Totaal	35	30	34	32	35

Bron: CBS, Enquête beroepsbevolking.

Tabel 4.4.1.2.: Aantal werkzame assistenten in de sectoren Gezondheidsdiensten en Apotheken vanaf 1990 (jaargemiddelden)

	1990	1991	1992	1993	1994
	x 1000				
Gezondheidsdiensten					
Apothekersassistenten	. ¹	. ¹	. ¹	. ¹	. ¹
Doktersassistenten	15	12	12	12	12
Tandartsassistenten	5	8	7	7	8
Totaal	20	20	19	21	22
Apotheken					
Apothekersassistenten	11	7	11	11	12

¹ < 5.

Bron: CBS, Enquête beroepsbevolking.

4.4.2 Vacatures

Tabel 4.4.2.1.: Vacaturegegevens van de beroepsgroep assistenten¹ vanaf 1990, per 31 september

	1990	1991	1992	1993	1994
Aantal vacatures	300	200	300	200	300
waarvan:					
Vacature ≥ 20 uur	200	200	200	100	200
Advertentie geplaatst	200	100	100	100	. ²
Gemeld bij arbeidsbureau	100	100	100	. ²	. ²
Moeilijk vervulbaar	100	100	100	. ²	100

¹ Dokters-, tandarts en dierenartsassistenten.

² < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS, Vacature-enquête.

4.4.3 Arbeidsmarktpositie

Tabel 4.4.3.1: De arbeidsmarktpositie van afgestudeerde MDGO'ers, richting assistenten (ongedifferentieerd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993
Aantal respondenten (absoluut)	278	206
Geslacht		
Man	-	1%
Vrouw	100%	99%
Etniciteit		
Nederlands	97%	97%
Niet-Nederlands	3%	3%
Duur intredewerkeloosheid		
0 maanden	83%	77%
1-3 maanden	12%	18%
4-6 maanden	4%	5%
> 6 maanden	1%	1%
Werkloos		
Ja	1%	2%
Nee	99%	98%
Maatschappelijke positie		
Studie	10%	13%
Betaald werk	82%	77%
LLW/in-service	7%	8%
Onbetaald werk	-	-
Werkloos	1%	2%
Militaire dienst	-	-
Anders	-	1%
Loondienst		
Ja	100%	100%
Nee	-	-
Aanstelling		
Vast	86%	85%
Tijdelijk	14%	15%
Arbeidsduur		
Full-time ¹	89%	74%
Part-time	11%	26%

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

Bron: V.d. Loo e.a., 1993-1994.

DEEL C

Aanbod arbeidsmarkt zorgsector; uitsplitsing naar voorzieningen

5. ZIEKENHUISZORG

5.1 Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen

Tabel 5.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	65.994	66.931	68.265	68.999	68.010
- verpleging en verzorging	32.869	34.007	35.224	35.795	.
- medisch/soc. wet. personeel	3.075	2.948	3.145	3.282	.
- overig personeel	18.809	18.515	18.934	20.024	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	11.419	11.016	10.453	9.898	.
waarvan ondersteunend	30.452	30.632	31.302	31.543	31.021
Flexibel personeel					
stagiaires	368	335	147	213	167
niet in loondienst	3.283	3.026	2.462	1.765	1.424
Totaal personeel	100.097	100.924	102.131	102.520	100.622
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	18.420	18.734	19.629	19.876	20.065
- verpleging en verzorging	8.659	8.838	9.016	9.167	.
- medisch/soc. wet. personeel	3.073	2.954	3.496	3.656	.
- overig personeel	5.419	5.558	5.857	5.869	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	1.230	1.267	1.260	1.184	.
waarvan ondersteunend	9.485	8.984	8.919	9.186	9.165
Flexibel personeel					
stagiaires	124	109	163	10	12
niet in loondienst	1.036	1.108	955	971	872
Totaal personeel	29.065	28.935	29.666	30.043	30.114
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	5.764	5.782	6.020	5.859	5.476
- verpleging en verzorging	2.858	2.720	2.931	2.791	.
- medisch/soc. wet. personeel	284	onb.	395	613	.
- overig personeel	2.113	2.236	2.204	2.279	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	318	257	257	176	.
waarvan ondersteunend	2.470	2.488	2.666	2.572	2.408
Flexibel personeel					
stagiaires	68	48	42	10	21
niet in loondienst	323	259	152	156	140
Totaal personeel	8.625	8.577	8.880	8.596	8.045

ZIEKENHUISZORG

TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	90.178	91.447	93.914	94.733	93.551
- verpleging en verzorging	44.386	45.565	47.171	47.754	
- medisch/soc. wet. personeel	6.432	5.902	7.133	7.551	
- overig personeel	26.341	26.309	26.995	28.171	
- verpl. en verz. pers. in opleiding	12.967	12.540	11.970	11.257	
waarvan ondersteunend	42.407	42.104	42.887	43.301	42.594
Flexibel personeel					
stagiaires	560	492	352	233	200
niet in loondienst	4.642	4.393	3.524	2.892	2.436
Totaal personeel	137.787	138.436	140.677	141.159	138.781

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZI.

Tabel 5.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	82.229	85.179	88.306	90.517	90.226
- verpleging en verzorging	44.152	46.924	49.389	50.611	
- medisch/soc. wet. personeel	3.394	3.263	3.478	3.705	
- overig personeel	23.380	23.818	24.678	26.290	
- verpl. en verz. pers. in opleiding	11.503	11.112	10.458	9.911	
waarvan ondersteunend	43.339	44.993	46.487	47.552	47.088
Flexibel personeel					
stagiaires	462	473	216	316	248
niet in loondienst	4.733	4.088	3.369	2.622	2.115
Totaal personeel	130.763	134.733	138.378	141.006	139.677
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	21.432	22.346	23.026	23.612	24.048
- verpleging en verzorging	10.410	10.965	10.958	11.336	
- medisch/soc. wet. personeel	3.389	3.282	3.717	4.062	
- overig personeel	6.601	6.830	7.062	7.028	
- verpl. en verz. pers. in opleiding	1.234	1.271	1.261	1.186	
waarvan ondersteunend	11.844	12.067	11.577	11.549	11.508
Flexibel personeel					
stagiaires	128	10	82	13	16
niet in loondienst	1.117	1.327	1.030	1.145	1.028
Totaal personeel	34.521	35.750	35.715	36.319	36.599

CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	7.364	7.473	7.950	7.921	7.509
- verpleging en verzorging	3.738	3.614	4.017	3.881	.
- medisch/soc. wet. personeel	312	.	441	736	.
- overig personeel	2.736	2.930	2.944	3.128	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	322	257	257	176	.
waarvan ondersteunend	3.326	3.341	3.533	3.757	3.543
Flexibel personeel					
stagiaires	114	49	44	11	12
niet in loondienst	445	383	257	251	225
Totaal personeel	11.249	11.246	11.784	11.940	11.300
TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	111.025	114.998	119.282	122.050	121.783
- verpleging en verzorging	58.300	61.503	64.364	65.829	.
- medisch/soc. wet. personeel	7.095	6.545	7.777	8.504	.
- overig personeel	32.717	33.578	34.684	36.445	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	13.059	12.640	11.976	11.272	.
waarvan ondersteunend	58.509	60.401	61.597	62.858	62.138
Flexibel personeel					
stagiaires	704	532	342	340	286
niet in loondienst	6.295	5.798	4.656	4.018	3.369
Totaal personeel	176.533	181.729	185.877	189.266	187.576

¹ Aantal werknemers is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

5.2 Werkzame personen naar achtergrondkenmerken

Tabel 5.2.1.: Aantal *part-timers* in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	36.080	40.030	44.375	47.779
- verpleging en verzorging	24.483	27.893	30.881	32.799
- medisch/soc. wet. personeel	220	530	815	911
- overig personeel	10.759	11.861	12.875	14.033
- verpl. en verz. pers. in opleiding	158	86	10	36
waarvan ondersteunend	24.470	26.618	28.399	29.966
Flexibel personeel				
stagiaires	158	218	121	184
niet in loondienst	3.481	3.198	2.588	2.085
Totaal personeel	64.189	70.064	75.483	80.044

ZIEKENHUISZORG

ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	8.432	10.058	10.668	11.373
- verpleging en verzorging	5.374	6.478	6.816	7.327
- medisch/soc. wet. personeel	603	573	651	798
- overig personeel	2.754	3.005	3.188	3.246
- verpl. en verz. pers. in opleiding	-	-	7	2
waarvan ondersteunend	5.016	5.488	5.324	5.453
Flexibel personeel				
stagiaires	120	6	7	13
niet in loondienst	911	1.126	880	954
Totaal personeel	14.479	16.678	16.879	17.792
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	4.052	4.281	4.915	5.189
- verpleging en verzorging	2.258	2.302	2.793	2.833
- medisch/soc. wet. personeel	101	-	134	297
- overig personeel	1.555	1.718	1.851	2.079
- verpl. en verz. pers. in opleiding	8	-	1	-
waarvan ondersteunend	1.674	1.703	1.837	2.300
Flexibel personeel				
stagiaires	67	10	9	2
niet in loondienst	277	361	244	226
Totaal personeel	6.070	6.355	7.005	7.718
TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	48.564	54.369	59.958	64.342
- verpleging en verzorging	32.115	36.673	40.490	42.959
- medisch/soc. wet. personeel	924	1.103	1.695	2.007
- overig personeel	15.068	16.584	17.755	19.338
- verpl. en verz. pers. in opleiding	166	86	18	38
waarvan ondersteunend	31.160	33.809	35.560	37.748
Flexibel personeel				
stagiaires	345	234	137	199
niet in loondienst	4.669	4.685	3.712	3.265
Totaal personeel	84.738	93.097	99.367	105.554

¹ Aantal werknemers is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 5.2.2.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de ziekenhuissector naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	7,5	7,6	7,1	7,2
In opleiding	7,2	4,8	4,9	5,4
Ondersteunend (alg./adm.)	7,1	7,1	6,6	7,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,3	9,9	9,2	8,5
Ondersteunend (terr./geb.)	10,6	7,7	6,3	6,5
Totaal (incl. bevallingsverlof)	7,9	7,6	7,2	7,3
Totaal excl. bevallingsverlof		6,3	5,9	5,9
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	6,6	7,2	7,4	7,8
In opleiding	13,6	6,3	5,8	6,9
Ondersteunend (alg./adm.)	7,6	7,2	8,0	8,3
Ondersteunend (hotelfuncties)	15,4	11,6	12,4	13,2
Ondersteunend (terr./geb.)	8,1	6,4	7,5	7,4
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,1	7,7	8,0	8,5
Totaal excl. bevallingsverlof		6,6	7,1	7,4
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	8,8	8,5	7,8	7,7
In opleiding	8,3	8,9	5,9	6,3
Ondersteunend (alg./adm.)	6,3	7,4	6,7	5,6
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,9	10,0	8,5	7,2
Ondersteunend (terr./geb.)	7,1	6,7	6,1	4,9
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,5	8,5	7,7	7,2
Totaal excl. bevallingsverlof		7,3	6,5	6,0

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

ZIEKENHUISZORG

Tabel 5.2.3.: *Uitstroom¹ van vast personeel uit de ziekenhuissector (in procenten) vanaf 1990*

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	16,0	15,3	13,3	10,0
In opleiding	16,7	15,6	16,3	15,1
Ondersteunend (alg./adm.)	15,1	14,7	12,3	10,8
Ondersteunend (hotelfuncties)	19,0	21,0	17,4	16,1
Ondersteunend (terr./geb.)	14,9	11,0	10,1	8,3
Totaal	16,6	16,0	13,9	11,6
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	9,6	14,2	13,5	11,5
In opleiding	86,3	20,0	11,8	20,5
Ondersteunend (alg./adm.)	15,0	13,6	9,9	11,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	12,8	12,3	12,0	10,1
Ondersteunend (terr./geb.)	6,2	4,7	4,8	3,7
Totaal	14,2	13,8	12,3	11,4
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	19,3	17,2	16,9	13,5
In opleiding	32,7	40,2	33,5	19,1
Ondersteunend (alg./adm.)	18,5	17,6	13,6	11,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	22,8	20,0	17,2	16,3
Ondersteunend (terr./geb.)	18,2	11,0	6,4	5,9
Totaal	20,1	18,0	16,6	13,5

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

6. GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

6.1 Intramurale voorzieningen

Tabel 6.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) in psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	17.186	17.595	18.248	18.402	
- verpleging en verzorging	10.030	10.282	10.738	11.055	
- medisch/soc. wet. personeel	1.430	1.474	1.502	1.635	
- overig personeel	3.154	3.074	3.332	3.165	
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.592	2.777	2.676	2.547	
waarvan ondersteunend	6.796	6.947	7.110	7.112	
Flexibel personeel					
stagiaires	107	186	141	73	
niet in loondienst	1.173	1.222	905	658	
Totaal personeel	25.262	25.950	26.404	26.245	
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	2.092	2.266	2.403	2.648	
- verpleging en verzorging	1.348	1.429	1.624	1.787	
- medisch/soc. wet. personeel	260	323	335	368	
- overig personeel	470	517	515	463	
- verpl. en verz. pers. in opleiding	16	21	28	30	
waarvan ondersteunend	744	806	867	920	
Flexibel personeel					
stagiaires	42	52	53	38	
niet in loondienst	88	84	56	57	
Totaal personeel	2.966	3.208	3.379	3.662	
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	19.278	19.861	20.652	21.050	20.897
- verpleging en verzorging	11.378	11.711	12.362	12.842	.
- medisch/soc. wet. personeel	1.690	1.797	1.706	2.003	.
- overig personeel	3.624	3.591	3.641	3.628	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.608	2.798	2.704	2.577	.
waarvan ondersteunend	7.540	7.753	7.976	8.032	7.921
Flexibel personeel					
stagiaires	149	238	194	111	108
niet in loondienst	1.261	1.306	960	715	605
Totaal personeel	28.228	29.158	29.782	29.907	29.531

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Tabel 6.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in de psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	21.235	22.135	23.257	24.098	
- verpleging en verzorging	12.714	13.383	14.170	14.933	
- medisch/soc. wet. personeel	1.707	1.755	1.829	2.087	
- overig personeel	4.180	4.178	4.581	4.520	
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.672	2.825	2.679	2.558	
waarvan ondersteunend	8.806	9.271	9.660	9.972	
Flexibel personeel					
stagiaires	120	226	159	90	
niet in loondienst	1.858	1.635	1.233	872	
Totaal personeel	32.019	33.267	34.309	35.030	
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	2.638	2.907	3.107	3.440	
- verpleging en verzorging	1.624	1.772	2.020	2.270	
- medisch/soc. wet. personeel	384	469	487	524	
- overig personeel	621	692	693	616	
- verpl. en verz. pers. in opleiding	16	21	28	30	
waarvan ondersteunend	1.055	1.141	1.184	1.270	
Flexibel personeel					
stagiaires	56	67	97	57	
niet in loondienst	198	241	220	159	
Totaal personeel	3.947	4.356	4.608	4.928	
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	23.873	25.042	26.364	27.538	27.692
- verpleging en verzorging	14.338	15.155	16.189	17.203	
- medisch/soc. wet. personeel	2.091	2.224	2.139	2.611	
- overig personeel	4.801	4.870	4.971	5.136	
- personeel in opleiding	2.688	2.846	2.707	2.588	
waarvan ondersteunend	9.861	10.412	10.844	11.242	11.170
Flexibel personeel					
stagiaires	176	293	255	147	143
niet in loondienst	2.056	1.876	1.453	1.031	872
Totaal personeel	35.966	37.623	38.916	39.958	39.877

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 6.1.3.: Aantal werkzame part-timers in de psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	11.119	12.353	13.561	14.925
- verpleging en verzorging	7.604	8.666	9.560	10.502
- medisch/soc. wet. personeel	752	817	908	1.163
- overig personeel	2.625	2.788	3.083	3.237
- verpl. en verz. pers. in opleiding	175	73	10	23
waarvan ondersteunend	4.334	4.919	5.270	5.773
Flexibel personeel				
stagiaires	44	80	56	47
niet in loondienst	1.517	1.489	1.100	730
Totaal personeel	17.014	18.841	19.987	21.475
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	1.562	1.788	1.913	2.216
- verpleging en verzorging	918	1.054	1.198	1.436
- medisch/soc. wet. personeel	286	362	367	393
- overig personeel	379	421	433	384
- verpl. en verz. pers. in opleiding	-	2	2	3
waarvan ondersteunend	615	652	662	742
Flexibel personeel				
stagiaires	34	48	80	46
niet in loondienst	195	239	217	148
Totaal personeel	2.406	2.727	2.872	3.151
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	12.681	14.141	15.475	17.141
- verpleging en verzorging	8.522	9.720	10.757	11.938
- medisch/soc. wet. personeel	1.038	1.179	1.176	1.556
- overig personeel	3.004	3.209	3.224	3.621
- verpl. en verz. pers. in opleiding	175	75	12	26
waarvan ondersteunend	4.949	5.571	5.933	6.515
Flexibel personeel				
stagiaires	78	128	136	93
niet in loondienst	1.712	1.728	1.317	878
Totaal personeel	19.420	21.568	22.861	24.626

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Tabel 6.1.4.: Ziekteverzuim van personeel in loondienst in de psychiatrische ziekenhuizen (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	7,6	7,8	7,4	7,7
In opleiding	9,8	7,1	6,6	6,8
Ondersteunend (alg./adm.)	8,4	7,3	6,3	6,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,1	10,1	9,9	9,0
Ondersteunend (terr./geb.)	9,8	7,1	6,0	6,9
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,1	7,9	7,5	7,8
Totaal excl. bevallingsverlof		7,3	6,7	6,7

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

Tabel 6.1.5.: Uitstroom van vast personeel¹ uit de psychiatrische ziekenhuizen (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	15,6	16,5	14,0	11,5
In opleiding	20,7	16,3	23,5	25,1
Ondersteunend (alg./adm.)	12,9	14,4	13,6	11,9
Ondersteunend (hotelfuncties)	15,5	18,3	14,5	12,9
Ondersteunend (terr./geb.)	13,8	9,4	7,8	8,0
Totaal	15,9	16,3	7,8	12,8

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.
Bron: NZi.

6.2 Semimurale voorzieningen

Tabel 6.2.1.: Totaal aantal arbeidsplaatsen bij semimurale voorzieningen voor geestelijke gezondheidszorg (in fte's) vanaf 1990, per december

	1990	1991	1992	1993
Herstellingsoorden	180	190	194	195
RIBW ¹	1.469	1.655	1.746	1.940
Totaal	1.649	1.845	1.940	2.185

¹ Inclusief psychiatrische woonvormen.
Bron: NVGGz/NBBW.

6.3 Extramurale voorzieningen

Tabel 6.3.1.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte's) bij extramurale voorzieningen geestelijke gezondheidszorg¹ vanaf 1990, per ultimo jaar

	1990	1991	1992	1993
RIAGG's	4.881	5.034	5.158	5.382
Overige ambulante voorzieningen	178	174	198	166
CAD'en	1.032	1.085	1.054	1.050
Overig verslaafdenzorg	723	688	670	660
Totaal	6.814	6.981	7.080	7.258

¹ Inclusief personeel niet in loondienst.
Bron: CBS/MVC (FOZ 1995).

Tabel 6.3.2.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte's) in instellingen voor ambulante geestelijke gezondheidszorg¹ naar functiegroep vanaf 1990, per ultimo jaar

	1990	1991	1992	1993
Psychiaters	357	356	364	351
Kinderartsen	9	12	9	12
Overige artsen	204	213	240	240
Psychologen	654	644	638	628
Overige academici	343	388	367	332
Psychotherapeuten	507	561	554	607
(Sociaal-psych.) verpleegkundigen	981	1.061	1.113	1.154
Maatschappelijk werkers	1.047	1.044	1.033	967
Administratief personeel	1.310	1.357	1.382	1.391
Overig personeel	346	379	414	592
Totaal	5.758	6.014	6.114	6.275

¹ RIAGG's, CAD en overige instellingen.
Bron: CBS.

Tabel 6.3.3.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte's) in RIAGG's naar functiegroep en aantal werkzame personen vanaf 1990, per ultimo jaar

	1990	1991	1992	1993
Functiegroep				
Artsen-specialisten	506	527	542	586
Psychotherapeuten	502	556	583	625
Psychologen/pedagogen	738	734	683	651
Spv'en	913	967	995	1.040
Mw'en	520	493	482	451
Overige hulpverleners	237	246	332	287
Totaal hulpverleners	3.416	3.523	3.617	3.640
Ondersteunend	1.316	1.357	1.407	1.446
Totaal personeel in fte	4.732	4.880	5.024	5.086
Totaal aantal werkzame personen	6.313	6.495	6.676	

Bron: NVAGG.

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Tabel 6.3.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel werkzaam in de AGGZ² naar functiegroep, uitgedrukt in het percentage van het aantal fte's dat gedurende het jaar in dienst was vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Functiegroep				
Artsen-specialisten	5,0	4,5	4,9	.
Psychotherapeuten	7,0	7,3	6,6	.
Psychologen/pedagogen	6,8	7,3	8,6	.
Spv'en	8,3	7,5	7,3	.
Mw'en	11,1	10,6	8,8	.
Overige hulpverleners	7,1	6,5	6,7	.
Totaal hulpverleners	7,5	7,4	7,3	.
Ondersteunend (administratief)	10,8	10,4	10,0	.
Ondersteunend (management)	3,8	3,3	4,4	.
Totaal personeel	8,2	7,9	7,8	8,5

¹ Ziekteverzuim: totale verzuim wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid, inclusief zwangerschaps- en bevalingsverlof.

² Ongeveer 90% werkt bij RIAGG's.

Bron: NVAGG.

Tabel 6.3.5.: Uitstroom¹ van personeel bij RIAGG's (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992
Functiegroep			
Artsen-specialisten	13,6	10,9	8,3
Psychotherapeuten	8,0	4,8	8,0
Psychologen/pedagogen	6,7	5,2	6,7
Spv'en	5,2	6,8	5,9
Mw'en	6,9	5,7	5,7
Overige hulpverleners	11,4	12,2	9,9
Totaal hulpverleners	8,0	7,0	7,6
Ondersteunend (administratief)	9,1	8,1	6,7
Ondersteunend (management)	5,4	4,7	8,8
Totaal personeel	8,2	7,2	7,1

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door het aantal dienstverbanden (excl. tijdelijke dienstverbanden) per begin van het jaar x 100%.

Bron: NVAGG.

7. VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

7.1 Intramurale voorzieningen

7.1.1 Zwakzinnigeninrichtingen

Tabel 7.1.1.1.: Aantal *arbeidsplaatsen* (fte's) in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, gesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	22.399	22.975	24.057	24.686	
- verpleging en verzorging	14.684	15.384	16.183	16.690	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	396	408	413	424	
- overig personeel	2.971	3.056	3.211	3.333	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.353	4.135	4.250	4.239	
waarvan ondersteunend	5.535	5.660	5.753	5.836	
Flexibel personeel					
stagiaires	203	185	91	103	
niet in loondienst	753	734	675	531	
Totaal personeel	28.890	29.554	30.576	31.156	
CATEGORALE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	2.747	2.721	2.821	2.925	
- verpleging en verzorging	2.074	2.081	2.155	2.221	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	94	90	91	99	
- overig personeel	385	386	406	421	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	188	168	164	184	
waarvan ondersteunend	652	672	703	683	
Flexibel personeel					
stagiaires	36	42	21	5	
niet in loondienst	52	51	65	47	
Totaal personeel	3.487	3.486	3.610	3.660	
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	25.146	25.696	26.878	27.611	28.875
- verpleging en verzorging	16.758	17.465	18.338	18.911	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	490	497	393	523	
- overig personeel	3.356	3.442	3.616	3.754	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.541	4.303	4.413	4.423	
waarvan ondersteunend	6.187	6.332	6.455	6.519	6.571
Flexibel personeel					
stagiaires	239	227	111	108	117
niet in loondienst	805	785	739	578	417
Totaal personeel	32.377	33.040	34.183	34.816	34.980

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	28.693	30.026	32.008	33.895	
- verpleging en verzorging	19.463	21.141	22.456	24.009	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	492	544	547	575	
- overig personeel	4.146	4.339	4.730	5.060	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.585	4.144	4.255	4.251	
waarvan ondersteunend	7.466	7.859	7.791	8.595	
Flexibel personeel					
stagiaires	216	230	243	353	
niet in loondienst	1.085	1.371	1.048	1.068	
Totaal personeel	37.460	39.486	41.090	43.911	
CATEGORALE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993	
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	3.391	3.381	3.603	3.834	
- verpleging en verzorging	2.540	2.554	2.718	2.915	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	127	115	124	130	
- overig personeel	424	544	593	604	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	192	168	165	185	
waarvan ondersteunend	931	971	1.056	1.024	
Flexibel personeel					
stagiaires	37	63	22	5	
niet in loondienst	156	88	117	92	
Totaal personeel	4.515	4.503	4.798	4.954	
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	32.084	33.407	35.611	37.729	38.789
- verpleging en verzorging	22.003	23.695	25.174	26.924	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	619	659	521	705	
- overig personeel	4.570	4.883	5.323	5.664	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.777	4.312	4.420	4.436	
waarvan ondersteunend	8.397	8.830	8.845	9.619	9.863
Flexibel personeel					
stagiaires	253	293	264	358	388
niet in loondienst	1.241	1.459	1.166	1.160	837
Totaal personeel	41.975	43.989	45.886	48.865	49.878

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.1.3.: Aantal werkzame part-timers in algemene en categorale zwakzinnigen-inrichtingen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

ALGEMENE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	15.256	17.018	19.046	21.310
- verpleging en verzorging	11.758	13.585	15.269	17.158
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	265	300	311	347
- overig personeel	2.830	3.076	3.445	3.805
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	390	51	21	44
waarvan ondersteunend	3.962	4.391	4.653	5.281
Flexibel personeel				
stagiaires	40	121	198	312
niet in loondienst	798	1.068	851	860
Totaal personeel	20.056	22.598	24.748	27.763
CATEGORALE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	1.830	1.869	2.129	2.374
- verpleging en verzorging	1.397	1.452	1.645	1.883
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	81	71	79	82
- overig personeel	326	344	403	409
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	22	-	2	4
waarvan ondersteunend	567	593	659	679
Flexibel personeel				
stagiaires	6	28	6	-
niet in loondienst	145	81	109	83
Totaal personeel	2.548	2.571	2.903	3.139
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	17.086	18.887	21.174	23.684
- verpleging en verzorging	13.155	15.037	16.913	19.041
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	346	371	298	429
- overig personeel	3.156	3.420	3.848	4.214
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	412	51	23	48
waarvan ondersteunend	4.529	4.984	5.312	5.960
Flexibel personeel				
stagiaires	46	149	204	312
niet in loondienst	943	1.149	960	943
Totaal personeel	22.604	25.169	27.650	30.899

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.1.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de zwakzinnigeninrichtingen naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993
Primair	8,4	8,9	8,2	8,6
In opleiding	7,3	8,0	6,4	6,1
Ondersteunend (algemeen/administratief)	7,3	5,6	5,6	6,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,5	8,4	8,1	8,1
Ondersteunend (terr./geb.)	9,1	7,8	6,7	5,9
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,4	8,4	7,8	8,0
Totaal excl. bevallingsverlof		7,3	6,5	6,8

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

Tabel 7.1.1.5.: Uitstroom¹ van vast personeel uit de zwakzinnigeninrichtingen (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993
Primair	15,4	17,0	14,6	12,7
In opleiding	13,0	17,0	15,4	18,0
Ondersteunend (algemeen/administratief)	11,9	11,5	11,3	10,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	14,0	15,3	11,5	9,9
Ondersteunend (terr./geb.)	8,9	7,1	10,0	9,5
Totaal	14,7	16,3	14,0	12,7

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.
Bron: NZi.

7.1.2 Instellingen voor zintuiglijk gehandicapten

Tabel 7.1.2.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten¹, gesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	782	790	820	884	944
- verpleging en verzorging	559	547	579	576	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	21	26	55	61	.
- overig personeel	177	193	185	247	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	.
waarvan ondersteunend	304	324	312	312	360
Flexibel personeel					
stagiaires	2	2	-	-	-
niet in loondienst	21	7	7	25	27
Totaal personeel	1.109	1.123	1.139	1.221	1.331

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	962	982	1.044	1.177	1.279
- verpleging en verzorging	667	668	719	751	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	54	67	78	91	.
- overig personeel	240	244	247	335	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	.
waarvan ondersteunend	398	423	411	429	508
Flexibel personeel					
stagiaires	2	2	-	-	-
niet in loondienst	43	22	28	46	50
Totaal personeel	1.405	1.429	1.484	1.653	1.836

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.2.3.: Aantal *werkzame part-timers* in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten, *uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel*¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	441	503	583	749
- verpleging en verzorging	284	338	394	459
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	26	36	46	64
- overig personeel	130	129	143	226
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-
waarvan ondersteunend	216	230	230	264
Flexibel personeel				
stagiaires	2	2	-	-
niet in loondienst	34	20	25	37
Totaal personeel	693	755	838	1.051

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.4.: *Ziekteverzuim*¹ van personeel in loondienst in de inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Primair	7,5	6,6	7,0	7,5
Ondersteunend (algemeen/administratief)	4,0	4,1	4,7	6,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	12,7	11,2	12,4	10,5
Ondersteunend (terr./geb.)	3,3	4,4	4,9	3,3
Totaal	7,9	6,9	8,2	7,7
Totaal excl. bevallingsverlof		6,0	6,4	6,5

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.5.: *Uitstroom*¹ van vast personeel uit de inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Primair	13,3	17,1	12,2	8,8
Ondersteunend (algemeen/administratief)	11,8	11,1	10,2	5,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	12,1	20,3	14,2	11,0
Ondersteunend (terr./geb.)		6,2	3,2	17,8
Totaal	12,6	16,6	12,0	8,9

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

7.1.3 Medische kindertehuizen en kleuterdagverblijven

Tabel 7.1.3.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, gesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.473	1.503	1.607	1.684	1.602
- verpleging en verzorging	1.181	1.164	1.244	1.328	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	72	82	114	126	.
- overig personeel	213	259	249	230	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	.
waarvan ondersteunend	472	456	511	531	504
Flexibel personeel					
stagiaires	35	36	47	-	14
niet in loondienst	46	70	69	30	59
Totaal personeel	2.026	2.065	2.234	2.246	2.179

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair:	2.051	2.133	2.335	2.578	2.479
- verpleging en verzorging	1.537	1.555	1.720	1.912	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	142	154	214	233	.
- overig personeel	362	427	401	433	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	.
waarvan ondersteunend	899	811	893	980	939
Flexibel personeel					
stagiaires	52	53	103	-	28
niet in loondienst	101	208	199	100	193
Totaal personeel	3.103	3.205	3.530	3.658	3.639

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.3.3.: Aantal *werkzame part-timers* in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	1.375	1.520	1.790	2.035
- verpleging en verzorging	938	1.041	1.257	1.448
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	132	132	191	202
- overig personeel	298	349	342	385
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-
waarvan ondersteunend	719	649	710	768
Flexibel personeel				
stagiaires	48	43	91	-
niet in loondienst	88	197	181	91
Totaal personeel	2.230	2.408	2.772	2.894

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Primair	6,4	6,6	8,0	7,6
Ondersteunend (algemeen/administratief)	2,4	5,7	4,4	5,6
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,5	9,9	8,5	9,2
Ondersteunend (terr./geb.)	3,8	6,2	4,1	2,5
Totaal (incl. bevallingsverlof)	6,5	7,0	7,4	7,3
Totaal excl. bevallingsverlof		6,5	5,8	5,6

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.5.: Uitstroom¹ van vast personeel uit de medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Primair	20,2	17,7	12,9	13,4
Ondersteunend (algemeen/administratief)	4,7	12,1	9,9	14,8
Ondersteunend (hotelfuncties)	27,4	15,4	12,1	8,3
Ondersteunend (terr./geb.)				
Totaal	18,4	16,6	12,6	12,8

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

7.2 Semimurale voorzieningen

Tabel 7.2.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) bij semimurale voorzieningen voor gehandicaptenzorg vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
GVT¹:				
Loondienst	.	.	.	7.671
Oproepkrachten	.	.	.	473
Niet in loondienst	.	.	.	159
Totaal	7.265	7.491	7.870	8.303
DVO²:				
Loondienst	.	.	.	5.551
Oproepkrachten	.	.	.	252
Niet in loondienst	.	.	.	195
Totaal	5.434	5.704	5.895	5.998

¹ Gezinsvervangende tehuizen.

² Dagverblijven voor volwassenen.

Bron: CBS.

8. VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN

8.1 Verpleeghuizen

Tabel 8.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) in verpleeghuizen¹, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1990, per 31 december

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	23.651	25.493	27.914	29.899	32.309
- verpleging en verzorging	15.451	16.748	18.417	20.201	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	410	461	563	634	.
- overig personeel	2.810	3.095	3.418	3.691	.
- verplegend 'en verzorgend personeel in opleiding	4.910	5.165	5.513	5.373	.
waarvan ondersteunend	8.019	8.751	9.388	10.073	10.802
Flexibel personeel					
stagiaires	210	177	82	105	148
niet in loondienst	1.340	1.423	1.349	1.007	864
Totaal personeel	33.220	35.844	38.733	41.084	44.123
PSYCHOGERIATRIE	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	8.890	8.676	8.790	8.769	8.345
- verpleging en verzorging	6.136	6.030	6.188	6.244	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	141	156	157	182	.
- overig personeel	1.020	960	975	970	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.587	1.519	1.462	1.373	.
waarvan ondersteunend	2.793	2.772	2.817	2.853	2.687
Flexibel personeel					
stagiaires	28	20	18	12	14
niet in loondienst	543	567	496	391	318
Totaal personeel	12.254	12.035	12.121	12.026	11.364
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	9.334	8.563	7.383	6.642	5.399
- verpleging en verzorging	6.123	5.650	5.016	4.583	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	118	126	114	109	.
- overig personeel	1.119	1.089	898	830	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.857	1.693	1.358	1.120	.
waarvan ondersteunend	3.377	3.116	2.596	2.244	1.763
Flexibel personeel					
stagiaires	46	18	46	52	10
niet in loondienst	652	477	456	332	240
Totaal personeel	13.409	12.174	10.481	9.271	7.412

TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair:	41.875	42.732	44.087	45.310	46.053
- verpleging en verzorging	27.710	28.428	29.621	31.028	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	641	617	834	925	
- overig personeel	4.949	5.144	5.291	5.491	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	8.354	8.377	8.333	7.866	
waarvan ondersteunend	14.189	14.639	14.801	15.172	15.252
Flexibel personeel					
stagiaires	284	215	146	169	172
niet in loondienst	2.535	2.467	2.301	1.730	1.422
Totaal personeel	58.883	60.053	61.335	62.381	62.899

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi

Tabel 8.1.2.: Aantal *werkzame personen* (full-timers en part-timers tezamen) in verpleeghuizen, *uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel*¹ vanaf 1990, per 31 december

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	31.711	34.838	39.269	42.453	46.362
- verpleging en verzorging	21.835	24.419	27.804	30.577	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	593	663	801	911	
- overig personeel	4.102	4.533	5.119	5.574	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	5.012	5.235	5.539	5.391	
waarvan ondersteunend	12.178	13.382	14.935	16.387	17.950
Flexibel personeel					
stagiaires	325	282	108	142	200
niet in loondienst	2.239	2.135	2.100	1.772	1.520
Totaal personeel	46.453	50.637	56.412	60.754	66.033
PSYCHOGERIATRIE	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	12.119	12.255	12.831	13.001	12.487
- verpleging en verzorging	8.709	9.084	9.620	9.865	
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	197	220	225	263	
- overig personeel	1.481	1.409	1.498	1.493	
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.769	1.524	1.478	1.380	
waarvan ondersteunend	4.183	4.225	4.465	4.583	4.346
Flexibel personeel					
stagiaires	44	59	43	22	26
niet in loondienst	993	1.089	830	1.387	1.128
Totaal personeel	17.339	17.628	18.169	17.613	17.987

SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	12.657	12.239	10.787	9.784	7.994
- verpleging en verzorging	8.644	8.631	7.780	7.114	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	180	185	180	177	.
- overig personeel	1.690	1.698	1.474	1.351	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.925	1.714	1.373	1.142	.
waarvan ondersteunend	5.484	5.161	4.523	3.984	3.134
Flexibel personeel					
stagiaires	78	32	59	104	20
niet in loondienst	1.001	1.205	1.087	700	506
Totaal personeel	19.220	18.637	16.456	14.572	11.564
TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	56.487	59.332	62.887	65.239	66.928
- verpleging en verzorging	39.188	42.134	45.204	47.556	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	910	883	1.206	1.351	.
- overig personeel	7.273	7.640	8.091	8.419	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	8.706	8.473	8.390	7.913	.
waarvan ondersteunend	21.845	22.768	23.923	24.955	25.517
Flexibel personeel					
stagiaires	447	373	210	268	273
niet in loondienst	4.233	4.429	4.017	3.859	3.172
Totaal personeel	83.012	86.902	91.037	94.308	95.890

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi

Tabel 8.1.3.: Aantal *werkzame part-timers* in verpleeghuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, per 31 december

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	17.570	20.422	24.042	27.185
- verpleging en verzorging	13.686	16.324	19.388	22.023
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	408	484	581	679
- overig personeel	3.083	3.460	3.986	4.438
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	229	154	81	45
waarvan ondersteunend	7.852	8.840	10.326	11.728
Flexibel personeel				
stagiaires	161	141	60	76
niet in loondienst	1.576	1.476	1.583	1.284
Totaal personeel	27.159	30.879	36.011	40.265
PSYCHOGERIATRIE	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	7.112	7.563	8.410	8.870
- verpleging en verzorging	5.687	6.288	6.992	7.438
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	123	142	156	190
- overig personeel	1.110	1.105	1.220	1.227
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	214	10	38	15
waarvan ondersteunend	2.625	2.764	3.061	3.229
Flexibel personeel				
stagiaires	34	48	38	13
niet in loondienst	758	871	659	1.235
Totaal personeel	10.529	11.246	12.168	13.348
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	6.968	7.264	6.765	6.364
- verpleging en verzorging	5.286	5.754	5.409	5.091
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	135	152	140	140
- overig personeel	1.264	1.323	1.196	1.094
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	91	28	28	39
waarvan ondersteunend	3.677	3.596	3.273	2.944
Flexibel personeel				
stagiaires	56	25	27	70
niet in loondienst	668	1.038	960	577
Totaal personeel	11.369	11.923	11.025	9.954

TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993
Vast personeel				
waarvan totaal primair ² :	48.564	35.249	39.217	42.419
- verpleging en verzorging	32.115	28.366	31.739	34.522
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	924	626	877	1.010
- overig personeel	15.068	5.888	6.402	6.758
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	166	192	147	99
waarvan ondersteunend	31.160	15.200	16.660	17.900
Flexibel personeel				
stagiaires	345	214	125	158
niet in loondienst	4.669	3.385	3.202	3.096
Totaal personeel	49.057	54.048	59.204	63.567

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi

Tabel 8.1.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst bij verpleeghuizen, naar functiegroep² (in procenten) vanaf 1990

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	10,2	10,5	10,4	10,1
In opleiding	8,6	7,5	7,4	7,0
Ondersteunend (algemeen/administratief)	6,5	5,3	5,7	6,3
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,6	8,8	8,5	8,4
Ondersteunend (terr./geb.)	6,1	6,7	5,8	4,8
Totaal (incl. bevallingsverlof)	9,6	9,4	9,2	9,2
Totaal excl. bevallingsverlof		7,8	7,8	7,8
PSYCHOGERIATRIE	1990	1991	1992	1993
Primair	11,5	10,4	10,1	10,5
In opleiding	9,1	10,2	6,6	8,3
Ondersteunend (algemeen/administratief)	6,8	5,9	6,5	7,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,6	9,0	8,0	7,8
Ondersteunend (terr./geb.)	9,6	7,0	4,9	4,7
Totaal (incl. bevallingsverlof)	10,5	9,8	9,2	9,6
Totaal excl. bevallingsverlof		8,5	8,1	8,2
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993
Primair	9,9	9,4	9,4	9,2
In opleiding	9,8	8,3	6,8	8,4
Ondersteunend (algemeen/administratief)	7,9	6,2	6,2	5,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,3	9,4	7,5	7,4
Ondersteunend (terr./geb.)	10,4	5,4	5,6	5,5
Totaal (incl. bevallingsverlof)	9,8	9,1	8,5	8,5
Totaal excl. bevallingsverlof		7,5	7,4	7,3

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

² Ziekteverzuimpercentage voor de gehele verpleeghuissector is op grond van NZi-publicaties niet te bepalen.

Bron: NZi

Tabel 8.1.5.: *Uitstroom¹ van vast personeel bij verpleeghuizen (in procenten) vanaf 1990*

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN				
	1990	1991	1992	1993
Primair	21,5	20,9	17,9	13,9
In opleiding	28,3	25,6	25,9	25,2
Ondersteunend (algemeen/administratief)	15,5	13,3	13,2	10,7
Ondersteunend (hotelfuncties)	19,6	21,2	19,1	16,0
Ondersteunend (terr./geb.)	11,8	11,6	8,2	5,9
Totaal	21,5	21,0	18,5	15,1
PSYCHOGERIATRIE				
	1990	1991	1992	1993
Primair	20,6	20,9	15,0	13,3
In opleiding	23,8	24,5	22,6	27,4
Ondersteunend (algemeen/administratief)	16,7	14,0	14,6	10,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	16,8	16,5	16,0	11,8
Ondersteunend (terr./geb.)	15,8	8,1	6,7	10,2
Totaal	19,9	20,0	15,8	13,9
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN				
	1990	1991	1992	1993
Primair	21,9	22,5	19,0	14,5
In opleiding	26,2	25,0	25,1	22,8
Ondersteunend (algemeen/administratief)	20,5	19,8	11,4	12,8
Ondersteunend (hotelfuncties)	18,4	25,1	17,4	12,1
Ondersteunend (terr./geb.)	12,3	12,9	7,1	11,9
Totaal	21,3	23,0	18,7	14,7

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

8.2 Bejaardenoorden

8.2.1 Werkzame personen

Tabel 8.2.1.1.: Aantal werkzame personen in bejaardenoorden naar functie vanaf 1990, per ultimo jaar

Personeel in loondienst	1990	1991	1992	1993	1994 ¹
	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen
Algemeen beheer	6.194	6.794	6.758	6.787	.
Levens./soc./cult. zorg	1.901	1.908	1.965	2.070	.
Verzorging	44.184	46.844	45.351	45.563	.
Huishouding	14.583	14.643	13.725	13.347	.
Voedselvoorziening	10.464	11.167	10.915	10.767	.
Tuin/techniek/onderhoud	2.053	2.063	1.953	2.076	.
Overig personeel	2.582	2.809	2.412	2.350	.
Personeel niet in loondienst					
Totaal	81.961	86.228	83.079	82.960	82.000¹

¹ Voorlopig cijfer.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) van personeel in loondienst van bejaardenoorden naar functie vanaf 1990, per ultimo jaar

Personeel in loondienst	1990	1991	1992	1993	1994 ²
	fte's ¹	fte's ¹	fte's ¹	fte's ¹	fte's ¹
Algemeen beheer	3.977	4.144	4.232	4.187	.
Levens./soc./cult. zorg	1.087	1.082	1.141	1.165	.
Verzorging	30.237	30.567	31.301	31.163	.
Huishouding	8.495	8.230	8.172	7.796	.
Voedselvoorziening	7.162	7.170	7.345	7.200	.
Tuin/techniek/onderhoud	1.627	1.566	1.565	1.605	.
Overig personeel	1.274	1.226	1.224	1.228	.
Personeel niet in loondienst	678	638	566	617	.
Totaal	54.537	54.593	55.546	54.961	52.800²

¹ Inclusief oproepkrachten.

² Voorlopig cijfer.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.3.: Aantal *werkzame personen*¹ in de sector verzorging (verzorgend en verplegend personeel) in bejaardenoorden naar functie, per 31 december 1993 en 1994 (totaal)

	In loondienst		Formatieplaatsen	
	aantal	%	aantal	%
Bejaardenverpleegkundige	4.611	10,1	2.753	9,3
Ziekenverzorgende	9.229	20,2	5.477	18,5
Bejaardenverzorgende	18.743	41,1	13.102	44,3
Bejaardenhelpende	5.493	12,1	3.451	11,6
Verzorgingshulp	3.499	7,7	2.060	7,0
Personeel in opleiding	1.084	2,4	816	2,7
Overig personeel in sector	2.904	6,4	1.939	6,6
Totaal	45.563	100,0	29.597	100,0
1994 ²	44.800		28.500	

¹ Exclusief oproepkrachten.

² Voorlopig cijfer.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.4.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) van personeel in loondienst in de sector verzorging, naar provincie en grote steden, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
	fte's ²	fte's ¹	fte's ²	fte's ²
Groningen	1.545	1.311	1.234	1.143
Friesland	1.544	1.387	1.345	1.284
Drenthe	937	810	771	736
Overijssel	1.867	1.924	1.909	1.884
Flevoland	289	206	216	214
Gelderland	3.615	3.357	3.247	3.275
Utrecht	2.227	2.124	2.174	2.092
Noord-Holland	5.502	5.475	5.254	5.206
Zuid-Holland	5.701	6.476	6.395	6.442
Zeeland	877	955	937	917
Noord-Brabant	3.908	4.390	4.235	4.198
Limburg	1.884	2.152	2.185	2.207
Nederland	29.896	30.567	29.901	29.597
Amsterdam	1.408	1.657	1.643	1.609
Rotterdam	1.223	1.428	1.421	1.489
Den Haag	836	1.152	1.153	1.138
Utrecht	622	574	539	487

¹ Inclusief oproepkrachten.

² Exclusief oproepkrachten.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.5.: Ziekteverzuim (in %) in de sector bejaardenoorden vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Bejaardenoorden	9,4	9,2	8,7	7,5	6,8
- exclusief bevallingsverlof	8,1	7,8	7,3	6,6	5,7

Bron: BVG.

9. EXTRAMURALE VOORZIENINGEN

9.1 Thuiszorg

Tabel 9.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte's) bij kruisorganisaties naar functiegroep en uitgesplitst naar vast en flexibel personeel, per 31 december 1993

	1993
Vast personeel	
Wijkverpleegkundigen	4.344
Wijkziekenverzorgenden	1.893
Verpleegkundigen in de wijk	568
Diëtisten	229
GVO'ers	49
Ergotherapeuten	9
Consultatiebureau-artsen	228
Overig uitvoerend personeel	318
Directie	151
Hoofdwijkverpleegkundigen	406
Overig leidinggevend personeel	344
Stafverpleegkundigen	180
Stafartsen	26
Andere staffunctionarissen	145
Financieel-economisch personeel	544
Ondersteunend personeel	1.056
Technisch/huishoudelijk personeel	566
Flexibel personeel	
Uitvoerend personeel niet in loondienst	1.334
Leidinggevend personeel niet in loondienst	4
Overig personeel niet in loondienst	12
Totaal personeel	12.406

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.
Bron: Jaarboek Thuiszorg 1993.

Tabel 9.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte's) bij instellingen van gezinsverzorging naar functiegroep uitgesplitst naar vast en flexibel personeel, per 31 december 1993

	1993
Vast personeel	
Gespecialiseerde gezinsverzorgenden	894
Gezinsverzorgenden	9.048
Gezinshelpenden	20.505
Directie	236
Leidinggevenden gezinsverzorging	2.596
Leidinggevende alpha-helpenden	149
Overig leidinggevend personeel	275
Staffunctionarissen	368
Financieel-economisch personeel	739
Ondersteunend personeel	644
Technisch/huishoudelijk personeel	208
Flexibel personeel	
Alpha-helpenden	4.693
Uitvoerend personeel niet in loondienst	372
Leidinggevend personeel niet in loondienst	12
Overig personeel niet in loondienst	34
Totaal personeel	40.773

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.
Bron: Jaarboek Thuiszorg 1993.

Tabel 9.1.3.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte's) bij instellingen van kraamzorg naar functiegroep uitgesplitst naar vast en flexibel personeel, per 31 december 1993

	1993
Vast personeel	
Kraamverzorgenden	4.333
Leerling kraamverzorgenden	22
Staf en kraamverpleegkundigen	478
Directie	23
Administratief personeel	136
Overig personeel	57
Flexibel personeel	
Personeel niet in loondienst	530
Totaal personeel	5.579

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.
Bron: Jaarboek Thuiszorg 1993.

Tabel 9.1.4.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte's) in de extramurale zorg vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993
Kruiswerk	11.630	11.848	12.085	12.406
Gezinsverzorging	40.606	40.757	40.678	40.773
Kraamzorg	5.883	6.107	6.101	5.579

¹ Inclusief personeel niet in loondienst.
Bron: Jaarboek Thuiszorg 1993.

Tabel 9.1.5.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de thuiszorg (in procenten) in 1993

	Inclusief zwangerschaps- verlof	Exclusief zwangerschaps- verlof
Kruiswerk		
Uitvoerend personeel	9,6	7,2
Leidinggevend personeel	5,9	4,7
Overig personeelpleegkundigen	6,6	5,8
Totaal personeel	8,4	6,6
Gezinsverzorging		
Uitvoerend personeel	11,4	10,4
Leidinggevend personeel	6,4	5,8
Overig personeelpleegkundigen	5,7	5,1
Totaal personeel	11,4	10,4
Kraamzorg		
Totaal personeel	14,1	11,4

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: Jaarboek Thuiszorg 1993.

Tabel 9.1.6.: *Uitstroom*¹ van personeel in loondienst in de thuiszorg (in procenten) in 1993

	1993
Kruiswerk	
Uitvoerend personeel	12,3
Leidinggevend personeel	8,2
Overig personeelpleegkundigen	10,2
Totaal personeel	11,5
Gezinsverzorging	
Uitvoerend personeel	16,4
Leidinggevend personeel	10,6
Overig personeelpleegkundigen	11,9
Totaal personeel	17,9
Kraamzorg	
Totaal personeel	12,3

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden gedeeld door gemiddelde personeelsbezetting per jaar x 100%.

Bron: Jaarboek Thuiszorg 1993.

9.2 Gezondheidscentra*

9.2.1 Aantal werkzame personen

Tabel 9.2.1.1.: Absoluut aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994	1994 ²
Huisartsen	600	607	620	616	617	683
Wijkverpleegkundigen	565	563	564	546	515	534
Maatschappelijk werkers	322	318	319	309	306	335
Fysiotherapeuten	469	479	508	510	507	583
Verloskundigen	212	232	228	224	233	267
Gezins/bejaardenverzorgenden	119	111	101	96	80	87
Ziekenverzorgenden	127	129	159	155	159	168
Apothekers	82	95	102	101	111	123
Tandartsen	81	88	89	83	89	109
Diëtisten	59	81	93	101	106	114
Logopedisten	20	35	40	48	55	71
Psychologen	11	14	15	18	30	34
Oefentherapeuten	9	14	19	23	33	39
Overigen	55	77	118	143	151	183
Thuiszorgmanager					42	43
Totaal	2.731	2.843	2.975	2.973	3.034	3.373

¹ Strikt genomen staan hier arbeidsplaatsen per gezondheidscentrum vermeld. Het is mogelijk dat één hulpverlener meer dan één arbeidsplaats bezet. Hiervoor is niet gecorrigeerd.

² Nieuwe definitie.
Bron: NIVEL, 1995.

Onder een gezondheidscentrum wordt verstaan een samenwerkingsverband met *gemeenschappelijke huisvesting* van tenminste één huisarts, één wijkverpleegkundige en één maatschappelijk werker. De huisarts en de wijkverpleegkundige dienen tenminste half-time (20 uur per week) ten behoeve van het centrum te werken; de maatschappelijk werkende minimaal twee dagdelen (één dag) per week. Naast deze kerndisciplines kunnen eveneens vertegenwoordigers van andere disciplines, zoals bijvoorbeeld fysiotherapeuten, verloskundigen, verzorgenden of apothekers, in het gezondheidscentrum werkzaam zijn. In gezondheidscentra werken de diverse hulpverleners vanuit één organisatie nauw samen met als uiteindelijk doel: afstemming van de geboden zorg.

Nieuwe definitie

In januari 1995 zijn de registratiecriteria voor gezondheidscentra uitgebreid. Naast de geregistreerde gezondheidscentra volgens de 'oude' criteria zijn de volgende samenwerkingsverbanden aan de registratie toegevoegd:

Samenwerking met *gemeenschappelijke huisvesting* en overleg van tenminste:

1. huisarts
2. wijkverpleegkundige of maatschappelijk werker
3. maatschappelijk werker, wijkverpleegkundige, fysiotherapeut of apotheker.

De vereiste criteria van drie vaste kerndisciplines volgens de 'oude' criteria zijn dus versoepeld.

Tabel 9.2.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) per discipline in gezondheidscentra vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994	1994 ¹
Huisartsen	472	475	485	479	475	525
Wijkverpleegkundigen	450	440	422	393	362	376
Maatschappelijk werkers	217	207	201	189	182	198
Fysiotherapeuten	337	342	353	362	359	407
Verloskundigen	57	57	51	50	54	58
Gezins/bejaardenverzorgenden	75	71	64	60	50	54
Ziekenverzorgenden	92	89	105	99	97	102
Apothekers	72	79	86	86	92	103
Tandartsen	65	69	70	66	70	87
Diëtisten	9	12	12	13	14	15
Logopedisten	7	13	16	20	23	31
Psychologen	5	6	6	7	10	12
Oefentherapeuten	6	8	10	14	20	23
Overigen	27	31	31	40	48	61
Thuiszorgmanager					25	25
Totaal	1.890	1.899	1.912	1.818	1.881	2.077

¹ Nieuwe definitie, zie noot pagina 139.
Bron: NIVEL, 1995.

Tabel 9.2.1.3.: Werkgevers van in gezondheidscentra werkzame hulpverleners naar discipline, per 31 december 1994

	dienstverband gezondheids- centrum		overig dienstverband		vrij beroep		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Huisartsen	255	41,3	42	6,8	320	51,9	617	100,0
Wijkverpleegkundigen	36	7,0	479 ¹	93,0	-	-	515	100,0
Maatschappelijk werkers	25	8,2	277 ²	90,5	4	1,3	306	100,0
Fysiotherapeuten	174	34,3	84	16,6	249	49,1	507	100,0
Verloskundigen	31	13,3	15	6,4	187	80,3	233	100,0
Gezins/bejaardenverzorgers	8	10,0	72	90,0	-	-	80	100,0
Ziekenverzorgers	9	5,7	150 ¹	94,3	-	-	159	100,0
Apothekers	37	33,3	21	18,9	53	47,7	111	100,0
Tandartsen	18	20,2	2	2,3	69	77,5	89	100,0
Diëtisten	19	17,9	81	76,4	6	5,7	106	100,0
Logopedisten	2	3,6	1	1,8	52	94,5	55	100,0
Psychologen	-	-	1	3,3	29	96,7	30	100,0
Oefentherapeuten	5	15,2	3	9,1	25	75,8	33	100,0
Overigen	12	7,9	87	57,6	52	34,4	151	100,0
Thuiszorgmanager	14	33,3	28	66,7	-	-	42	100,0
Totaal	645	21,3	1.343	44,3	1.046	34,5	3.034	100,0

¹ Voornamelijk kruisverenigingen.

² Voornamelijk instellingen voor maatschappelijk werk.

Bron: NIVEL, 1995.

10. APOTHEKEN

Tabel 10.1.: Aantal openbare apotheken en ziekenhuisapotheken in Nederland vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Aantal apotheken	1.453	1.480	1.496	1.506	1.513
Index (1990 = 100)	100	102	103	104	104
Ziekenhuisapotheken					93

Bron: KNMP.

Tabel 10.2.: Nieuwe vestigingen en opgeheven apotheken vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Nieuw gevestigd door leden KNMPG	23	26	20	12
- waarvan in stadsgebieden	19	18	13	7
- waarvan in plattelandsgebieden	4	8	7	5
Nieuw gevestigd door niet-leden KNMP	11	4	1	2
Totaal aantal nieuw gevestigde apotheken	34	30	21	14
Totaal aantal opgeheven apotheken	6	3	5	11
Netto aantal vestigingen	28	27	16	10

Bron: KNMP.

Tabel 10.3.: Aantal openbare apothekers, ziekenhuisapothekers en apotheekhoudende huisartsen vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Openbare apothekers	1.672	1.737	1.843	1.916	1.931
Index (1990 = 100)	100	104	110	115	115
Ziekenhuisapothekers	278	298	300	306	317
Index (190 = 100)	100	107	108	110	114
Apotheekhoudende huisartsen	718	710	667	669	665
Index (1990 = 100)	100	99	93	93	93
Totaal	2.668	2.745	2.810	2.891	2.913
Index (1990 = 100)	100	103	105	108	109

Bron: KNMP/NIVEL.

APOTHEKEN

Tabel 10.4.: Aantal apothekersassistenten in openbare apotheken en ziekenhuis-apotheken vanaf 1990, per 31 december

Assistent in	1990	1991	1992	1993	1994
Openbare apotheek	8.698	9.186	9.737	10.349	10.630
Index (1990 = 100)	100	106	112	119	122
Ziekenhuisapotheek	1.550	1.336	1.744	1.846	1.962
Index (1990 = 100)	100	86	113	119	127
Totaal	10.248	10.522	11.481	12.195	12.592
Index (1990 = 100)	100	103	112	110	123

Bron: KNMP.

11. AMBULANCE HULPVERLENING

11.1 Werkzame personen

Tabel 11.1.1.: Aantal personeelsleden van ambulancediensten, per 31 december

	1994
Aantal personeelsleden	3.232

Bron: Hoving & Janssen, 1994/NIVEL.

11.2 Voorzieningen

Tabel 11.2.1.: Aantal ambulancediensten¹, ambulanceposten en ambulances per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Ambulancediensten	190	183	168	.	132
Ambulanceposten	244	235	222	.	202
Ambulances	645	653	647	.	639

¹ Het betreft zowel overheidsambulancediensten (GGD, circa 23%) als particuliere ambulancediensten (circa 77%).

Bron: CBS/Hoving & Janssen, 1994/NIVEL.

Tabel 11.2.2.: Aantal door ambulancediensten¹ verreden ritten en kilometers vanaf 1990

	1990	1991	1992
Aantal ritten (x 1000)	598	615	605
- index (1990=100)	100	103	101
Aantal kilometers (x 1000)	17.878	18.657	18.807
- index (1990=100)	100	104	105

¹ Het betreft zowel overheidsambulancediensten als particuliere ambulancediensten.

Bron: CBS.

11.3 Ziekteverzuim

Tabel 11.3.1.: Ziekteverzuim bij particuliere ambulancediensten naar leeftijd in 1991 en 1992

Leeftijd	1991	1992
	%	%
20-29 jaar	2,7	1,6
30-39	3,1	3,7
40-49	4,9	5,2
50-54	10,2	4,8
55-61	18,1	10,5

Bron: RvB.

DEEL D

Varia

12. REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID

Tabel 12.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte's) in verzorgingshuizen en in de intramurale gezondheidszorg per sector en naar RBA-gebied, ultimo 1993

RBA-gebied	Ziekenhuizen	Psychiatrische ziekenhuizen	Gehandicaptenzorg	Verpleeghuizen	Verzorgingshuizen	Totaal
Groningen	7.632	648	718	2.570	2.000	13.567
Friesland	4.081	693	1.048	2.823	2.217	10.862
Drenthe	2.675	2.122	1.693	1.763	1.377	9.629
IJssel-Vecht	3.352	220	348	1.096	1.103	6.119
Twente	5.040	383	1.003	2.438	1.885	10.749
Midden-IJssel	1.845	1.508	172	1.158	808	5.490
Veluwe	3.539	1.565	4.223	2.406	1.941	13.674
Arnhem/Oost-Gelderland	4.469	1.258	1.066	2.491	2.239	11.523
Nijmegen/Rivierenland	6.486	464	2.300	1.833	1.402	12.485
Flevoland	1.167	-	185	314	407	2.073
Oost-Utrecht	2.907	2.445	3.396	2.014	2.077	12.838
West-Utrecht	9.230	630	128	1.856	1.583	13.426
Gooi/Vecht	2.366	-	89	1.334	1.115	4.903
Noord-Holland Noord	3.728	607	1.715	1.696	1.930	9.676
Amsterdam	15.170	1.982	840	4.812	3.846	26.650
Kennemerland	5.700	1.793	630	2.611	2.221	12.955
Rijnstreek	6.421	1.500	2.971	2.607	2.068	15.566
Den Haag/Delft	7.844	2.819	1.459	5.397	3.635	21.155
Drechtsteden	2.956	240	578	1.410	1.291	6.475
Rijnmond	13.221	1.791	1.020	5.566	4.267	25.865
Zeeland	2.395	351	817	1.816	1.598	6.977
Westnoord-Brabant	1.590	607	258	695	784	3.934
Breda	3.169	520	565	1.338	1.380	6.973
Midden-Brabant	2.855	418	1.734	1.182	1.394	7.583
Noordoost-Brabant	3.976	2.067	1.558	2.093	1.731	11.426
Zuidoost-Brabant	6.038	941	1.749	2.816	1.955	13.498
Noordmidden-Limburg	2.985	1.422	1.695	1.816	1.383	9.301
Zuid-Limburg	7.942	1.008	1.153	2.511	2.243	14.856
Nederland	140.777	30.000	35.108	62.460	51.881	320.227

Bron: NZi, REGIOMARGE.

REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID

Tabel 12.2.: *Het aantal werkzame personen in verzorgingshuizen en in de intramurale gezondheidszorg per sector en naar RBA-gebied, ultimo 1993*

RBA-gebied	Ziekenhuizen	Psychiatrische ziekenhuizen	Gehandicaptenzorg	Verpleeghuizen	Verzorgingshuizen	Totaal
Groningen	9.599	927	870	3.939	3.284	18.619
Friesland	5.903	943	1.627	4.246	3.670	16.389
Drenthe	4.107	2.832	2.398	2.769	2.328	14.434
IJssel-Vecht	4.481	272	461	1.529	1.737	8.480
Twente	6.982	573	1.562	3.454	3.112	15.683
Midden-IJssel	2.519	1.948	219	1.685	1.312	7.683
Veluwe	4.969	2.126	5.517	3.628	2.996	19.236
Arnhem/Oost-Gelderland	6.053	1.618	1.548	3.491	3.620	16.330
Nijmegen/Rivierenland	8.998	595	3.396	2.785	2.251	18.025
Flevoland	1.602	-	260	543	743	3.148
Oost-Utrecht	4.361	3.470	4.738	3.087	3.233	18.889
West-Utrecht	12.132	877	213	2.819	2.527	18.568
Gooi/Vecht	3.166	-	130	2.067	1.916	7.279
Noord-Holland Noord	5.132	798	2.398	2.526	3.083	13.937
Amsterdam	18.870	2.793	1.144	6.578	5.928	35.313
Kennemerland	7.869	2.642	1.051	4.093	3.681	19.336
Rijnstreek	8.671	1.957	4.112	4.048	3.460	22.248
Den Haag/Delft	10.048	3.588	2.004	7.945	5.687	29.272
Drechtsteden	4.165	279	724	2.035	1.959	9.162
Rijnmond	17.518	2.199	1.476	7.868	6.472	35.533
Zeeland	3.212	452	1.290	2.696	2.437	10.087
Westnoord-Brabant	2.208	776	391	954	1.326	5.655
Breda	4.362	672	841	1.935	2.102	9.912
Midden-Brabant	4.181	554	2.291	1.840	2.324	11.190
Noordoost-Brabant	5.387	2.806	2.279	3.263	2.739	16.474
Zuidoost-Brabant	8.218	1.091	2.443	4.215	3.244	19.211
Noordmidden-Limburg	3.932	1.861	2.270	2.623	2.179	12.865
Zuid-Limburg	10.163	1.227	1.559	3.545	3.610	20.104
Nederland	188.808	39.876	49.212	92.206	82.960	453.062

Bron: NZi,REGIOMARGE.

REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID

Tabel 12.3.: *Het aantal werkzame personen in de intramurale gezondheidszorg naar RBA-gebied in de periode 1990-1993*

RBA-gebied	1990	1991	1992	1993
Groningen	14.504	15.146	15.385	15.514
Friesland	11.153	11.672	12.185	12.870
Drenthe	10.427	10.817	11.722	12.144
IJssel-Vecht	5.856	6.696	6.564	6.780
Twente	10.792	11.505	12.084	12.758
Midden-IJssel	5.867	6.116	6.350	6.405
Veluwe	14.640	15.321	16.158	16.497
Arnhem/Oost-Gelderland	12.130	12.429	12.878	12.835
Nijmegen/Rivierenland	15.089	15.846	16.163	15.923
Flevoland	1.531	2.593	2.802	2.558
Oost-Utrecht	14.786	15.072	15.288	16.053
West-Utrecht	14.169	15.032	15.456	16.105
Gooi/Vecht	5.213	5.158	5.272	5.461
Noord-Holland Noord	9.680	9.945	10.300	10.891
Amsterdam	26.043	26.915	29.287	29.732
Kennemerland	15.365	16.273	15.099	15.894
Rijnstreek	18.049	18.540	19.195	18.925
Den Haag/Delft	20.903	21.980	23.373	23.953
Drechtsteden	6.208	6.629	7.011	7.254
Rijnmond	25.151	27.395	28.577	29.318
Zeeland	6.803	7.071	7.726	7.814
Westnoord-Brabant	3.673	3.966	4.184	4.329
Breda	7.861	8.246	8.013	8.001
Midden-Brabant	7.764	8.304	8.568	9.095
Noordoost-Brabant	12.492	13.497	14.159	14.482
Zuidoost-Brabant	13.522	14.416	16.155	16.178
Noordmidden-Limburg	9.710	10.163	10.638	10.874
Zuid-Limburg	15.063	15.721	16.112	16.832
Nederland	334.444	352.464	366.704	375.475

Bron: NZI, REGIOMARGE.

REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID

Tabel 12.4.: Het aantal nieuwe werknemers¹ in 1993 in de intramurale gezondheidszorg per sector en RBA-gebied

RBA-gebied	Ziekenhuizen	Psychiatrische ziekenhuizen	Gehandicaptenzorg	Verpleeghuizen	Totaal ²
Groningen	621	167	150	553	1.494
Friesland	748	170	370	786	2.056
Drenthe	369	527	269	413	1.535
IJssel-Vecht	390	52	228	210	893
Twente	935	76	255	507	1.747
Midden-IJssel	292	266	58	225	858
Veluwe	872	290	1.171	541	2.926
Arnhem/Oost-Gelderland	661	116	242	512	1.570
Nijmegen/Rivierenland	680	87	426	344	1.623
Flevoland	-111	-	71	90	57
Oost-Utrecht	609	1.010	752	771	3.179
West-Utrecht	1.749	224	87	716	2.751
Gooi/Vecht	416	-	27	500	981
Noord-Holland Noord	802	230	253	460	1.778
Amsterdam	2.307	663	323	1.103	4.632
Kennemerland	1.239	314	536	886	3.013
Rijnstreek	1.243	-164	673	785	2.550
Den Haag/Delft	1.572	410	286	1.643	3.992
Drechtsteden	628	43	140	462	1.279
Rijnmond	2.209	1.049	480	937	4.644
Zeeland	333	80	121	454	998
Westnoord-Brabant	283	52	233	137	708
Breda	382	45	183	462	1.113
Midden-Brabant	522	123	451	439	1.527
Noordoost-Brabant	780	298	542	335	2.019
Zuidoost-Brabant	927	164	380	1.108	2.614
Noordmidden-Limburg	438	175	303	525	1.428
Zuid-Limburg	1.776	26	224	248	2.325
Nederland	23.573	6.464	9.241	15.354	55.388

¹ Nieuwe werknemers zijn werknemers, aangetrokken ter vervanging van vertrokken personen (brutoverloop) en door uitbreiding. Uitbreiding is het verschil in het aantal personeelsleden tussen 1992 en 1993.

² Inclusief MKT, MKD, en instellingen voor zintuiglijk gehandicapten.

Bron: NZi, Enquête Personeelssterkte, ultimo jaargegevens.

13. VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.1.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch voortgezet onderwijs¹, eerste trap² vanaf 1992, per 31 september

	1992	1993	1994
Aantal vacatures	100	100	200
waarvan:			
Vacature \geq 20 uur	100	100	100
Advertentie geplaatst	100	³	100
Gemeld bij arbeidsbureau	100	100	100
Moeilijk vervulbaar	100	³	³
waarvan in bedrijfsklasse:			
Gezondheids- en veterinaire diensten	100	100	200
Maatschappelijke dienstverlening	³	³	³

¹ Opleidingen voor dierenartsassistenten, therapeutlogo/akoepedist en dergelijke en vooropleidingen voor ziekenverzorging en dergelijke.

² Algemeen vormend en beroepsvoorbereidend onderwijs aansluitend op het basisonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.

³ < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS.

Tabel 13.2.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch voortgezet onderwijs¹, tweede trap² vanaf 1992, per 31 september

	1992	1993	1994
Aantal vacatures	2.200	1.300	1.300
waarvan:			
Vacature \geq 20 uur	1.800	1.000	1.000
Advertentie geplaatst	1.400	600	4.00
Gemeld bij arbeidsbureau	800	300	400
Moeilijk vervulbaar	900	200	200
waarvan in bedrijfsklasse:			
Gezondheids- en veterinaire diensten	1.700	1.000	1.000
Maatschappelijke dienstverlening	300	200	200

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, doktersassistenten, therapeut, medisch laboratoriumpersoneel, apothekersassistenten, bezigheidstherapie e.d.

² Beroepsvoorbereidend onderwijs dat aansluit op het voortgezet onderwijs bij MDGO-scholen en opleidingen in het kader van het leerlingwezen.

Bron: CBS.

VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.3.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch hoger onderwijs¹, eerste trap² vanaf 1992, per 31 september

	1992	1993	1994
Aantal vacatures	900	700	700
waarvan:			
Vacature \geq 20 uur	700	500	500
Advertentie geplaatst	600	400	300
Gemeld bij arbeidsbureau	200	100	200
Moeilijk vervulbaar	400	200	200
waarvan in bedrijfsklasse:			
Gezondheids- en veterinaire diensten	600	500	500
Maatschappelijke dienstverlening	100	100	100

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, logo/akoepedist, medisch laboratoriumpersoneel, diëtiste en dergelijke.
² HBO en WO eerste fase.

Bron: CBS.

Tabel 13.4.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch hoger onderwijs¹, tweede trap² vanaf 1992, per 31 september

	1992	1993	1994
Aantal vacatures	300	200	300
waarvan:			
Vacature \geq 20 uur	300	200	300
Advertentie geplaatst	200	100	200
Gemeld bij arbeidsbureau	³	³	100
Moeilijk vervulbaar	200	100	100
waarvan in bedrijfsklasse:			
Gezondheids- en veterinaire diensten	200	100	200
Maatschappelijke dienstverlening	³	³	³

¹ Opleidingen voor verloskundige, verpleegkundige, therapeut en dergelijke.

² WO tweede fase en beroepsvoorbereidend onderwijs dat aansluit op het HBO.

³ < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS, Vacature-enquête.

VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.5.: Enkele vacaturegegevens van de bedrijfsklasse gezondheids- en veterinaire diensten¹ vanaf 1990, per 31 september

	1990		1991		1992		1993		1994	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	6.500		5.700		4.900		3.000		3.500	
waarvan:										
Vacature \geq 20 uur	5.200	80	4.400	77	3.600	73	2.100	70	2.500	71
Advertentie geplaatst	4.200	65	3.400	60	2.900	59	1.300	43	1.300	37
Gemeld bij arbeidsbureau	2.300	35	2.100	37	1.800	37	900	30	1.000	29
Moeilijk vervulbaar	2.800	43	2.200	39	1.800	37	500	17	500	14

¹ Algemene en gespecialiseerde ziekenhuizen, psych. inrichtingen en bijz. psych. klinieken, zwakzinnigeninrichtingen, verpleeghuizen, artspraktijken, tandartsenpraktijken en tandheelkundige (poli)klinieken, verloskundigenpraktijken, zelfst. verpleegkundigen e.d., overige medische dienstverlenende instellingen en veterinaire diensten.

Bron: CBS.

Tabel 13.6.: Enkele vacaturegegevens van de bedrijfsklasse maatschappelijke dienstverlening¹ vanaf 1990, per 31 september

	1990		1991		1992		1993		1994	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	4.600		4.100		3.200		2.100		2.200	
waarvan:										
Vacature \geq 20 uur	3.000	65	2.700	66	2.200	69	1.200	57	1.600	73
Advertentie geplaatst	2.900	63	2.400	59	1.600	50	800	38	800	36
Gemeld bij arbeidsbureau	1.700	37	1.400	34	1.100	34	500	24	600	27
Moeilijk vervulbaar	1.800	39	1.400	34	800	25	300	14	300	14

¹ Bejaardentehuizen e.d., kindertehuizen, sociale tehuizen e.d. voor niet-gehandicapten, tehuizen en dagverblijven voor gehandicapten (geen medische behandeling), sociaal-medische, -psychologische en -pedagogische diensten e.d., maatschappelijke organisaties, gezinsverzorging en gezinshulp e.d., consumentenvoorlichtings- en gezinsdiensten e.d.

Bron: CBS.

Tabel 13.7.: Enkele vacaturegegevens van de Nederlandse economie excl. overheid en onderwijs vanaf 1990, per 31 september

	1990		1991		1992		1993		1994	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	104.700		86.500		58.200		33.500		39.400	
waarvan:										
Vacature \geq 20 uur	86.100	82	69.500	80	45.300	78	25.000	75	30.600	78
Advertentie geplaatst	56.800	54	44.700	52	27.100	47	10.800	32	12.700	32
Gemeld bij arbeidsbureau	36.600	35	29.300	34	18.000	31	7.400	22	9.600	24
Moeilijk vervulbaar	49.300	47	36.900	43	20.500	35	6.100	18	7.900	20

Bron: CBS.

LITERATUUR EN BRONNEN

Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds Bejaardenoorden (AWOB)
- **Bestedingsplan 1995**. Bunnik, 1995

Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke belangen (BVG)
- **WW-registratie**, 1993-1994

Berg, S.A., A.P.M.M. Rijssenbeek, W.Davidse, J.A. Postma, W.P.M. Dols: **Artsen Buiten de Curatieve zorg**. Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, 1993

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

- **Statistiek van de bejaardenoorden**, 1990-1995 (1995 voorlopige cijfers)
- **Vacature-enquête**, 1990-1994
- **Enquête beroepsbevolking (EBB)**, 1990-1994
- **Maandbericht Gezondheidsstatistiek**, 1990-1995
- **Onderwijsstatistieken**, 1990-1994
- **Arbeidsrekeningen**, 1990-1994
- **Statistiek verdiende lonen**, diverse jaren
- **Statistiek van de thuiszorg**, diverse jaren

Driessen M.J., J. Dekker: **Ergotherapie in de Nederlandse gezondheidszorg**. Utrecht, NIVEL, 1994

Evers, P.W., W. van der Windt: **REGIOMARGE**. UTRECHT, NZi, 1995 (beperkt gepubliceerd)

Heuij, V.J.H.M. van den, W. van der Windt: **Radiologie doorgelicht**. Utrecht, NZi, 1993.

Heuij, V.J.H.M. van den, W. van der Windt: **Verpleeghuisarts in perspectief; een behoefteraming**. Utrecht, NZi, 1993.

Hingstman, L., J. Harmsen: **Beroepen in de extramurale gezondheidszorg 1994**. Utrecht, De Tijdstroom/NIVEL, 1994.

Hoving, P.G., A.M. Janssen: **Adresboek Ambulancehulpverlening 1995**. Grave, HHS Uitgeverij, 1994

Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie (HVRC)
- **Jaarverslagen**, 1990-1994

Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: **CAO's in Nederland**. Den Haag, I.SZW, 1995

Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG)
- **Geregistreerde Sociaal-geneeskundigen**, 1990-1994

LITERATUUR EN BRONNEN

Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Pharmacie (KNMP)

- **Pharmaceutisch Weekblad**, 1990-1994
- **Ledenadministratie**, 1995

Kwartel, A.J.J. van der, L.J.R. Vandermeulen, D.M.J. Delnoij, J. Harmsen: **Branche-rapport Verpleging en verzorging. Feiten, ontwikkelingen en knelpunten**. Utrecht, NZi/NIVEL, 1994

Landelijke Vereniging voor Thuiszorg (LVT)

- **Jaarboek Thuiszorg 1993** (LVT/NZi), Bunnik/Utrecht, 1995
- **Jaarenquête Thuiszorg 1993** (LVT/NZi)

Loo, P.J.E. van de, G.W.M. Ramaekers, R.K.W. van der Velden (ROA): **HBO-Monitor 1991. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger gezondheidszorgonderwijs**. Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, 1992

Loo, P.J.E. van de, J.M.J.A. Pisters, R.K.W. van der Velden, M.H. Wieling (ROA), M.C. Gimbrère (STOAS): **HBO-Monitor 1992. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger beroepsonderwijs (Statistisch supplement)**. Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, 1993

Loo, P.J.E. van de, J.M.J.A. Pisters, R.K.W. van der Velden, M.H. Wieling (ROA): **HBO-Monitor 1993. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger beroepsonderwijs (Statistisch supplement)**. Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, 1994

NcGv/NZi: **Jaarboek GGZ, Geestelijke Gezondheidszorg in getallen, 1994** (nog te verschijnen)

Nederlands Instituut voor Arbeidsmarktstandigheden (NIA): **Hoe ziek is Nederland na TZ/Arbo?** Amsterdam, 1995

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

- **Registratie van werkzame en pas-afgestudeerde huisartsen**, 1990-1995
- **Registratie van werkzame en pas-afgestudeerde verloskundigen**, 1990-1995
- **Registratie van extramuraal werkzame fysiotherapeuten**, 1990-1995
- **Registratie van gezondheidscentra**, 1990-1995

Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (NMT)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995

Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (NVAGG)

- **Ledenadministratie (RIAGGs in cijfers)**. Utrecht, 1990-1994
- **Personeel in de Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg**. Utrecht, diverse jaren

Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995

Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie (NVE)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995

Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten (NVM)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995
- **Resultaten Enquête Beroepsuitoefening mondhygiënisten**, 1990/1995
- **Vacaturegegevens**, 1995

Nederlandse Vereniging van Oefentherapeuten-Mensendieck (NVOM)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995

Nederlandse Vereniging van Orthoptisten (NVvO)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995
- **Verslag 'Project Kwaliteitsbeleid NVvO'**, 1995

Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten (NVvP)

- **Ledenadministratie**, 1990-1995

Nederlandse onafhankelijke vakbond voor de overheids- en non-profit sector (NOVON)

- **Aanbodgegevens apothekersassistenten**, 1990-1994

Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ): **Opereren is vooruitzien**. Utrecht, 1995

NZi Onderzoek, informatie en opleidingen in de zorg, Utrecht

- **Statistiek Personeelssterkte (alle intramurale sectoren)**, diverse jaren
- **Financiële Statistiek (alle intramurale sectoren)**, diverse jaren
- **Jaarenquête Thuiszorg 1993 (NZi/LVT)**
- **Jaarboek Thuiszorg 1993 (NZi/LVT)**, Utrecht/Bunnik, 1995
- **Evaluatie STIPUD-Regeling 1993/94** (nog te verschijnen)

Paas G., R.D. Friele: **Onderzoeksverslag Diëtetiek in de Nederlandse gezondheidszorg**. Utrecht, NIVEL, 1995

Poorter, J.: **Gegevens betreffende werkzame personen en opleidingen in de zorgsector**. Rijswijk, Ministerie van VWS, Directoraat-Generaal van de Volksgezondheid, 1995

Raaijmakers M.F., J. Dekker: **Logopedie in de Nederlandse gezondheidszorg**. Utrecht, NIVEL, 1995

Research voor Beleid BV: **Tabellenrapport Proefrapportage Arbeidsmarkt Zorgsector**. Leiden, 1994

Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie (SGRC)

- **Register van erkend sociaal-geneeskundigen (inclusief opleidingsgegevens)**, 1990-1994

Specialisten Registratie Commissie (SRC)

- **Specialistenregister (inclusief opleidingsgegevens)**, 1990-1993
- **Rapport betreffende opleidingen en assistentenbestand van door de SRC erkende opleidingsinrichtingen**. Utrecht, diverse jaren

Stichting Bedrijfsfonds Apotheken (SBA)

- **Achtergrondgegevens apothekersassistenten**, 1994

LITERATUUR EN BRONNEN

Stichting Beroepsopleiding tot Huisarts (SBOH)
- **Opleidingsgegevens huisartsen, 1990-1994**

Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken (SPMA)
- **Aanbodgegegevens apothekersassistenten, 1990-1994**

RBRL/MBRT: **Jaarverslag**, diverse jaren

Vereniging Bewegingsleer Cesar (VBC)
- **Ledenadministratie, 1990-1995**

Windt, W. van der: **De stap van school naar lab**. Utrecht, NZi, 1994

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS); Staatstoezicht op de volksgezondheid/Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg (voorheen: Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid/GHI)

- **Aantallen gekwalificeerde beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (REGBIG), 1990-1995**
- **Financieel Overzicht Zorg**, diverse jaren. Den Haag
- **Zorg voor werk**. Den Haag, 1995
- **Beroepsuitoefening van diëtisten, verslag van een onderzoek**. Rijswijk, 1993.
- **Beroepsuitoefening van oefentherapeuten-Cesar, verslag van een onderzoek**. Rijswijk, 1993.
- **Beroepsuitoefening van oefentherapeuten-Mensendieck, verslag van een onderzoek**. Rijswijk, 1993.

Zuijderduin W.M., J. Dekker: **Oefentherapie-Cesar en oefentherapie-Mensendieck in de Nederlandse gezondheidszorg**. Utrecht, NIVEL, 1994a

Zuijderduin W.M., J. Dekker: **Podotherapie in de Nederlandse gezondheidszorg**. Utrecht, NIVEL, 1994b

LIJST VAN AFKORTINGEN

AGGZ	Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
AWOB	Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds Bejaardenoorden
AWOZ	Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds ziekenhuizen
BAZ	Beleidskader Arbeidsmarkt Zorgsector
BVG	Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke belangen
CAD	Consultatiebureau voor alcohol en drugs
CBA	Centraal Bureau Arbeidsmarktvoorziening
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COTG	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg
CPB	Centraal Plan Bureau
FIAD-Wdt	Vereniging voor instellingen in de semimurale gehandicaptenzorg
FTE('s)	Full-time equivalenten
FOZ	Financieel Overzicht Zorg
GAK	Gemeenschappelijk Administratie Kantoor
GGD	Gemeentelijk Geneeskundige Dienst
GHI	Geneeskundige Hoofinspectie van de Volksgezondheid
GMD	Gemeenschappelijke Medische Dienst
HVRC	Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie
I.SZW	Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid
KNMG	Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
KNMP	Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Pharmacie
KNV	Koninklijk Nederlands Vervoer
KRA	Kaderregeling Arbeidsinpassing
LHV	Landelijke Huisartsen Vereniging
LSV	Landelijke Specialisten Vereniging
LVSG	Landelijke Vereniging van Sociaal-Geneeskundigen
LVT	Landelijke Vereniging voor Thuiszorg
MBRT	HBO-Opleiding voor Medische Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken
NAP	Nederlands Ambulance Platvorm
NVBW	Nederlandse Vereniging voor Beschermd Wonen
NIA	Nederlands Instituut voor Arbeidsmarktomstandigheden
NIVEL	Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg
NcGv	Nederlands centrum Geestelijke volksgezondheid
NMT	Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde
NOV	Nederlandse Organisatie van Verloskundigen
NOVON	Nederlandse onafhankelijke vakbond voor de overheids- en non-profit sector
NVAGG	Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
NVD	Nederlandse Vereniging van Diëtisten
NVDA	Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten
NVE	Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie
NVGGz	Nederlandse Vereniging voor Geestelijke Gezondheidszorg
NVLF	Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie
NVM	Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten
NVOM	Nederlandse Vereniging van Oefentherapeuten-Mensendieck
NVVA	Nederlandse Vereniging van Verpleeghuisartsen
NVvO	Nederlandse Vereniging van Orthoptisten
NVvP	Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten

LIJST VAN AFKORTINGEN

NVVz	Nederlandse Vereniging voor Verpleeghuiszorg
NZF	Nederlandse Zorgfederatie
NZi	Onderzoek, informatie en opleidingen in de zorg (voormalig Nationaal Ziekenhuisinstituut)
NVZ	Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OSA	Stichting Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek
OVDB	Stichting Opleiding Verzorgende en Dienstverlenende Beroepen
RBRL	Stichting Raad Beroepsopleiding Radiologisch Laboranten
REGBIG	Registratie beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg
RIAGG	Regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg
RIBW	Nederlandse Vereniging van Beschermd Woonvormen
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
ROA	Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
RUBS	Registratie van Uitstroom en Bestemming van Schoolverlaters
RvB	Research voor Beleid BV
SBA	Stichting Bedrijfsfonds Apotheken
SBI	Standaard Bedrijfs Indeling
SBOH	Stichting Beroepsopleiding tot Huisarts
SGRC	Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie
SOMMA	Federatie van ouderverenigingen en instellingen voor maatschappelijke dienstverlening aan geestelijk gehandicapten
SPMA	Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken
SRC	Specialisten Registratie Commissie
STIPUD	Stimuleringsregeling Inpassing Personen uit Doelgroepen
STG	Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg
STOAS	Bureau Arbeidsmarktonderzoek STOAS
SWG	Stichting Werkgelegenheid Geneeskundigen
SOVAM	Stichting Vakopleiding Ambulancehulpverlening
SOZAWE	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TNO	Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg (NIPG/TNO)
VBC	Vereniging Bewegingsleer Cesar
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (voorheen WVC)
WAGGS	Wet Arbeidsvoorwaarden Gesubsidieerde en Gepremieerde Sector
WEP	Werkervaringsplaatsen
WVC	Ministerie van Welzijn Volksgezondheid en Cultuur (momenteel VWS)
WZV	Wet Ziekenhuisvoorzieningen
ZFR	Ziekenfondsraad